

31/59

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 }
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 23-వ తేది శుక్రవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

No. 248 }
సంచిక ౨౪౮

ఆమృతాంజనము

1925

క్యాలండరు

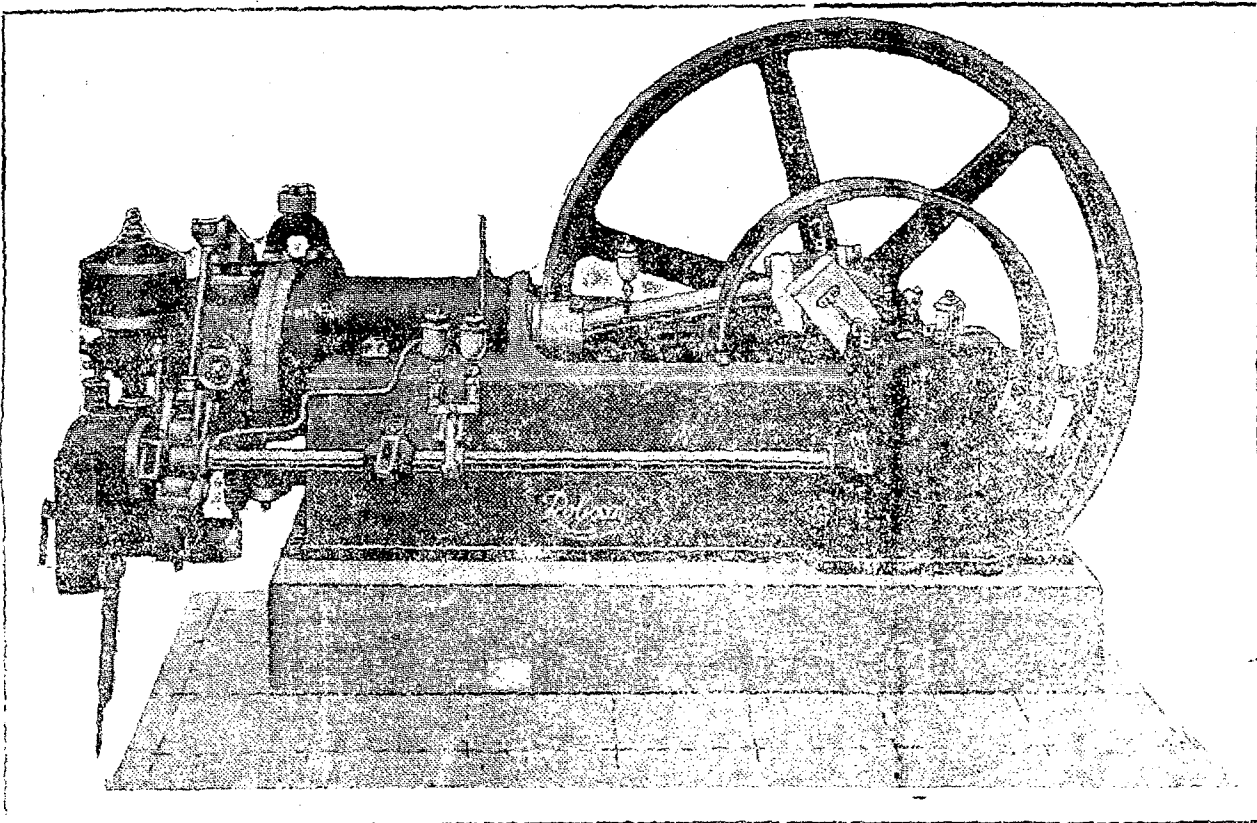
1925

“మహాత్మాగాంధీ” “రాధాకృష్ణ”

3 అందమైన రంగులతో ముద్రింపబడి, ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది.
ముఖ్యముగ గమనింపుడు:— 31-1-1925 తేదివరకు ధరలయందు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.
100 కి రూ 10-8-0, ఆలస్యము ఆశాభంగమగును. 1000 కి రూ 90.
తక్షణమే మీ ఆర్డరును నాలుగవవతు అడ్వాన్సుతో పంపుకొనవలెను.
ఆమృతాంజనము డిపో, నెం 7 తులశిబెట్టివీధి, మద్రాసు.

“రాబ్ సె”

లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయుు యింజను

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినది. ఎంత మక్కి క్రూడ్ ఆయుుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయుులు బహు తక్కువగా నిర్మించును.
వేపరైజరును తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామాన్యులు బురుముగాను,
ఔండురు అధికముగానున్ను పుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు.
సోల్ యేజంటు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింప్రొచేసి స్థాకుయంచువాడు “రాబ్ సె” గ్యాసుయింజనులు, ప్లాంటులకున్నా సోల్ యేజంటు.)

పకటన

కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరేట్ తాలూకా జగ్గయ్యపేట గ్రామములో శ్రీ. రామచంద్రయ్య అయ్య కుమార్తె కృష్ణయ్య చదివారా...

యినమర్ల సుబ్బారావు

నోటీసు

గోదావరి జిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా వెల్లగ్రామంలోని మాతాలూకు స్వంతకమతపు...

రాజా ఎం. భుజంగరావు,

జమీందారు.

ఏలూరు, 21.1.25.

నాలుగుభాషల నిఘంటువు

ఇందు మూడు రూ. 5000 అందుకేలు తెలుగు మాటల

కారాదిగా వ్రాసిన వానికెదురుగా హిందూస్థానీ, ఇంగ్లీషు, అరబిక్...

లుబ్ధిధనావస్థ

అను వేశ్యానవాసావస్థలను (పద్య కావ్యము)

(ఇది తెలంగాణానందు జరిగినకథ) ఒకలుబ్ధిధనత్వంతో తాళ్ళమున నమిలేది...

చిరునామా. దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

పితాపురం, గోదావరి జిల్లా

రామచంద్రయ్య కి 10-0-0

ఈ ధనమును నిజితో కలిపి పట్టించిన రామచంద్రయ్య...

అయ్య తాంజనం డి. పో. బొంబాయి-మదరాసు

జూబులు

8-వ అనంతపురం మండల జూరియస్మానేజము

ధర్మవరమున జరుపబడును

ఫిబ్రవరి 7వ తేదీ శనివారమున శ్రీయంత్ర శేట్టూరి దొర స్వామి అయ్యంగారు...

తుంపర్తి సంజీవరావు,

కార్యదర్శి, సన్మానసంఘము.

శ్రీ శారదా సమాజభవనము - అనంతపురము

నీ దత్తమండలమునం తటకారచా

సామాజికమొక్కటే సాగుచుండు

బాలికలకు దేవ భాష నేర్పింపంగ

సరియగు నేర్పులు నలువదియై

కాంతిలైలివారూ కాలంబునగ్రంథ

పఠనములు కిందు వసతికలరు

ప్రతిశుక్రవారంబు పఠకులైరుకూడి

శ్రీనివాసయంబు చర్చించుచుండు

తే|| ఇందుకై గృహముండు నిర్మింపబూని

ధనము లోపింప నిలిపిరి దానిభూరి

చేయి ధనసహాయంబును తే.యమిమ్ము

వేడుదానను వేదిధి వేడుదాన.

దైవకృపచేతను ఉదారజన ధనసహాయముచేతను భవనము పరిపూర్తియై...

యన్. వి. మీనాక్షి సుందరమ్మ,

కార్యదర్శిని

వకీలుగుమస్తాలసంఘము-నర్సాపురం

ఈనెల 12వ తేదీ ఆదివారము సాంఘికాలము యీ సంఘముయొక్క...

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీరామచంద్రయ్య కృష్ణయ్య కృష్ణయ్య

గత రెండున్నర సంవత్సరములనుండియు (బహుశ్రీ ఆయుర్వేద భూమి...

స్థాపకుడు శ్రీ రామచంద్రయ్య కృష్ణయ్య (ప్రయత్నములతో ననే బెజవాడ మునిసిపల్ సంఘమునాగకూడ...

ఇంతవరకును శ్రీ శాస్త్రులవారు యొక్కరే యీ సంస్థాపనల భారమునంతయు...

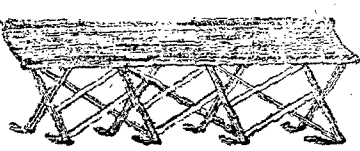
ఈ సంఘమునకు జయంతిపురం జమీందారువారగు శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి...

ఇట్లు మహానీయులు చేపట్టిన నీ సంస్థాపనలు ఆచారకాలములోనే...

ఈకళాకాల దినదినాభివృద్ధి గాంచుటలో ఆత్మరక్షకుమి యలెడ...

ఆయుర్వేదాభిమాని.

స్వదేశికాంతు ఫర్మి చదు

(1) కాంతు ఈజ

చేర్ 1 వ రకం

రూ. 8.

2 వ రకం రూ. 7.

(2) మడత కాంతుకాటు 1 వ రకం రూ. 15, 2 వ రకం రూ. 18.

(3) ఎక్కు కాన్ వాసుచేర్ రూ. 4,

(4) కాంతుచేర్ 1 వ రకం రూ. 8.8-0, 2 వ రకం రూ. 8.

కాట్టలూగు, యితర వివిధములకు వ్రాసిన పంపబడును.

వి. వీరాస్వామినాయు అండ్ సన్స్

నర్సారావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

గుంటు పందెములు

1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును

1925 ఫిబ్రవరి జనవరి నెల 24, 31.

1925 ఫిబ్రవరి ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎల్లప్పుడూ టోటాలిజేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకట్టుము:—

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ. 5. స్త్రీలు రూ. 3.

రెండవతరగతి: " " 1. " 0.8-0.

బీచ్, సార్కు, ఎగ్జిక్యూట్వ్ మొదలగు ట్టేవనుల నుండి స్వేచలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు

మా పెద్దనోటినులను చూడకోరెదము.

వెల్లింగ్టన్ సి సి మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు

17.1.25 శనివారముండి 28.1.25 శుక్రవారమువరకు

తేదీ, ఆదివారములందు 8.15 గంటలకు మ్యాటినిగలదు

యానివర్సల్ ఫెట్రాస్టిక్ సీరియలు

ది "ఫూస్ట్ సి టి" కివ వారము

సీటి మాజిజ్ అండు మార్గరేటు మోరిస్ అడ్వర్కార్, మ్యాం చూడతగినది. మ్యాం, కామిక్ మాడ చూపబడును.

న మ్మ క మ గు క్రి త్త మా ది రి

ఎల్క్యో బంగారు ఆభరణములు

మావద్ద క్రొత్తమాదిరి గాజులు, ఫ్రెంచికానులదండలు, ఇంక ఆ సేకరకముల నగలు వెల సరకు ముగా దొరకును. ఒక పర్యాయ

ము ఆర్డరుయచ్చిన తెలుసును. ఫ్రెంచికానులదండలు. 4.12.0 ఫ్రెంచివిలకదండ 6.8.0, మేలు వొడ్డ్యాణం లక్ష్మీబొమ్మగలది 150 గజ్జలతో 4.4.0, ప్రకాశముగల 7 రాళ్లదుడ్డులు 1.1.0, అనేకతరముల క్రొత్తమాదిరి గాజులు 1 జుట్ 0.14.0, ప్రకాశముగల తెల్లరాళ్ల లానులు 1.4.0, 5 తెల్లరాళ్ల వుంగరము 0.12.0, ఇమిడినను ఉయ్యమండ్లు అడ్డిగ 9.0.0.

ఇవి నాలుకమునకుమాడ యుపయోగముయినవి. పూచీ 1 సంవత్సరమునకు ఇయ్యబడును. కె. నాదముని అందునన్ను, 164 వై నాబహారోడ్డు, సుదరాసు.

సారాయణభగవదీత

(వచన గ్రంథము)

క్రానునైజ, 108 పేజీలు. మేలుకాగితము. కిత్రవన

తైండు. సంపుటము ముద్దు గూర్చుచున్నది. వెల రూ. 10.0.

ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ దెలుగు వచనము వీయధ్యా

యమున కాయధ్యాయము వివయలోపము లేకుండ వ్రాయఁ

బడినది. తెలి విశులఁ బ్రకృత్యయి ప్రాధమ్యధురముగ నున్నది.

ఇది యీ వైసానివారి కుటుంబమున రెండువందలయెండ్లనుండి

పరంపరగా ననుదినము పారాయణము కావింపబడుచుండిన

తాళపుత్ర సంపుటమునుండి ముద్రింపబడినట్లు శ్రీ గ్రంథపీఠ

యందుఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వరో తెలియరారు. ఇట్టి

గ్రంథమును చదియించినవారిపేరు తెలియకుండుట కడు శోచ

నీయము. శ్రుగ్రంథము స్త్రీలకు నైతికము సుబోధముగ నుండును.

తాళపుత్రమాతృక నుండలి స్థానికములను ముద్రణమున సంస్కరించిన శ్రీమాంక బుక్ ప్రెస్సులము రామానుజయ్యగారి పరిశ్రమయ్యై ప్రింట్ చేయఁబడినది. ఇది మదరాసు బార్నిటా వరదా ముద్రియ్యకొనితి నెం 74 రున గల నగలవర్తకులు వైసాని కృష్ణయ్యగారి అందుసన్నాకాండ క్రయమునకు లభించును.

ఆచార్య జగదీశ చంద్రబోసుగారు

40 ఏండ్ల జూబిలీమహోత్సవము

ఈ నెల 19 వ తేదీని కలకత్తాలో జరిగినది

ఆచార్యబోసుగారు 40 ఏండ్లనుండి ఉపాధ్యాయపీఠము నధిష్టించియున్నాడు. మొదట ఫిజిక్సునైట్సు పండితులగున పిమ్మట ఎమెరిటసు పండితులుగను వాగుండి. ఈ నెల 19 వ తేదీని కలకత్తానగరమున రాజధానికళాశాలలో జూబిలీ ఉత్సవము జరిగినది. బోసుగారి ప్రాతవిద్యార్థులను ప్రస్తుతవిద్యార్థులను చాలమంది సభకునచ్చిరి. కళాశాల సంఘకార్యదర్శి ఆర్యసాంప్రదాయానుగుణ్యముగ ఆర్యసాధ్యకభూషణాదులతో పంగి ఆచార్యునిపూజించెను. సన్మానపత్రమును సమర్పించుచు బోసుగారు జగద్గురు పీఠమునందున్నారని నడిపెను. ప్రీతిపాలు స్టేబిల్టగుగునాడ బోసుగారిని ప్రశంసించిరి.

బోసుగారి ఉపన్యాసనం గ హము

"పాశ్చాత్యదేశాలలో వంతకర్షణలన వంశీకులకును ప్రాచ్యదేశములలో వంశీకులవలన వంతకర్షణలను గౌరవము లభించుచున్నది. నావిద్యార్థులగు మిరధిక గౌరవమును బడసిననే గాని నాకు హమ్మగౌరవము లభింపదు. నాకు లభించినగౌరవముతో నేను తృప్తిపొందితినిగాని మీకు రావలసిన గౌరవమును నూర్చి కాజీకు మీరియే కనపడదు.

ప్రాత్యహాకము లెవ్వ?

నాతండ్రిగారు నావిషయమున వహించిన శ్రద్ధయే నా ఆభివృద్ధికి ముఖ్యకారణము. బాల్యదశలో నాకట్టివిషయములను నాజుకుకు బోధించెను. ప్రజలలో నేనొకడ ననుభావమును నేను గుర్తించుటలను ప్రాచీనభారతభావనాక కీని, సాంప్రదాయములను ఆనుసరించుటలను చేసెను. నాతండ్రి ఆయండలము న విక్రీలి పెద్దయ్యాద్యోగముననుండెను. నాతండ్రి తాచేదారులగు నుద్యోగులు తమ విధులను గొప్పవారి విధులవార శేర్పరుపబడిన ఆంగ్లభాషా పాఠశాలలకు పంపుచుండిరిగాని నా తండ్రి నన్ను దేశభాషాపాఠశాలకే పంపెను. నాసహాధ్యాయులందరను బీదవారే. వ్యవసాయదారులు నిమ్మ జాతులు నవబడు తెగవారి విధులు. పల్లెవారివిధులు గూడ నాకు సహాధ్యాయులు గానుండిరి. పెద్దనడలలోను సముద్రములలో నుండు గొప్ప జంతువుల పరిత్రమును నేను వారి వలననే వింటిని. వారి సహవాసములననే ప్రభుత్వసాంవిర్యముపై నాకు ప్రేమ వృద్ధిపొందెను. ఆనదినమును వహాధికారమును వహనసాగితిని. జీవితము నిరంతరసంఘర్షణముతో కూడినదనియును ఉన్నతాదర్శములతో జీవయాత్రను గడుపవలెననియును గ్రహించితిని.

కలకత్తా హేరుస్కూలు

పిమ్మట నన్ను గ్రామపాఠశాలనుండి పట్టణవిద్యాలకు పంపిరి. కలకత్తాలో హేరుస్కూలులో నన్ను ప్రవేశపెట్టిరి. క్రొత్తపిల్లలు వచ్చిన ఆవటి విద్యార్థులు వారిని బాధించుచుండిరి. వారి నాయకునితో నేను పోరాడవలసినవచ్చింది. ఆకయ్యమున నర్దుప్తవశమున నేను శాగితిని. పిమ్మట వారందరను నాకు మిత్రులయిరి. జయాపజయములు దైవాధీనములుగాన కాలువ్యము కార్యణ్యము ద్వేషము నుండగూడదు. నేను మీరు గెలిచిన రేపు నేను గెలువవచ్చును. నాజీవికమున కడపరకును నా ఆనభవమిదియే నేరీటులే పొరుగు గెలుచుచు క్రమక్రమముగా బలమును గడింపగలిగితిని గాని నాసమ నాప్రతిపక్షులకును పరస్పర ద్వేష మెప్పుడును కలుగలేదు. వారే నాకీపుడు ప్రాణ మిత్రులుగా నున్నారు.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల

40 యేండ్ల క్రితము రిపబ్లికన్ భర్త గనవచ్చు జనరలు గానుండగా అప్పటి దొరతనమువారు నన్ను రాజధాని కళాశాలలో ఫిజిక్సునైట్సు ప్రొఫెసరుగా నియమించిరి. "ఈ పనికి భారతీయులు పనికిరారు. వారి మనఃప్రస్ఫుర్తి అననుచాలము. మీరు బాలరను శాంతముగానుంచి బోధింపవలయు. రాజధాని కళాశాల విద్యార్థులు చాల వెంటిరారు" అని విద్యార్థిభాష దైరక్కున కరి ఆల్ఫ్రెడ్ క్రాప్టెగారు నాలోనె చెప్పెను. అఉద్యోగము నాకీతుగూడదని క్రాప్టెగారును క్రిస్టిసాబు ట్రానీగారును చాల పట్టుబట్టిరిగాని వారిమాట నెక్కలేదు. నా పంగతి తెలియకవారల్లనిరి. పనిచేసి మాపించి వారే స్వీకృతమునలు చేయవలెనగాని ఆగ్రహమును చెందగూడదని నేను నిశ్చయించితిని. అదిమొదలు నేటివరకును విద్యార్థులు నాపట్ల పెన్నరును అవిధేయతను చూపలేదు. ఎట్టి ఆల్లరిని చేయలేదు. అతికన నియములుగూడ బద్ధులై యుండిరి. ఆపుడు పరిశోధనాలయములు లేకన్నను నేను కట్టడి తీయబడిచెల్లలో పరిశోధనల గావించితిని. నాకు బోధనాసాధ్యము లేదని ఎవ్వరును నిఁదింపలేదు. మొదట నన్ను నిరసించిన పెద్దయ్యాద్యోగు లిద్దరుగూడ పిమ్మట నన్ను తృప్తికముగా ప్రశంసించి నాకు ముఖ్యశ్రేణీకులైరి.

వస్తుశాస్త్రమునుండి జీవశాస్త్రమునకు మారుట

నేను వస్తుశాస్త్రోధననలి జీవశాస్త్రోధనను ప్రారంభింపబోయినపుడు మరల నక్రమ ప్రవేశము ఆదోళనము బయలుపడింది. నాపరిశోధనల ఫలితములు అదికాకున్న సిద్ధాంతమునకు ప్రతిఘటనగా నుండటచే నాఉపకరణములను చూపనలేనని నాకు స్పష్టమైతిరి. నేను యీ దేశమునండి లండనునగరమునకు ఉపకరణములను గొనిపోతిని, కూచివాడు ఉపకరణములపై బైట తెచ్చుటలో తానుచూచు చేసినందున విక్రీలి మున్నుతి ముగఆగ్రము నలిగిపోయినది గాన ఆసారి నాప్రయాణము నిశ్ఫలమై యునది.

రెండవసారి

రెండవసారి వెంట గొనిపోయిన యంత్రమును నిర్మించి నేనేవ్ జనుగా చేతప్పకొని వెల్లితిని. అదియే ముద్రపిద్దముగు "మ్యాటిక్" క్రస్టల్ గాఫు దానిపనిని చూపినను కొందరు నమ్ములేదు. అదియేయొంద్రబాలనని యొకరు బైమ్మప్రతికకపో ప్రకటించిరి. నాయత్రి సుతిసున్నితమగుటచే పర్యాయములో దానిని కాపాడుటకష్టమైనను నేను చేపడియవలెననుగాన నారికోరిక ప్రకారము గోపరు ప్రీటులో నున్న యూనివర్సిటీకాలేజీకి వెల్లితిని. నేనొక మోటారు కారులో చాలభద్రముగా యంత్రమును తీసుకొని వెల్లితిని గాని బండి ఆగినపుడు అజగతగిలి మొన విడిగినది. దెబ్బకముగా నాయొద్ద నెగోమైనకా పూలు వుండుటచే దానితో కొనల నలిగితిని. 15 నిమిషముల వరకును దానిసహాయమున బాగుగా పనిజరిగినది. అంతటితో వత్రికలు చాల ప్రశంసించినవి చాలమందితో నాకు మైత్రి లభించినది.

భావినితి

ప్రజల ఆజ్ఞానమును తొలగించి వారికి నమ్మకమును కలిగింపవలెననిన అత్యధికమగు ఓరిమి యుండకతప్పదు. భారతదేశమునకు విశ్వదేశముండలిలో విక్రీలి గౌరవమును స్థానమును బడయవలెనని దేశీయులమగు మనమందరమునుగూడ అత్యధికముగా కోరుచున్నాము. మనము దీక్షతోను ఓరిమితోను పనిచేసిన మనప్రయత్నమిడేరగలదు. భర్తృహర్షమున బలమును గడించియుండి విశ్వముతో పనిచేసినవారికే విజయముకలుగును. కాని దౌర్బల్యములు తత్తపాలులును గలవారికి విజయము కలగను. భారత విజ్ఞానమునంద దుర్బుతక క్రిగలదు. కాననే ఎన్ని నూర్లును ప్రపంచమునకిలిగవను చెక్కుచెదరకుండ నిలువగలిగెను. కాన నికయందుగూడ విజయము ద్రువమే భాగత విజ్ఞానము ప్రపలినపిమ్మట వైలువాలీ, అస్సీరియా, బాబిలోను విజ్ఞానములు తలయెత్తుటయు ప్రబలుటయు అంతఃసంకుయుగూడ జరిగినది. కాని భారతవిజ్ఞానము నాటికిని నేటికిని ఒక్కరీతిగనే సముజ్వలముగా నున్నది. ఎప్పటికిని అటులేయుండగలదు. అని బోసుగారు నడిపిరి. (నర్వెంటు - కలకత్తా)

శ్రీవ్యాస గ్రంథమాలిక

సంపాదకుడు ఆకొండి వెంకటశాస్త్రి

ఆర్యపురం రాజవంశి

ఈ గ్రంథములో సంవత్సరమునకు 4 గ్రంథముల చొప్పున వెలువడుచుండును. ఆనంద నాచకముల వైజయి 40 పుటలు ఇందు జీవిత చరిత్రములు, సాంఘిక, వైద్య, అపరాధపరిశోధక, చరిత్రాత్మక, పారాయణికనవలలు, ఇండ కావ్యములు, చిన్న నాటకములు, చాటుపద్యములు, శ్లోకములు (ట్రీకా తాస్పిర్య సహితము చాటుపద్యములలో కొన్ని అసలినక నాగరకత విభింమును చాటుపట్టివి ప్రకటింపఁ దుచుండును. ఈ గ్రంథముల కీర్తికేఫులైన రాజమండ్రి గవర్నమెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజీలో సంస్కృత పండితులుగా పనిచేసిన) ఆకుండి న్యాసమూర్తి శాస్త్రిగారి భాషకాముగ నెలకొల్పబడినది. సంవత్సరమునకు ప్రకటింపబడు 4 గ్రంథములుగాక, ఒకటి రెండు వారు వ్రాసిన 18 పర్వములు నిర్వచన భారతము నుండి కొన్ని ముఖ్యభాగములు అనుబంధములుగ వెలువరించి, చందాదారులకు పంపుచుండును.

అమృతదీప గ్రంథము దైవాధీనము (నవల) అచ్చున నున్న గ్రంథముని సంగ్రహరామాయణము, సంస్కృత శ్లో0 ములు తెలుగు బీకాతాస్పిర్య సహితము.

చందాలు

చందా	రూ. 25.00
చందా	రూ. 15.00
చందా	రూ. 10.00
చందా	రూ. 2.00
చందా	రూ. 1.40
చందా	రూ. 1.00
చందా	రూ. 0.50
చందా	రూ. 0.25
చందా	రూ. 0.10
చందా	రూ. 0.05
చందా	రూ. 0.02
చందా	రూ. 0.01

ఆ. వెంకటశాస్త్రి శ్రీవ్యాసగ్రంథమం, ఆర్యపురం, రాజవంశి

లాభాపాపములు

ప్రభుత్వము నిర్బంధశాసనము నమలులో పెట్ట
దలచుకొనలేదు

అకాలీనాయకుల నేరము విచారించుట

బాబరు అకాలీనేరము

లాహోరు, జనవరి 21:—ఈ నమను నకాలీ వారా
పత్రికయందు, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధశాసనము
తమ రాజధానియందు నమలులో పెట్టెదరని ప్రయత్నమునకు
సాధ్యమైందని సత్య మెంతమాత్రము లేదని అసోసియేటెడ్
ప్రచురణశాఖవాదికి తెలియవచ్చెను.

అకాలీనాయకులవిచారణ

లాహోరు, జనవరి 21:—లాహోరునందు ఆండరు
సర్వను ప్రత్యేక న్యాయాధిపతివద్ద జరుగుచున్న అకాలీనా
యకుల విచారణలో, నేరస్థులవాక్యాలును ప్రాసిక్యూటరు
యొడవి. నేరస్థుడగు బాబరు జహారు మెహతబ్ సింగు,
పోలీసు నూపరింటెండెంటు స్వీక్టుగారిని క్రాసుపరీక్ష చేయుట
మొదలైనవి. తాత, పంజాబునందు కిక్కులు, శిష్కరాజ్య
మును సాపేక్షం గా తూహలులుగా నున్నారని, ప్రభుత్వమువా
రితో జేప్పెనని, మెహతబ్ సింగుగారిని నడగగా నొప్పికొనియెను.
తాను పంజాబులో నకాలీ యుద్ధముతో
బరిచయము గలదనియు, కాని వారాపత్రికలందు ప్రచు
రింపబడు వాటినిగూర్చిమాత్రము తనకు తెలియదనెను.
కొన్ని ప్రచురణములు రాజద్రోహకరమనియు, ప్రభుత్వ
విరోధములనియు చానునట్లును. ప్రభుత్వమునకు బంపిన వివ
రణములు రహస్యముల గావున వాటినిగూర్చి తాను బయల్ప
యెను. పిమ్మటగాడనియు, నాపందర్బాసును ప్రశ్నలకు జవా
బిచ్చుటలేదనియు జేప్పెను. ఈ నేరస్థుని పైన ప్రభుత్వము
వారి తీర్మానముల ననుసరించియు, గవర్నరు, సర్జను మొ
వారుగార్ల ప్రసంగముల ననుసరించియు, నేరము మోపబడిన
విషయము నిశ్చితముగా జేప్పటలననియు నుడివెను.

బాబరు అకాలీనేరము

లాహోరు, జనవరి 21:—ప్రత్యేక న్యాయాధిపతి లాలా
కాంతరాము గారి కచేరియందు రెండవబాబరు అకాలీ నేరము
ప్రతినిధులు క్రిములుగా జరుగుచున్నది. ఇంతవఱకు ఎనమండు
గురు అప్రాచురల యొక్కయు, మగ్గురు ప్రాసిక్యూటరు
సాక్షులయొక్కయు సాక్ష్యమును దీసికొనిరి. ఈ నేరము నెను
స్వకృత్యము వాస్తవంలో విచారణకై బంపవచ్చునని తోచు
చున్నది ఇద్దరు అప్రాచురలు, మగ్గురు సాక్షులు నేడు పరీ
క్షింపబడిరి. ప్రాసిక్యూటరు తరపు సాక్షులలో మహదేవి
యనునొక బ్రాహ్మణునితో గలదు. ఆమెను మూడు మాసముల
నుండి, బలవంతముగా నేరస్థులలో నల్వరచే చెలుపబడి,
తుదకామెను రు 800/- కమ్మటకు ప్రయత్నించుచుండగా
పోలీసు వారి నల్వరచ బట్టుకొని బంధించి, యామెను హాఫీ
యార్షుని, దానూయాయను గ్రామమున నింటివద్ద తీర్చిరని
జేప్పెను. నేరస్థులయొద్దామెయుండి తరి, తుపాకులను, తూ
టాలను వారివద్ద కాచితిని నుడివెను. రాపురల సంస్థానము
లోని నిజాలయను గ్రామమున నపాధ్యాయుడుగా నుండిన,
అప్రాచురు జోలాసింగు పరీక్షింపబడెను. ఇతనితో బాబరు
అకాలీయేనని, పోలీసు వారివద్ద నేరమునంతను నొప్పికొనుట
చేతను, తనప్రాప్త బ్రాహ్మణును విడనాడబడెనను, ప్రభువు
క్షమాపణను జొందగలిగెను. ఇతనికి నలుగురుగురు బాబరు
అకాలీతో మాత్రము సంబంధముగలదు. వారియొద్ద, చంపబడ
వలసిన జోహాలీ ఛస్స యొక్క కాచితలేదు. ఈబాబరుల
యొద్ద కేవలము, జోహాలీ చక్కును జంతులు,
యాంగ్లీముల నీ భారతదేశమునుండి వెడలగొట్టుట వీలైన
బంపులయై యున్నది. ఈతడు నుదేవా అమర్సింగువద్దనుండి
తూటాల నందుకొని తోటివారి కిచ్చెను.

నేరస్థుల తరపున పరీక్షింపబడి యీ బాబరు అకాలీ
లాయకులమును ధనమును దోపిడివలన సంపాదించెడి వారని
యప్రాచురు జేప్పెను. ఒక బాబరు తానెచటనైన నాయుధ
ముల నుపసంపాదించినయెడల తోటివారి మాటకే నీ యివ్వవల
యును, వీరి యుపసంపాదయొక్క ధనమంతయు సంతాపింగు
వద్ద నుండెడిది. వానికి కాదాయవ్యయముల లెక్కలేమియు
లేవు.

మూడవ బాబరు అకాలీనేరము విచారణగూడ కాంత
రాముగారి సమక్షముననే ప్రారంభమయినది. ఈ నేరము
దొక్కడు మాత్రమే నేరస్థుడుండెను. ప్రాసిక్యూటరువారు
గుమా చెనుబడిమిండి సాక్షులను దీసికొని వత్తురు.

ఈ న్యాయాధిపతియొద్దనే విచారణ జరుగుచున్న
బాబరు అకాలీ నేరము ప్రాయశః నెనున్నకు విచారణకై
బంపబడును.

5-వ వాయిదా నూలుపంపిన సభ్యులు

శరస సం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు సంఖ్య	నూలు పొడవు	నూలు సంఖ్య
1	దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు	గుంటూరు	1	2000	29
2	దేశభక్త కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు	మద్రాసు	2	8000	29
3	గొల్లపూడి కిశోరాచార్యులు	గుంటూరు	7	2016	24
4	బ్రహ్మశ్రీ శ్యామల నుబ్రహ్మయ్యం	గోదావరి	6	2000	25
5	వెంగళయ్య చిట్టిపంతులు	ప.గోదావరి	12	20 0	24
6	మామిడి లక్ష్మీదత్తి	గోదావరి	18	2000	28
7	నీరుకొండ వెంకటరత్నంపాదరి	"	32	2000	28
8	శ్రీపాద వెంకట్రామన్న	"	34	1800	28
9	మద్దాల వెంకటాచలంపంతులు	"	43	1500	26
10	శ్రీమలూరి కొండరామయ్య	"	45	2000	18
11	మానాప్రగడ వెంకటకృష్ణారావు	"	48	8000	45
12	అంక రాజు శంకరరావు	"	51	1400	21
13	బ్రహ్మశ్రీ శ్యామల సీతారామయ్య	"	52	2000	17
14	ఇవలూరి వీరభద్రరావు	"	84	2000	17
15	చెన్నా కిరాజు	"	85	2000	21
16	రవణా వల్లయ్య	"	87	2000	21
17	జొన్నలగడ్డ వల్లభరాజు	"	88	2025	15
18	దంకలూరి వెంకటకృష్ణరాజు	"	92	2000	24
19	నడింపల్లి శుబ్బరాజు	"	99	900	42
20	మాచిరాజు లక్ష్మీనరసింహయ్య	"	104	890	11
21	నముదూరి వెంకట్రావు	"	105	2000	48
22	కేసాప్రగడ మార్యనారాయణ	"	109	2000	48
23	మహిధర కామేశ్వరరావు	"	110	2000	25
24	సామవేడు కృష్ణమూర్తి	"	116	750	16
25	కొత్త కామరాజు	"	118	1850	16
26	మంత్రాల వెంకటగోపాలరావు	"	122	2000	17
27	తణికెళ్ల లక్ష్మీనరసింహయ్యమూర్తి	"	128	1000	17
28	రావు వెంకట్రావు	"	125	1900	19
29	సత్యవాడ రామమూర్తి	"	126	2000	29
30	చేలియ్యం సోదమ్మ	"	139	2000	25
31	శంకరమంచి శుబ్బారాయుడు	"	146	2000	22
32	ఉద్దేపల్లి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి	"	150	2000	48
33	ఏడిద రాజగోపాలం	"	155	2000	22
34	మద్దూరి పాపారావు	"	157	2000	32
35	దేశరాజు నరసింహయ్య	"	198	1000	15
36	ర్యాలి చలపతిరావు	"	204	2000	17
37	కోడేటి రంగచామయ్య	"	207	4000	11
38	బులుసు సాంబమూర్తి	"	225	2000	11
39	గనుపూడి కామేశ్వరరావు	"	226	4000	12
40	మండపాక రంగయ్యనాయుడు	"	227	2000	14
41	మొసలకంటి తిరుమలరావు	"	228	2000	14
42	గూడపాటి సత్యనారాయణ	"	238	2000	29
43	గరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావు	"	246	2000	20
44	శ్రీపాద జగన్నాథం	"	247	2080	22
45	రామచంద్రుని వెంకటప్ప	"	252	2800	18
46	కంభంపాటి లక్ష్మీనరసింహయ్యపాపయ్యజులు	"	257	1200	14
47	దంతురి శాంతయ్య	"	261	4000	14
48	పుల్లెల శ్యామసుందరరావు	గంజాం	273	1700	32
49	ధిల్లీ లక్ష్మయ్య	"	274	2000	17
50	బృందావన పంజా	"	275	1000	19
51	గోపినాథచౌదరి	"	277	2000	22
52	పెనుమర్తి నరసింహయ్య	"	281	2100	8
53	ఉన్నవ వెంకటబలరామమూర్తి	"	282	2740	17, 2
54	బెల్లాల వెంకటప్ప	"	287	2900	10
55	కామారు రామకృష్ణరావు	"	306	2000	12
56	అంధవరం వెంకటరెడ్డి	"	316	2000	15
57	గేడల చంద్రయ్యనాయుడు	"	317	2000	24
58	అంధవరపు లక్ష్మణమూర్తి	"	318	2000	12
59	పార్పిండి యాశ్వరప్ప	"	319	2000	24
60	కూరాడ జగన్నాథరావు	"	329	2000	13
61	బులుసు యజ్ఞన్న	"	331	2800	12
62	ఉన్నవ రామలింగం	"	332	820	15
63	గాడి రాజునన్నార	"	334	720	22
64	ఇన్వలూరు పన్నాసిరాజు	"	335	1080	19
65	ఇమ్మిడికెట్టి రామమూర్తి	"	338	2000	42
66	శివ శ్రీరామమూర్తి	"	342	1354	29
67	కాళామూర్తి వెంకట్రామయ్య	గుంటూరు	353	2000	23
68	యెల్లెపెద్ది వెంకటసుబ్బారావు	"	362	1806	10
69	చిలువూరు సూర్యప్రకాశం	"	368	1950	31
70	కంభంపాటి సాంబయ్య	"	389	2115	10
71	శిష్ట మార్యనారాయణశాస్త్రి	"	392	4000	38
72	తుమ్మల సీతారామమూర్తిపాదరి	"	393	8000	23

5వ వాయిదా నూలు పంపిన సభ్యులు

సం.	పంపిన వారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిష్టరు సం.	నూలు పొడవు	నూలు సంఖ్య
73	అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు	గుంటూరు	894	2000	88
74	గొల్లపాటి హనుమంతరావు		895	2000	13
75	రూపనగుట్ట వెంకటసుబ్బారావు		897	2000	28
76	రామినేని అప్పయ్య		408	2000	21
77	చానరి లక్ష్మీనారాయణ		409	2000	24
78	వొలివేటి వీరరాఘవయ్య		410	2000	19
79	రూపనగుట్ట సుబ్బారాయణ		429	2000	18
80	తాడేపల్లి సుందరరామయ్య		436	2500	20
81	తెల్లప్రగడ రామారావు		786	2000	12
82	రామచంద్రుల హనుమంతరావు		489	1000	82
83	వడ్లమాడి ముత్తేశ్వరప్రసాద్	తూ.గోదావరి	442	1556	48, 84
84	ఇటికాల నూర్యనారాయణ		444	500	18
85	మద్ది వెంకటరంగయ్య		450	2000	19
86	నేతి వెంకటాచలపతి		451	2000	19
87	గడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్య		504	2000	16
88	పాలెడ్డు రామకృష్ణయ్య		519	2000	45
89	గూడూరు రామలింగేశ్వరయ్య		528	2000	13
90	కొల్లిపర పంచాక్షరలింగం		548	2000	28
91	మండవ నాగయ్య		570	2000	32
92	పులిపాక రాఘవయ్య		606	2000	15
93	ఉప్పల వెంకటకృష్ణయ్య	ప.గోదావరి	611	2000	38
94	మల్లాది వెంకటకృష్ణయ్య		685	2000	12
95	అన్నారెడ్డి రామశోభయ్య		664	8665	20
96	కానూరి చివవెంకటదాసయ్య		687	2016	22
97	కొడాలి ఆంజనేయులు		690	2000	19
98	గుళ్లపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య		707	2000	28
99	గురజాడ రాఘవశర్మ		716	2000	14
100	చెన్నవూడ వెంకటనరసింహం		726	4162	20
101	జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రి		729	2000	27
102	మారపాటి మంగళరాం		1240	2000	28
103	దుక్కపాటి ప్రసాదరావు	ప.కృష్ణ	787	2000	28
104	దండమాడి పూర్ణయ్యచౌదరి		788	2000	82
105	ధనుకొండ వెంకటసుబ్బారావు		743	2000	25
106	నందివాడ లక్ష్మీనారాయణ		751	2000	56
107	పరుచూరి లింగయ్య		753	2000	28
108	పూసూరు వెంకారెడ్డి		755	2000	20
109	పాలవర్తి ఆంజనేయులు		760	2000	28
110	భోగరాజు పట్టాభిషేకరామయ్య		769	6000	14
111	భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు		770	2210	19
112	మారెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్య		776	1865	15
113	మనపాక కమలమ్మ	మద్రాసు	783	2690	76
114	యెర్నేని నూర్యనారాయణ		794	5840	34
115	శిష్టా వెంకటేశ్వరయ్య		818	1600	18
116	నూరపనేని గోపాలకృష్ణయ్య		820	1900	29
117	అ. వెం. గ. రామశేషయ్య		825	2000	20
118	నాగోటి సింహాచలం		831	2000	15
119	గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావు		835	1700	16
120	పాలెడ్డు గోపాలకృష్ణయ్య		854	2000	15
121	కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు		862	1418	28
122	పేట బాపయ్య	విశాఖపట్నం	866	2000	44
123	మూలూరి పిచ్చయ్య		872	8000	44
124	నూకల వీరరాఘవయ్య		882	2000	26
125	దేవులపల్లి వెంకట్రామయ్య		888	500	11
126	దర్బా నరసింహం		891	2000	19
127	కామనాథ వెంకటాద్రి		898	2000	17
128	చల్లా శేషగిరిరావు		920	2100	19
129	కళాశి అమృతరామరాజు		956	2000	28
130	బాడూరి పేరారాజు		1009	2000	35
131	పరిశి లింగయ్య		1020	2000	22
132	మునుకుట్ల సుబ్బారాయణ	నెల్లూరు	1026	2000	18
133	కేనివారపు సుబ్బారావు		1034	1116	15
134	దేవివేని నూర్యనారాయణ		1058	2000	38
135	యస్. సత్యనారాయణమూర్తి		1059	2000	86
136	పి. సుబ్బారావు		1061	1500	29
137	పయిడిపాటి వెంకటనారాయణ		1071	11300	18 to 52
138	నివ్వల రామలింగం		1096	2000	28
139	మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం		1138	2000	86
140	జయంతి సుబ్బారావు		1142	2038	38
141	గుంటూరి వెంకటసుబ్బయ్య		1211	2000	25
142	టికేనేని వెంకట్రామారావు	కర్నూలు	1216	2000	44
143	కల్వారావు		1217	2000	87
144	రెడ్డి శ్రీరామయ్య		1218	2000	25

గవర్నరుగారి పర్యటనము

ఉదయగిరి

అచ్చటినివాసులు

రమణకొండలో ప్రాతఃకాల భోజనాంతరము బయట జరిగి గవర్నరుగారు పరివారముతో ఉదయగిరికి పయనమయ్యరి. ఇది బరంపురమునకు 68 మైళ్లు. రమణకొండకు 18 మైళ్లు దూరములోనున్న మాధువాస్థలమంతటికి ముఖ్యపట్టణము. విజేన్స్ ఏజెంటుగారగు ఎ. జగన్నాథరావుగారు వారిని గవర్నరుగారి నివాసానికి దిరిగి. మట్టుప్రక్కల ప్రాంతములనుండి భోజనాదులవారు చాలమందివచ్చిరి. వీరిని ఆనందములతోనే జేరితము. ఇప్పుడిప్పుడు వీరిపిల్లలకు చదువునేర్పుచున్నారు. వారిగ్రామములకు సంబంధించిన విషయములన్నియు తమంతామే చక్కగ పరిష్కరించుకొందురు. ప్రతిగ్రామమున కొక పెన్షయందును. అనేక గ్రామముల గూడిన ఒక ముతాయంతయు ఆర్థిక అధికారి యుండును. మాత్రగ్రామాధికారి అధికారము స్వీకరించునపుడు ప్రభుత్వ ఏజెంటునకు మొక్కుబడి చెల్లించి "సాదీ" పుచ్చుకొనును. కొరవ్రేలు ముఖముపై పచ్చబొట్టు గీతలుపొడిపించుకొందురు.

గవర్నరుగారు రిజర్వుపోలీసునైనను ఏనుగులను బాచి న పిదప గొడ్డా పూరు రాజునకు ఒకపట్టుబట్టి, ఒకగొట్టును ముందుకుండు, కేపులపెట్టి ఒకటి బహుమతి జేసిరి. ఇతరులు 15 గురికి మామూలుపంచ, ముందు గుండు కేపులనిచ్చిరి. పిదప కొడువారి సమగ్రత్యమును దర్శించిరి. ఈనృత్యమునందు, కొడులు నమలి పింఛములతోను, బ్రచె కొమ్ములతోను అలంకరించుకొని, యిరుపక్షములుగా యేర్పడి యుద్ధము జేయునట్లు నటించెదరు.

గవర్నరుగారు రాసాయంకాలమే బరంపురము తిరిగిపోవుచు త్రోవలో ఆస్కాపంచవార కారానాయుడు ప్రేమానందసాహుగారితో టీత్రాగిరి.

బరంపురలో

వినతిప్రములు

బరంపురలో జిల్లాజడ్జిగారి బంధువాయందు గవర్నరుగారు వినతిప్రములను స్వీకరించిరి. ప్రథమమున గంజాము జమీందారులు కల్గి కొలరాజుగారి నాయకత్వముక్రింద మృదాను ఇరిగవ నుల్లిననకు గవర్నరుగారు ఆనుమతి నీయవలదనిగోరుచు విన్నవించుకొనిరి. ఈజిల్లు భూస్వాములహక్కులను మాగ గొనుచున్నదనియు, సందలి ఆక్షేపణీయములగు మరకులను తొలగింప వలెననియు, ప్రభుత్వము పిర సెమెంటింటు జేయునప్పుడు ప్రకటించిన విధానమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నదనియు మూచించిరి.

గంజాము జమీందారీ రయతుల సంఘము వారు స్వవాధికారుగారి నాయకత్వము క్రింద, విన్నపముల తెప్పకొనిరి. మందసా బారువ ఎన్టీలు సెటిల్ మెంటు జరిగినపుడు నిర్ణయించిన రొక్కపురేట్లను మోచ్చింపమనిగోరిరి. ఎన్టీలు లాండుఅక్టును సవరించ మనియు, అడవి యిబ్బందులను విచారించ మనియు కోరిరి.

చివరకు వచ్చినవారు గంజాము మహమ్మదీయులు. తమ మరకువారికి స్థానిక సంఘములలోను, మునిసిపాలిటీలలోను తన ప్రాతినిధ్యము లేదని దెలిపిరి. పాతకాలలోను కళాశాలలందు తమ బాలవిద్యార్థులకు ధనసహాయము జేయమనికోరిరి.

గంజామువిభజన

గంజాము కక్షకసమితి వారు గవర్నరుగారికి ఇచ్చా ప్రరములో 28-వ తేదీ ఉదయము 8.20 గ. వినతిప్రమును ప్రసాదించునన్నారు. మూడు ఒక 12 మంది జిల్లానాయకులు జోజరుగుదురు. బొప్పిలి మహారాజుగారిని యారాముబారము నకు నాయకునిగా నుండమని గోరగా, తమకు ఆరోగ్యముగలే నందున రాజాలననిరెలుపుచు, తాను 1908 ఫలి నందే ప్రభుత్వమువారి కీవిషయమున దెలిపియుండె ననియు, ఈ విభజన తన కంతమాత్ర మిచ్చుమలేదనియు మూచించిరి.

బాపట్ల తాలూకా కాంగ్రెస్

సంఘము

ఈ సంఘకార్య నిర్వాహక వర్గపు ఈ నెల 30 వ తేదీ ఉదయం ౧౦ గంటలకు బాపట్లలో యువజన సాహితీ కార్యాలయమునందు జరగను.

విషయములు:—౧. తెల్లం కాంగ్రెస్ నియమము ననుసరించి కాంగ్రెస్ సభ్యులను చేర్చుట. ౨. బాపట్లతాలూకాలో ప్రచారకులనియమించుటవారికి, తగిన యోర్పాటులచేయుట, 3. భద్రువాస్తీ. ఇతరవిషయములు.

ఉప్పల వెంకటకృష్ణయ్య

కార్యదర్శి

భారత శాసనసభ

జాతీయవాదుల ప్రయత్నములు

బెంగాలు ఆర్డినెంసు చర్చింపవలసిన ప్రయత్నములు

వేవరు కరెంసి ఆక్టునవరణ విల్లు

సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకుర్సీగారి మండలింపు

ధీర్, జనవరి 22:—నవమండుగరు నూతన సభ్యులు ప్రభుత్వ కమిటీను ప్రమాణములను చేతులెత్తినది. పరిశ్రామిక సభ్యులగు సర్. బి. యన్. మిత్ర, చట్టనిర్మాణ కార్యదర్శియైన యల్. (గోపాల్) రైల్వే ఆర్థిక కమిషనరైన జి. జి. సిన్హ, సర్ కాంటెల్ రోన్సుగారు ప్రమాణములను తీసికొనినవారిలో గలరు. ముందువారములో జరుగనున్న కార్యక్రమములను సర్ ఆల్ గాంధీయవద్దనుచు గారు చెప్పిరి. ఉత్పాదకము 'శాంతి' ప్రచురించుట-కొక తీర్మానము కాసనసభయందు సోమవారము ప్రతిపాదించబడును. ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడినయెడల యీ సంవత్సరమునతి ఖర్చునిమిత్తము అదనపు ప్రధానము నీయవలసినదని కాసనసభవారి ప్రభుత్వముగోరును. వర్తకముతి కట్టము నెత్తిక మిటికి బంపబడును.

భారతసామ్రాజ్య కాసనసభయొక్క ఆధ్యక్షుని జీతపు చట్టము 28 వ తేదీనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. అదినముననే రైల్వే కేంద్ర సహాయసంస్థలయొక్క కొనబడుదురు.

యం. ఎ. జన్నాగారి కోరిక

ఈ సమయముందు స్యంత్ర పక్ష నాయకుడగు యం. జన్నాగారు లేచి, సాంకేతికముగ కారణములచే బెంగాలు ఆర్డినెన్సు తీర్మాన మంగీకరింపబడలేదనియు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు విధానముపై సభ్యులైన చర్చకు గావించినయందు కేయుట దొరతనముయొక్క అభిప్రాయము గాదని తనవిశ్వాసమనియు, యీ ఆర్డినెన్సు దేశములెల్ల అట్లుడికించినట్లు ఉడికించుచున్నదనియు చెప్పెను. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు తీర్మానమును చర్చించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వముకిది నమన ప్రత్యేకముగ నీయవలయునని జన్నాగారు గోరిరి. అల్లిఖురు విశ్వవిద్యాలయపట్టప్రధానోత్సవమునకు మహమ్మదీయ సభ్యులు హాజరుగలరు వెళుచున్నారని 26వ తేదీన జరుపబడు ముఖ్యమైనచర్చ నిర్విఘటనమున జన్నాగారు గోరిరి.

ఈవిషయమై తమకు ముందుగ చెప్పబడలేదని దేశీయసభ్యుడు సమాధానమిచ్చెను.

దలౌల్ గారి రాజీనామా

పిన్కూ అరువది ప్రశ్నలు అడగబడెను. ప్రభుత్వము సమాధానమిచ్చెను. మైకామిషన్ రిపోర్టునును యేకాగ్రముల చే సర్. డి. యం. దలౌల్ గారు రాజీనామామిచ్చి కోర్టు విలులేదని సర్ చార్లెసు యిన్నీ నుగారు సమాధానమిచ్చిరి. ఈ విషయముపై ప్రశ్న పరంపరలు డాక్టర్ కె. కె. చంద, గయ ప్రసాదసింగు, రామచంద్రరావు, జె. మోహతాగార్ల పేర గలవు.

భారతపశ్చిమచారణసంఘము విషయమున వేయబడిన ప్రశ్నవిషయమున రాజప్రతినిధి యీసందర్భమున గావించిన ప్రసంగమునందలి అంశములను సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారు సమాధానముగ చెప్పిరి.

అసెంబ్లీ ఆహ్వాదమును గౌరవించక ప్రభుత్వము తీసికొనిన చర్చ బాలుని మొండితనమున, మండిపాటునవలె గన్పించుట లేదానిని టి. సి. గోస్వామిగారు ప్రశ్నించిరి.

ప్రసిద్ధింతు:— కట్టములను ముందుగాగ్రత్త గ నుపయోగించవలసినదని కాసనసభాధ్యక్షుడు సభ్యునిగోరెను.

సభ్యుడుగావించిన కొమార్తెలు తమ కన్యకావంశమును నరియితలను కన్యకావంశముననియు, సర్ జేసీల్ బ్లాక్లెయి సమాధానమిచ్చెను. పన్ను విచారణసంఘమునకు అసెంబ్లీవారు సామ్యునిచ్చినపదకొండు సభ్యులు ఆహ్వాదముపై నీ సంఘము ప్రభుత్వముచే యేర్పాటుచేయబడెను. అని బ్లాక్లెయి గారు నుడిచిరి.

గోస్వామిగారి ప్రశ్న నిరర్థకమైనదని లింకేగారు నుడిచిరి.

ఆర్థిక విచారణసంఘము

ఆర్థిక విచారణము కొరకు నోక సంఘము యేర్పాటు చేయబడునని రాజప్రతినిధి ప్రసంగమునందు మునిపబడెను. సర్ విక్టోర్ య్యుగారు (ఆధ్యక్షులు) పండిత హరికిషన్ కాలుగారు (సీని సభ్యులు) ఎ. ఆర్. బర్నెట్లు హార్వెయ్ గారు ఆర్థిక విచారణసంఘసభ్యులుగ నుండెదరని జోషీగారి దిగిన ప్రశ్నకు సర్ జేసీల్ బ్లాక్లెయిగారు సమాధానమిచ్చిరి. సంఘకార్యక్రమము బాగుగ జరుగెను.

ఆర్థిక విచారణ సంఘసభ్యుల పేర్లును, విచారణ పరిమితి మరలును, దొరతనమునని జోషీగారు ప్రభుత్వమునుగోరిరి. సంఘాధ్యక్షుడుగ సర్ యం. విక్టోర్ య్యు కె. సి. బి. యి గారును, సీని సభ్యులగు పండిత హరికిషన్ కాలు, అలహాబాదు పండితుడగు బర్నెట్లు హార్వెయ్ గారు ఆర్థిక సంఘసభ్యులుగ నుండెదరని చెప్పబడెను. సైనిక విన్యాసములను భారత సామ్రాజ్య కాసనసభ్యులు జూమిటను యేర్పాటు గావించినందులకు ముఖ్యసేనాధిపతికి వంశము లంపవలయునని సర్ కెనస్సా మిఅయ్యుగారు మునిపించిరి. ఇట్లు ముఖ్యసేనాధిపతి గావించుటచే యిదివరకు సభ్యులెవరిగని సైనికవిషయముల దెలిసికొనుటకును సౌకర్యములు లభించెను. సౌకర్యములు గావించబడినందులకు సభాసభ్యులందరములు ముఖ్యసేనాధిపతి కంపెనని భారత సామ్రాజ్య కాసనసభాధ్యక్షుడు నుడిచెను. సైన్యవిన్యాసములను జూడమండ నిలచిపోయిన చిమన్ లాలుగారును, యితర సభ్యులును, వందన పరంపరతో తమకేమియు సంబంధములేదని నిశ్చయముగ చెప్పిరి. తానిదివరకే యీవిషయమై జాగ్రత్త తీసికొంటిననియు, ముఖ్యసేనాధిపతి ఆహ్వానము నంగీకరించిన సభ్యులందరములను బంపెదననియు సభాధ్యక్షుడు నుడిచెను.

జన్నాగారికి దేశీయసభ్యు డిచ్చిన సమాధానముచే కాసనసభ కార్యక్రమమును నిర్విఘటనమున జరుగెను. ప్రతిపాదించవలసిన తీర్మానమును చిమన్ లాలుగారు రుపసంహరించుకొనిరి. వాణిజ్య వ్యాపారసభ్యుని తీర్మానముపై ఎవరందుగరు సభ్యుల నెక్కుకొనుటకు కాసనసభ అంగీకరించెను. ఈ సమయమున రిపోర్టు ఆర్థిక రయిల్వే కేంద్ర సహాయసంస్థలయొక్క కొనబడుదురు.

వాణిజ్య సమితిల చట్టము

వాణిజ్యసాకాచట్టమును సవరణ గావించుటకు సర్ చార్లెసు యిన్నీ నుగారు చట్టమును ప్రతిపాదించిరి.

వాణిజ్యసమితుల చట్టము సర్ బి. యన్. మిత్రగారు ప్రతిపాదించిరి. భారతసామ్రాజ్య కాసనసభయందు వాల్టర్ ముల క్రిందట గావించబడిన తీర్మానము ప్రకారముగ నీచట్టము నిర్మింపబడినదియు, విషయము నూతనమైనదనియు, పూర్తిగా నూలొంపవలసినదియు నగుటచే అసభ్యుల మయ్యెననియు, సభ్యుడు నుడిచెను. ఈవిషయముపై ప్రజలఅభిప్రాయము ఆహ్వానింపబడెను. యజమానులయు, కార్మికులయు సంఘములతో సంప్రదింపబడెను. ఆహ్వానము ప్రకారముగ నీయబడిన అభిప్రాయములు చాలవిచిత్రముగ నున్నవి. చేయబడనున్న కాసన నిర్మాణము అపరిపక్వమైనదని కొందరి అభిప్రాయము. వాణిజ్యసమితులకొరకు కాసనమును నిర్మించుట అవశ్యకమనిగూర్తించి, సమితిలు అపాయకరమైనవనియు, వానిప్రవర్తనమును, చర్యయు రాజ్యమునకును సంఘమునకును తుదకుపాపము దీసికొని రాకుండ జాగ్రత్త ఆదుపులో నుంచవలయుననియు కొందరి అభిప్రాయము. వాణిజ్యసమితుల విధానముక నూతన మతమనియు, వానిని విచ్ఛలవిడిగ సంచరించుచున్నచో రామ రాజ్య మన తి కా ల ము లో పాపించగలకై గలదనియు మరికొందరి అభిప్రాయము. వాణిజ్యసమితులను వర్జిల్లేయుటకు చట్టము ముందుగా గొన్ని ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు గావించును. ప్రభుత్వముదీసికొనచర్య కేటము సమితుల అనుష్ఠానములేమైనది ఏసమితులు రిజిస్టరు చేయబడుటకును, బాధ్యతలర్పించుట కంగీకరించునో ఆసంఘముల నిశ్చయమునియోగము గావడమండ ప్రభుత్వమురక్షణయొసగి, వానికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసగును. ఇందుకొరకు కాసన నిర్మాణము చేయుటచే ప్రభుత్వము నూతన విధాన మవలంబించు చున్నది. అభ్యుదయ మొందిన యితరదేశములందు గల వాణిజ్యసమితులయొడ వర్తించు కాసనములతో యీతరమును ప్రస్తుతము గావించుచున్న చట్టమును బోల్చిచూచి నిది అతినిరాదంబరమైనదని చెప్పెను. బాల్యావస్థకు తగిన రీతిని నిరాదంబరమైన కాసనముతో ప్రారంభించి భారతవర్షమందు వాణిజ్యసమితుల్య మముక్తమూర్తమున వర్జిల్లేయట టుచితమని ప్రతిపాదకుడు చెప్పెను.

ఆర్థికసభ్యుని ప్రసంగము

శేవకురంజీ ఆర్థిక సవరణగావించుటకు నోక విల్లును భారత సామ్రాజ్య కాసనసభయందు ప్రతిపాదించు సమయమున కరంజీ మారకముల విషయములపై వివరముగను స్పష్టముగను సర్ జేసీల్ బ్లాక్లెయిగారు, ఆర్థికసభ్యుడు, ఉపసభ్యునించెను. యుద్ధసమయముందు ధరవర్ధనలెట్లు ఆర్థికముగనుండెనో చెప్పి, బంగారు విలువపై రూపాయ ఆధారముగ నుండకుండనెట్లు లక్షలకొలది హైద్రాబాద్ ప్రజల ఆక్రమణ రక్షితబడినవో నుడిచి, విప్లవమును బుట్టించు మార్పులు ధరలందును జేయక ప్రజల సౌకర్యములు కాపాడబడెను. రషియానుందు వతెను, ప్రాంతునందువలెను రూపాయ విలువ దుర్బలకొందకుండ తగ్గింపువలసను (retrenchment) ఆర్థికపన్ను వసూలుచేతను కాపాడినందులకు తమ పదవియందు వెనుక జనించిన ఆర్థికసభ్యుల కతిన సమస్యల పరిష్కారమునకు సర్ జేసీల్ గారు మిక్కిలి శ్రాసింపిరి. బంగారమునకును రూపాయకును నియమితము ప్రమాణము లేకుండుటచే హిందూదేశము నవ్వ మొందలేదని రుజువుచేయుటకు ఆమెరికా యుగ్గాందు నందలి ధరల పెరుగుట తరుగుట సాధ్యమగుగ కాసిరి. కెండు పిలింగుల ప్రమాణమున క్రమశిక్ష దిని, చెల్లి, 1921 సంవత్సరముందు పారబాటుగావించబడినదని జేసీల్ గారు యొప్పుకొనెను. కాని 1920 వ సంవత్సరమును నేర్పికొనిన గుణపాతానంతరమున 1 పిలింగు 4 పెన్నుల ప్రమాణము మన ఆర్థిక బాధ్యమునకు దివ్యేషమనని చెప్పివారి ఆర్థికసంస్కృతి తమ కరముగాలేదని సర్ జేసీల్ బ్లాక్లెయిగారు నుడిచిరి. పదనని మిడి మాసములకు పూర్వము రూపాయకు 1 పిలింగు 4 పెన్నుల పరిమాణము దొరతనముచే నంగీకరింపబడినవో యేమి ఆర్థిక నిరసరస్థితు లేర్పడియుండెదని జేసీల్ బ్లాక్లెయిగారు ప్రశ్నించిరి. నేడు రూపాయ 1 పి. 6 పె. లకు మారుచున్నది. ఈమార్కపులేట హెచ్చినీయకుండ దొరతనము ముందుగా సామ్యుబంపి కాపాడుచున్నార. సరియగు వ్యాపారలక్షణము కొరకు అదనముగ ఖనము టంక కాలనుండి బంపబడుచున్నది. చెను క టి సంవత్సరమున కం టె పరి స్థితులు బాగుగలేట అనుకులముగననుచి.

విమర్శకులు

బొంబాయి, కలకత్తా, యంబలి యెగుమతి దిగుమతుల వ్యాపారము విస్తారముగ జరుగుచున్నందున అప్పటివిమర్శకులు మారకములనిరత గావలయునని గోరుచున్నారు. బంగారమునకుగాని, పాననకుగాని రూపాయమారకము ముడిపెట్టి అందుచే భారతదేశమందు ధరలను పెంచుటచే అధికముగ జీతములును, బత్తెములును నిచ్చుట తలపించి ప్రమాదములకు గారణమగును. భారతదేశము అధికముగ బంగారము దిగుమతి చేయుదేశము. అంతియకాక బంగారము చౌకయగునట్లు చేసినచో యీవిధానము పెండితై నెట్లు ప్రతిఫలముజూపునో మనకు తెలియదు. ఫలానప్రమాణము ఉత్పత్తిపై మైనదని శివ్వలము. 15 4 పె. ప్రమాణము కెండుదళలందములలో నుండెను. కెండుపిలింగుల ప్రమాణము చారిత్రాత్మకము. కాని యే ప్రమాణమును మహత్తరమైనదిగాదు. ఒక ప్రమాణము ను కనుగొనవలయును. అది అమలునుందు అనుభవమువలన నితర పడవలయును. కరంజీ కమిటి నియమింపబడిన పిమ్మట అట్టి ప్రమాణమును కనుగొనవలసియున్నది. భారతాభిప్రాయ ప్రాతినిధ్యము వహించునట్టి సంఘము యేర్పరచబడును. భారతదేశ సౌకర్యమే ప్రధానముగ సంఘము మనమునందు నిడుకొనును అని గంభీరముగ ఆర్థిక సభ్యుడు సర్ జేసీల్ బ్లాక్లెయిగారు నుడిచిరి.

సర్ పురుషోత్తమదాసు:—(వినుడు, వినుడు) ప్రసంగము పూర్తి గావించుచు సర్ జేసీల్ బ్లాక్లెయిగారిట్లు నుడిచిరి. దానిని నిర్మించుటకు తరుణ మాసము ముగియెను. కాన అసభికార సభ్యులు యీవిషయమై తమ విల్లులను, తీర్మానములను ప్రతిపాదించుట తొందరచేయవలసి గోరెను. అపాయములను తప్పించుటకు తాత్కాలికముగ తాను చట్టమును నిర్మించుచున్నానని చెప్పెను. భారతదేశపు కరంజీ సంస్కృతికరముగ నున్నదని వాణ్యమువంతు కరంజీ ధైర్యమిచ్చుచున్నది నూరు కొట్ల వరకు హెచ్చించినను తమములేదు. ఈచట్టమును వర్తక వాణిజ్య అభిప్రాయమున కంగీకారముగ నున్నదని తమ రెయింగు దురని ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పి చట్టమును కాసనసభాహ్వాదము చేపాల్చు చేసెను. (హర్షధ్వనులు)

ఫలహారము చేయుటకు సభ చాలింపబడెను (అ. వె.)

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారి ప్రసంగము

గంభీరపవ్యాసమును గావించి ప్రభుత్వముకలంబించుచున్న మార్గము సరియైనదిగాదని సర్ పురుషోత్తమ తామర దాసుగారు నుడిచిరి. పదిహేనుకోటుల అదనపుకరంజీని కొందుటయందు సర్ జేసీల్ బ్లాక్లెయిగారు జయప్రదులుగావచ్చును. కాని అసభికాలములోనే అధికముగ కరంజీ కావలయునని కాసనసభ్యులను సమీక్షించవలయును. ఏలయన అదనపు కరంజీయనుజూలదు. వాణిజ్యాభిప్రాయము ప్రకారముగ స్వతంత్రమైన క

రంసీమాత్రమే యీ సమస్తము పరిష్కారము గావించగలదనియు
బంగారుము నకు బదులు గ వే పరు క కం సీ
జెలునడుమండవలయుననియు వారు దృఢముగ విశ్వసించుచు
నారు. సిద్ధాయందు సకల భాగములు చల్లినవిధమున యా
పాముకు రెండు పిల్లల ప్రమాణము భారతదేశమునకు వస్తా
నదిగాదు. ప్రస్తుతము జల దేశములను యుద్ధమునకు బూర్వము
న్న మారకపుల్లలను ఆవలించియుండ ఒక్క భారతవ
ర్షమే ఓషికపట్టి యుండవలయు ననుటయు, యాపాము 15
4 సామరకపుల్లలు చలించినచో తమగుండెల్లదలగు చున్నదని
యు ఆర్థికసభ్యుడనువాడు. 19:0-వ సంవత్సరమునుండియు
దొరతనము వారలంబించుచున్న వారు ఆ ఆర్థిక
విధానమును జెల్పుటకు యెట్టివిశేషములుపయోగించవలయునో
జెలియవచ్చునని వక్రబల్కెను. ఆర్థికసభ్యునిట్లు విచారించు
టకు చాలనందున ముందువారము కాలము వరకును బిల్లును ని
ల్పవేయవలసినదని పునఃపునః దానుగారు గోరిరి. అప్పుడు
బిల్లు సెలవుకొనిపోవలసినదనియు నగోరనియెడల బిల్లు ముందు
వారము వరకును నిల్పవేయవలయు అలెగొండరు మద్దతిమీనుగా
రంగీకరించిరి. ఈవరకును జమ్మదాసు మెహతాగారంగీక
రించలేదు. వర్తకమునకు అడవపుకరంపి గావలయునుగాని. తా
తాల్కాల్కా అడవపుకరంపి ఆవశ్యకములేదనియు, ఆర్థికసభ్యు
నినూచనలు యిండియా కార్యదర్శియొక్కదయకు పోవుట
యుండునట్లు జేయుననియు, మెహతాగారు చెప్పిరి. ఏలయు
సామ్యుకారము వర్తకము చిక్కుపడుచున్నప్పుడు కార్యదర్శి
నిల్పసామ్యు అంతయును తీసి జేయవచ్చును. కార్యదర్శి యిట్టి
చర్య దీసికొనకుండ కాపాడవలసియున్నది. సర్ అలెగొండరుగారివరకు కాననసభ్యులను
తాళించదని కాననసభ్యుడు చెప్పినవిన్నుట తీర్మానము నిలి
పివేయట కంగీకరింపబడెను.

భారతకాననసభ లేవనెరవరకు నిల్పవేయబడెను.

(అ. ప్రె.)

ఆర్థికవిచారణసంఘము

ఫిరీ, జనవరి 22:—బ్రిటిషు భారతదేశమునది నాచా
తరగతుల ఆర్థికస్థితిలను ఆంచనావేయటకు వలసిన సాధనసాధు
ప్రలకు పరిశీలనగావించి, విచారణనిమిత్త మిది చాలోనో లేదో
చెల్పి, ఉచితరీతిని యింకను సంగ్రహింపవలసిన సంగతులను
సిఫారుసు చేయు నని ఆర్థిక విచారణ
సంఘమును గురించి జేకట్టు గారు చెప్పిరి.
ఆర్థిక విచారణ మేనామాన్య నూత్రములను అవలంబించవలయునో
సిపారులను అమలులోనుంచినయెడల ధనవ్యయ మెంతయుగనో
ఆర్థికసంఘమువారు చెప్పెదరు. ప్రస్తుతముందున్న సంగతులను
ప్రశ్నచేయుటకును పరిక్షాగావించుటకును, ఆర్థిక విచారణ
సామాన్యనూత్రములు విధించుటకును యీసంఘము నియమిం
చుట ఆవశ్యకము అని ఆర్థికసభ్యుడు భారత సామ్రాజ్య కానన
సభయందు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

మోహనిత్రైలము

శ్రీమోహనిత్రైలము 1-కి రూ. 0 12 0

శ్రీమోహనిత్రైలము వారుటకు యోగమైనది.

ఇదిమనోహరము శ్రీమోహనిత్రైలము, పీడిర్లు, పిట్టా
గములు మొదలగువానికి ముఖనిర్ల, విక్రందినిచ్చును. ముందరు
మోహలాజ్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగా
లింది కాపాడును. ఈత్రైలమునందుకల రవణీయమగు సువాసన
చెప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇగురు పొరుగు
వారలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోనుండును పుట్టు
వివర్ధు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి
తియ్యారయేమింది కలకొలిది సీసాల విక్రయించి మెప్పుడదని
యూహ్నాను. వేయలకలకావరికలిందిన నిజము తెలియాలను

గృహణిమాత్రలు

శ్రీమోహనిత్రైలము 1-కి రూ. 0-2-0

రక్తశంకములు, బంకిదిరెవములు, బొగ్గదిరెవములు
లు, ఆజీర్ణవిరెవములు, నీటిదిరెవములు, మొదలగునవి ఈ
మాత్రలకు మూడుభాగాలు నేవించిన తోడనే నిలిదిపోవును.
పీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. కేంబ్ గుణ ముచ్చును.

మందరి త్రైలము

శ్రీమోహనిత్రైలము 1-కి రూ. 0-8-0 వీ. పి. 0-13-0

దీక్ష త్రైలము విదేశిక రాచిన ముఖమును ఎర్రుడు
మొట్టిమలు మచ్చలనుమూడును. ముఖము కాంతివోరి, నున్నగా
అద్దములై ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాండా
త్రైలము. ఈత్రైలము మంచిమహాన గలిగి విరాగదలై నుండును.
అమ్మతొడనుండి పాద మొదలగాను - బొంబాయి

వైటుకొన్నిలు

నూతనాధ్యక్షుడు సభా కార్యక్రమము నడపుట

మాంటాగుగారి మృతికి విచారించుట

విశ్వవిద్యాలయ మందలి విద్యార్థులకు

సైనికోద్యోగ శిక్ష మొనగట

సినిమా-ఫిల్ములపై నాక్షేపణలను విమర్శించు రాష్ట్ర
సంఘములను దీసివైచి, ఒక్క ప్రధానసంఘ మేర్పరచుట.

డెల్లీ, జనవరి 22:—ఆంగ్లసామ్రాజ్య కుష్టుకోగ నివా
రకసంఘపు భారతయువసంఘము పక్షమాన వైస్రాయుగారు
మొట్టాపు ధనమును వైటుకొన్నిలు సభ్యులకొక సభ జేతును.
నేడుమాడుప్రతినిధులచే లేబడిన తీర్మానములు ఓటుకు
తెల్పబడినవి.

సర్ మోసీ మాస్ట్రీస్ స్పీక్రు, నూతన సభాధ్యక్షుని
సభలోనిన్ని సంఘములవారు తమతాదరము జూపిరి.

సర్ నరసింహశర్మగారు తొలకెమాలలూడును నిదివల
లోనే బ్రసిద్ధికెక్కిన యీసభ నూతనాధ్యక్షుని క్రింద మతిత
ప్రాయుఖ్యమునకు రాగలదనినూచించెను. అధ్యక్షుడు తనయేత
జూపిన యాదరమునకు మనఃపూర్వకముగ సంతోషమును తెలి
బుచ్చెను. నూతనముగ నీ పదవి నలంకరించుట చే

తన విద్యుక్తలను నెఱజేర్చుటగా గొంత సందేహము నాతురత
కాపవచ్చునగాని యీ సభయందలి శ్రమివారి నెఱచియుండు
టచే వట్టిదయము దూరమగుచున్నదని జెప్పెను. సభ్యుల సహ
యమున, నిదివలకున్న యధ్యక్షుడు జూపిన యంత్రాప్తి
మార్గముల ననుసరింపగలననియు జెప్పెను. పిమ్మట ప్రాతిపదిక

కుండు సర్ మాంటాగు బట్టుగారు నివార్యమగు కారణంత
కులచే భలో సభ్యులయెదుట నెలపు దీసికొనకుండ జోంబు
నందులకు విచారమును చెల్పుచు వ్రాసిన యుత్తరమును జది
వెను. తమక్రొత్తయోద్యోగము మాంటాగుగారికి జరుకునుగాక

యని గోరెను. పిదప సర్ నరసింహశర్మగారికి సభానాయకత్వ
మునచ్చినందులకు, సర్ మెనక్టీ దాదాభాయి, సర్ ఛార్లెసు
మెక్వాయ్టు, ఛార్లెసు గార్ల కీనదును ప్రసాదించబడిన
గౌరములను నా సంతోషమును తెలి బుచ్చిరి.

గవర్నరుజనరల్ గారు, సర్ మెనక్టీ దాదాభాయి, సర్ మెనక్టీ
కర్ ఆలిఖాన్, సర్ ఆర్థురప్రూము, లల్లాభాయి కామ
దాసుగార్లను, అధ్యక్షులకు పట్టికయందు చేర్చిరిని జెప్పిరి. సర్
క్లీవిల్లు, సర్ డి. పి. సర్వాధికారి, సర్దారు జోగీంద్రసింగు
ను, కరండిరు, బరుఆగార్లు మహజ్జునుజూచు (వర్ణిక పిటి

వను) సంఘముగా నియమింపబడినయియు, దానికి చెల్లెలిల్లు
గా రధ్యక్షులవహించురయి జెప్పెను.

హార్డుగగనగారిచే నడుచుబడి, సుధీంద్రనాథబోసుగారి
కీదేశము వచ్చుటకు పానుపార్ల సీయవలసినది, అమెరికాదేశపు
కాంసులగారి కేదాదిక్రిందులే తెలుపబడినది శ్రేయోగారు
సమాధాన మిచ్చిరి. ఆ సభ్యునికే హబీబుల్లాగారు సింధుదేశము

లోను, వంజాబులోను మాతనముగా దొరకిన వస్తువులను,
తొలకె, లండను పత్రికలలో, నా దేశపు పురాణ
వస్తువు కాస్త్రు విమర్శకులకు తెలియజేసి

వారయిద్దక్కయల గ్రహియించు బుద్ధితో వేయబడినది. హి
ందూదేశపు పత్రికలచే నీవిషయము బొమ్మలుగాని, మత్రి
యు సదగిబడలేదు. క్రెయోరుగారు సెత్నాగాకి, భారత
ప్రభుత్వమువారు, బొంబాయి ప్రధాన న్యాయస్థానము, న్యాయవాది
సంఘముచే నెల నములలో తెల్పుటకే నిర్ణయముల
జేసిరా యెఱుగరు. ఛార్లెసుగారు మార్క్సలైబ్ మెర్లెను

సంఘమువారు పంపిన వినతి ప్రభుత్వమువారాలించుచున్నా
రనియు, నింకను నిశ్చితాభిప్రాయమునకు రాలేదనియు,
సెత్నాగారికి జెప్పిరి.

రిక ప్రశ్నలకు జవాబులిచ్చుట మొనవిమ్మట సెత్నా
గారు మాంటాగుగారి యకాలమరణమునకు విచారమును చెల్పు
తీర్మానమును జపపొడించిరి. సెత్నాగారు మాంటాగుగారి
రాజకీయసంబంధములూర్పు నూత్నముగ వివరించి హిం

దూ దేశమున కతడుమంత్రిగానున్నపు డివ్వబడిన పాలనాచ
ట్టములంత బాగుగలేదు, తొందరలోనింకను రాజకీయన్యాయం
త్ర్యమును ప్రసాదించవలసిన నూచించుచున్నాను. వారికిభార
తభూమి యుండుగల సదభిప్రాయము శ్రద్ధ
రాజనీతిజ్ఞత, విశ్వాసార్హ్యమును బుద్ధినిరూర్పు యేభారతీయుల
కు కింకింపజాలదు. ప్రాంతవాళిప్రాయము ననుసరించి
యంతబొసుగా నీదేశమును గురింపగలిగిన యిండియామంత్రి

యంతవలెను మరియొకడు లేడని నక్కాడించెను. తాను భార
తదేశముతో వ్యవహరించిన ప్రతియంకమును
విమర్శించి, భారతీయభిప్రాయమును

గుర్తించి మరియొకడెనని చెప్పెను. సర్దారు చిరంజీ తిసింగు
గారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. సర్వాధికారిగారు, కశ్మీరగారు
తీర్మానమును బలపఱచుచు మాంటాగుగారు భారతదేశమునకు
జేసిన సేవలకొనించిరి. సాచాబ్బాదాఅబ్దు అహమదుఖాను

గారు, మాంటాగుతో చాలసంబంధముండవలయు,
భారతదేశము గాని, యాంగ్ల ప్రభుత్వ
ముగాని మాంటాగుగారి సేవను పూర్తిగా గ్రహింపజాలకజూ
యిరని విచారించుచు, తొంతకాలము బోయియున్నవాతవైసను

గ్రహింపగలగుననియు జెప్పిరి. సర్ నరసింహశర్మగారు పిమ్మ
ట మాంటాగుగారిని బ్రతీనించుచు మాట్లాడిరి. అధ్యక్షు డితి
ర్మానమును, యిండియా మంత్రివర్గమున కొకనకలు

బంపుచు మితికెలియజేసిరి. పిమ్మట సెత్నా
గారు భారత ప్రభుత్వము వారాంగ్ల ప్రభుత్వ
మువారిని లేట్టు సంఘమువారి సలహాలనులలో తెల్పుటకు
తొందరజేయవలసిన నూచించెను. ఆంగ్లదేశమునగల విశ్వ

విద్యాలయ సైనికశిక్షణకు ప్రాంతవ విద్యార్థులను రానిచ్చుట
కున్న యుద్ధంకును దీసివేయవలసిన నూచిన జేసెను. ఈయద్దు
విశ్వవిద్యాలయమువారు చెట్టిక నిర్బంధముగావనియు, సైనిక
సంఘముయొక్క యాజ్ఞననుసరించి జచ్చెననియు జెప్పెను.

బికానోక విద్యాలయమునుండి బహిష్కరింపబడిన చాళుడు
సుఘముచారి యెదుట పరిక్షింపబడినప్పుడు, యుద్ధమందు
తానొక సైనికోద్యోగమునకు నుండి, ఇతర యోద్యోగులతో
చాలమెత్రిగలిగియుండెననియు కాని తరువాత విద్యన

భ్యసించుచుండగా వానికి దానియందు జేరుటకకాక మిత్త
లేదనియు చెప్పెను. ఈశిక్షణకు కనడా, ఆస్ట్రేలి
యా, న్యూజీలండు, సౌత్ ఆఫ్రికా మున్నగు దేశములనుండి వ
తురు. ఒక్క భారతీయుల కేల నీయదురావలెను. అట్టిశిక్షణ

నాంగ్ల సైనికోద్యోగమునకు గూడ దగినవారై యుండవలయు
నను కారణము సహేతుకముగ లేదు. ఏలన
ఆంగ్ల సైనికోద్యోగమున కిష్టపడకుండ కనడా, మొదలగు దేశ
ములనుండి వచ్చుచునేయున్నారు. హిందువులకు సైనికశిక్షణ

యం చెప్పుడు శ్రద్ధగలిగినది. కొన్ని విశ్వవిద్యాలయములు తమ
పిల్లలకు తప్పని సరిగ నీశిక్షణమును నేర్పింపవలయునని యూ
హించుచున్నవి. హిందూదేశము తనరక్షణమును స్వయముగా
నేజేసికొనగోరుచున్నది. కావున నీసమయమున యద్దనుండు

న్యాయముగావనియు జెప్పిరి. ప్రభుత్వపక్షమున తాలిస్సను
ప్రభు వీరివయమయి ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధబూనుచునేన్నా
రనియు, దానిపై నిదివలకే లిట్టుసంఘమువారి నూచననకును
లించి కొంపని జరిగివడనియు, జెప్పిరి.

దానిపై సెత్నా గారు తాలిస్సను శ్రద్ధవనకు గృతజ్ఞత
నూచెను.

పిమ్మట హోరూను జాఫరుగారు సినిమా ఫిల్ములను జరి
క్షించి యాక్షేపణీయములయినవిగా నిశ్చిన్న యింనునట్టి రాష్ట్ర
సంఘములను దీసివైచి, జీతములిచ్చి యొక్కసంఘమున
హిందూదేశమునకంతకును నిర్ణయింపవలయునను తీర్మానమును

పొడించెను. ఇట్టితీర్మానము పపాదించుటలో ప్రధానమగుయ
ధ్యంతర మేమయిన, సామాన్యజనులయొక్క మనోభావములగ్ర
హించుటలేదని చెప్పెను. ఆంగ్లదేశమున తప్పుగావించిన సం

దర్శము, హిందూదేశీయులకొన్నియలపాటలవారికి కేటులబెట్టు
ముగదోచునో, యటలే యీ దేశమున యశ్శిలముగ దోచవచ్చు
ను. ఇదియంతయు, యెటులాహించిన నలులేదోచును. కాన
ప్రధమమున సరి

యగు మార్గముః జూపియెడల నిట్టి యపప్రమలు తగ్గును.
కావున ఫిల్ములకు కథానూచకవాక్యములను నూచించెడి సంఘ
ముండవలసిన గోరెను.

క్రెయోరుగారు సమాధాన మిచ్చుచు వైసదహరింపబడి
నసందేహములలోని భావము గ్రహింప గలిగిననియు గాని శ్ర
జలకు బాధలేకుండ నిట్టిపని నెఱజేర్చుట దుస్సాధ్యమనియు,
ఒక్కచోటనే సంఘముండట వలన, యనవసరమగు నాలస్యముల
కు కారణములగుననియు జెప్పెను. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము

పట్టనానుభూతులేయైనప్పటికి వైస చెల్లినదీన యద్దులకు మార్గ
ము లేర్పడువలెను నొప్పకొనజాలరు. రామకరణుదాసుగారు

తీర్మానమును బలపఱచిరి. సెత్నా గారు వ్యతిరేకించిరి. అప్పు
డవామదుఖానుగారి తిరుల సుతాభిప్రాయములకు బాధ కలుగ

కుండ గాపాడుట కిట్టి సంఘ మనవరమని నూచించిరి.

సర్ ఆర్థుర ప్రూముగారుకూడ వ్యతిరేకముగా మాట్లా
డిరి. క్రెయోరుగారు ప్రభుత్వము నొప్పించలేక పోయిరని

జెప్పెను. అప్పుడు ఓటుకుతెల్లగా తీర్మానము వీగిపోయెను.
ఛార్లెసుగారియువపాదనపై సభవారు ఎనమంతుకును
గలసంఘము నొకదాని నెన్నుకొనగా నందులో న్యాయగు
రైల్వే యుక్లైజర్ కాన్సిలుగా, నియమించుట కొప్పకొనిరి.
కాన్సిలు మంగళవారము 27 వ తేదీవంత నులుపు
జేయబడినది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి దారుణ హత్య

మొత్తము 15 మందిని అరెస్టు చేసిరి

శాంతకులమోటారుకారు సమాచారము గూడ కొంత తెలిసినది

పోలీసువారు నిత్యమును వార్తలను ప్రకటించెద మని వాగ్దానము చేసిరి

వజీరు బేగం కు కావలి

వజీరు బేగంను బొంబాయికి తీసికొనివచ్చిరి గాని ఆమె తనకుమార్తెను చూడగోరగా పోలీసువారి కంకణ అనుమతినియలేదు. వజీరు బేగంనుతో ఆమెతల్లియును ఆమెకుమార్తెడు (కుమరతజ సోదరుడు) నుగూడ 21 వ తేదీ ఉదయమునకు పోలీసుకాశికాపలాక్రింద బొంబాయి సురక్షితము గాచేరి. ఆమె కపాయముకలగకుండ పోలీసువారిని కావలియించిరి.

బావలాగారి చాఫనరును అరెస్టుచేయుట

19 వ తేదీని పోలీసువారు వజీరు బేగంను అనునతనిని అరెస్టుచేసిరి. 20 వ తేదీని మేజిస్ట్రేటు రిమాండు ఉత్తరువుచ్చెను. ఇతడు బావలాగారిచాఫనరు అని నిర్ధారణయైనది. తాత్యజరిగినవాడు యితడు చాలసాహసమునుచూపెనని మాతూగారతనిని చాలప్రశంసించియుండెను.

ఇందూరు అరెస్టులు

బొంబాయిలో పోలీసు అధికారులకు శాంతసమాచారము తెలిసినందున వారికయ్యుద్వేగిరి పూనాకు పంపిరి. అతడవట బాకబుచేసి అటనుండి యిందూరువెళ్లి ఏడుగురిని అరెస్టుచేసెను. వారిలో కృష్ణుడిమీ అను వైమానికుడొకడుకూడనున్నాడు. ఇతడు మహారాష్ట్రుడు. వయసు 28 ఏండ్లు. ఇతనిని వెనుక హెండనుకు పంపగా ఆచట కొన్నిఏండ్లుండి వైమానికవిద్య నభ్యసించి ప్రైవేటుఫ్లైఫీటును బడసి మరల నిరుద్యుండుకూడవచ్చెను. అత డప్పటినుండియు యిందూరునేనలోను ద్వేషిగానున్నాడు. పూనోజీ అనునతనిని క్రొత్తగా (ఏ. డి. సి.) గానియించిరి. బొంబాయిలో హత్యజరిగినవాడు పీరిలో కొందరు బొంబాయిలోనుండిరిని తెలియుచున్నది. హంతకతెక్కి పారిపోయిన మోటారుకారు సంగతిగూడ కొంత పోలీసువారికి తెలిసినది తెలియుచున్నది.

కే. ఇ. మాధూగారు

ఇతడు తిరువాన్కూరు సంస్థానములో తిరువల్లగ్రామ వాస్తవ్యుడు. వెన్ను పురి విశ్వవిద్యాలయమువారి బి. ఏ. (హనర్సు) పట్టమునుబడెను. రిటైర్డ్ మేజిస్ట్రేటుకు కే.అయ్యశేగారి కిరడు ద్వితీయపుత్రుడు. ఇతని అగ్రసోదరుడగు కే. ఇ. నైనను ఎం. ఏ. గారు మధుగలో ఆమెకను కాశీలో ప్రాధానముగా నున్నారు.

మొత్తము 15 మందిని అరెస్టుచేసిరి

ఇందూరులో అరెస్టు చేయబడినవారు ఏడుగురు, బొంబాయిలో అరెస్టుచేయబడినవారు 8 మంది. మొత్తము 15 మంది.

ప్రధాననాయకుడు

12 వ తేదీని కుపాకులు కార్మికులకు రెవ్వనెంటు సీగర్లుగిరివలన పట్టుకొనబడిన వజీరు బేగం ప్రధాననాయకుడని పోలీసువారు నిశ్చయించిరి.

సి. ఐ. డి. ఆఫీసుకు ప్రతిదినమును తీసుకొని

వెళ్లుచుచున్నారు

అరెస్టుచేయబడినవారి నందరిని ప్రతిదినమును మోటారు లారీలలో సి. ఐ. డి. ఆఫీసుకు పోలీసువారు తీసుకొని వెళ్లుచు న్నారు. 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము పోలీసు సబ్ యు సెక్యూర్టీ యంత్రము చాలమంది పోలీసులను కావలియండి మొట్టమొదటిముద్దాయియగు వజీరుబేగంను సి. ఐ. డి. ఆఫీసుకు మోటారుకారులో తీసుకొనివెళ్లిరి. అతడు తలదాచి తలపాగగాని టోపిగాని పెట్టుకొనెను. ఒక ఊటపివరకొటును లోడుగుకొనెను. ఫీలిటలను ఆందోళనమునలనను బలహీనముగా కనుబడెను. మొగము వాడియున్నది. ఈ కుట్రలో చాలమంది చేరియున్నారు. వారినందరిని అరెస్టుచేయుట కింకను 15 రోజులు పట్టునని పోలీసువారు శుభ్యవిషయములను ప్రకటించుచుందురు. 20 వ తేదీ

దీని పోలీసువారు ప్రతికూలలేఖరుల కటలు వెరిగించిరి డెయిలీమెయిలు వ్రాసినది.

రెవెన్యూవారి మోటారుకారు

మా ప్రతినిధి బొంబాయిలో ఆటోమొటారుల కంపెనీకి కెల్లీ మేనేజరుతో మాటలాడెను. "ఇందూరు సంస్థానమువారికిని ఉద్యోగులకును, అచటి మోటారు వర్తకులకును యితరపారులకును మేము చాల మేక్స్ వెలుకావలను అమ్మియున్నాము. వానిలో ఎర్రరంగువేయబడినవిగూడ చాల కలవు. 12 వ తేదీ సాయంకాలము పాత్యజరిగినది. ఆ మరునాడు ఎర్రరంగు మేక్స్ తెలుకావ యిందూరునగరములోనికి వెళ్లుమండగా చూచినట్లు కరుచెప్పిరి. అంత స్వల్పకాలములో బొంబాయినుండి కారు యిందూరుకు వెళ్లగలవా అని మిరడిగిరి. అవలీలగా వెళ్లగలదు. గంటకు రెండు మైళ్లు నడువగలదు. ఎడతెగకుండ గంటకు 40 మైళ్ల వంతున నిరాశ్చర్యముగా వెళ్లగలదని" మేనేజరు తెలిపెనని వైముస్ ఆఫ్ యిండియాపత్రిక వ్రాసెను.

రెవ్వనెంటు సీగర్లుగారు

వైద్యశాలనుండి వదలివేసిరి

12 వ తేదీని మలబారు హిల్స్ వద్ద మమతాశేకము ప్రాణమును కాపాడుటలో వజీరుబేగంను పట్టుకొనటలోను హంతకుల కుపాకీనుండ్లవలన గాయములు పొందిన సీగర్లుగారు ఇంతకాలమును బొంబాయి నెంటుబార్ల వైద్యశాలలో చికిత్సనందుచుండిరి. వారికిపుడు సంపూర్ణరోగ్యము కలిగినందున వైద్యశాలనుండి పంపివేసిరి. ఆ. ప్రి.

శ్రీమతి సుందరబాయి విజ్ఞప్తి

వివాహమును ఆక్రమముగా రద్దుచేయుట

ఇందూరులో నివసించుచున్న సుందరబాయి అనునొక బ్రాహ్మణ యువతిని పోలీసులకు ఆను సంస్థానోద్యోగి వివాహము చేసికొనెను. అదివాహము కార్యక్రమముని మహారాజా అంగీకరింపవలెనను చట్ట మొకటికలదు. ఆ ప్రకారము మహారాజుకు అర్జీ పెట్టగా మహారాజు వివాహము కార్యక్రమముగానే జరిగిన దని అంగీకరింపలేదు. ఇంకొక స్త్రీని పెండ్లియాడవలెనని ఆయుద్యోగిని బలవంతపెట్టుటచే అతడు సుందరబాయిని వదలి యింకొక స్త్రీని పెండ్లియాడెను. వరధర్మముల ప్రకారము బ్రాహ్మణస్త్రీ కొకసారి వివాహము జరిగినచో యావత్తవమును ఆమె ఆవురువునకే భార్యయగును గాన మరియొకని పెండ్లియాడగూడదు. కాన సుందరబాయి అంగీకరణు బ్రతికు దొరతనమువారికి 1922 లో అర్జీపెట్టి యీసంగతుల నన్నిటిని తెలియజేసెను. ఆ పుత్రు దొరతనమువారు మిన్నకుండిరి. ఇపుడామె మరల బ్రతికు దొరతనమువారికి అర్జీ యిచ్చెనని ఓయగు ఆఫ్ యిండియాపత్రిక వ్రాసెను.

కోపముచే వాళ్లుతగలబెట్టుకొని చచ్చుట:

పాంచాల లక్ష్మీ అమ్మగారు అనునామె చింతాడ్రీపేటలో నుండెడిది. ఈమెకు 27 సంవత్సరములు. మగనితో పడక పుట్టింటికి చేరెను. పుట్టింటిలో తండ్రితోగూడ పొరుగుండెను. మంగళవారమునాడు రిండ్రి అన్నము వడ్డించుమనగా వడ్డించనెను. అంతట రిండ్రి విసుగుకొని తిట్లు మొదలుపెట్టగా యీమె కోపముతో పరుగెత్తుకొనిపోయి కిరసనాయలు బట్టపై జొసికొని నిప్పంటించుకొని మంటలలో మండిపోవుచు గోల మొదలుపెట్టెను. ఇంతలో యిరుగుపొరుగువారు ఛేరి ఆమెను బసరవ అగ్నిపత్రికి తీసికొనిపోగా ఆచట ఆమె మరణించెను. ఈవ జోయేటప్పడు-రిండ్రి తనకు నిప్పంటించెనని దగ్గరనున్న మంత్రసానితో చెప్పెను. కాని అమంత్రసాని కీమె చిరపరచయ్యురాలే. ఇదివరకొకమాటు మగడు నిప్పంటించెనని చెప్పి అస్సెలలో బాధపడినదట. ఈసంగతి మంత్రసాని చెప్పగా పంచాయతీవారు దీనిని ఆత్మహత్యయని తిర్పుచెప్పిరి.

మదరాసు వార్తలు

ఉపన్యాసము:—తీస్టిక్ ఎన్జీవర్ సాసయిజీవారి యజమాన్యముక్రింద 2 నెం (ఫీలిప్స్ పిసి) గృహమున రివరెండు హెచ్. సి. బాలసుందరంగారు క్రైస్తవమతము జాతిభేదములు అను విషయముపై చర్చ ప్రారంభింతురు:—

రాకపోకలు:—ఇండియన్ కాన్సిలు సభ్యుడైన సర్

పి. రాజగోపాలాచారిగారు యీపుడయం నచ్చిరి. వీరు ఇండియాలో చిన్న సంచారము కావించురట. సి. డబ్ల్యు. ఇ. కాటన్ గారు (సంస్థానముల ఏజెంటు) యీరాత్రి పుదుక్కోట నేర్చుదురు.

రిల్ల బిల్ టి. రంగాచారిగారు డిల్లీ భారతసాసనసభను నిన్న బయలుదేరి వెళ్లిరి.

కెనరా ప్రెస్ క్యాలండరు:—ఈకాలంవద్ద చిన్న

వైకలో అందముగా నున్నది. నెలకొక పేజీ కలదు. ప్రతిపేజీ ప్రెస్ మహాలక్ష్మీపటము యున్నది. కెనరా ప్రెసుకు కె. ఎన్. హెబ్బురు (ఎ. ఎం. బి. రిటైర్డ్ పి. డబ్ల్యు. డి. ఆస్టిట్యెంటుయింజనీరు- ఉద్యానవం- మెలాపూరు. మదరాసు) గారు యజమానిగా నున్నారు. కార్యాలయము 2.18, వానియరుస్ట్రీటు, జార్జిటవును, మదరాసు.

శవ మెవరిదో తెలియదు:—పోతున రమునాడు

ప్రాద్దన నెంటుథామన్ మాంటులో బెంగాలీ బబార్ రోడ్డు మీద ఆంగ్ల హైందవునిదో తేక ఐరోపీయునిదో శవమొకటి పడియుండెను. ఈశవ మెవకో యింకనూ గుర్తింపబడలేదు. శవమును గోరీలో స్థాపించుటకు ప్రయత్నములైన నమూ జరుగకుండుట కోచనీయసుని మదరాసు మెయిలుపత్రికా విలేఖరి వ్రాసి నాడు.

చింతాడ్రీపేట హరిభజన సభ:—ఈ సభవారు

1925 జనవరి 28 వ తేదీ ఆదివారమునాడు శ్రీరాధా కల్యాణ మహాత్మ్యము నతివైభవముతో జరుపబోవుచున్నారు. ఆ స్థిక మహాకోయల నందఱ విచ్చేయ బ్రాధించుచున్నారు.

కార్యక్రమము

శనివారము రాత్రి హరిభజనము. ఆదివారము పగలు 7 ఘంటలు మొదలు శ్రీరాధాకృష్ణ వివాహాత్మనము. తదనంతరము బ్రాహ్మణ సంతర్పణము, రాత్రి శ్రీరాధాకృష్ణ స్వామి గ్రామ ప్రదక్షిణమహాత్మనము. సోమవారము రాత్రి ఆంజనేయ ఉత్సవము.

తెలివిగల పోలీసుల లక్షణము:—తిన్న నూరు

లో ఒక పెద్దమనిషిని ముగ్గురు ఆటవికజాతివారు కలిసికొనిరి. కాసులనమ్ముతాం స్వామి అని చెప్పి ఆయనను నమ్మించిరి. 30 రూపాయలు ముందు యివ్వమనిరి. మిగతా డబ్బు తరువాత యివ్వవచ్చుననిరి. ఇట్లునటతోనే ఆ పెద్దమనిషికి అనుమానము తోచి మదరాసురాగానే రైల్వేపోలీసువారికి చాటుగా సంగతినందర్పముల తెలియపర్చగా పోలీసువారు ఆదొంగలను పట్టు ఏర్పాట్లు చేసికొనిరి. కాసులనిమిత్తము నెంట్రలో వైపునునుంచి, బేసిక్ బ్రిడ్జినుంచి ఎచ్చటికో నిర్జనస్థలమున కా పెద్దమనిషిని తీసికొని పోవుచుండిరి. నుమారు రి మైళ్లు నడచునప్పటికి ఆ పెద్దమనిషి నే నింకరాను అనెను. వెంటనేవాు ముప్పురు అయినపై దూకిరి. ఇంతలో వెనుకనుంచి పోలీసులు యిస్సెవ్వురు వచ్చి వారిని పట్టుకొనిరి. పోలీసువారింతవరకును గోప్యముగా వీరిచెకుకే వచ్చుచుండిరి. ఈసంగతి ఆదొంగలకు తెలియదు. ఆదొంగలలో ఒక ఆడదిగూడ గలదు. ఇందు పోలీసువారి తెలివితేట రెంతో కొనియాడదగియున్నది అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారు మాకు తెలుపుచున్నారు.

మరతలహామందు నేరములకు శిక్ష

ఆలహాబాదునందు మరతలహామలులో కుపాకుల నుపయోగించి చంపినందులకు రానుకొమ ననునానికి జన్మద్విపాంతరవాస శిక్ష నిధింపబడెను. అసత్యపునాత్మ్య మిచ్చినందులకు 15 గురు నాశ్విలను ప్రాసెక్యూటుచేసిరి. వారిచ్చినసాక్ష్యము చర్చించి కొనక తప్పనంతటి యసంగతముగ నున్నది.

మహాత్ముడే ప్రపంచమున మానవ శ్రేష్టుడు

అజ్ఞీరు మేయోక భావాలవారి నిరంకుశత్వము

ప్రపంచమున మానవ శ్రేష్టుడెవరు? అను విషయమును గూర్చి యొక వ్యాసమును వ్రాయవలెనని పరీక్షాపత్రములందొక ప్రశ్నయ్యడెను. విద్యార్థులలో నిద్దరు మహాత్ముడే మానవ శ్రేష్టుడని వ్రాసిరి. అంతటితో ఉద్యోగులలో సంక్షోభము కలిగినది. వారినిద్దరిని సమాధానము కోరిరి. తీడరు పత్రికయే మహాత్ముడని ప్రశంసించెనుగాన నేనటల వ్రాసినవని ఒకవిద్యార్థి తెలిపెను. ఆంగ్లంబుండియను పత్రికలు మహాత్మునిపట్లనధికముగా ద్వేషమును మాపుచుండుటచే అతడేమానవ శ్రేష్టుడని నేను నిర్ణయించితిని రెండవ విద్యార్థి తెలిపెను. వారినిద్దరిని కఠినముగా మందలించిరి. ఈకళాశాలలో జాతీయతను రూపు మాపు ప్రయత్నము ప్రబలముగా నున్నదని అందరెరుంగుదురు. వీరు విద్యార్థులకు నేర్పు ఉద్దేశమునీతిలక్షణ మిదియే. రాజాస్థాన హరిసింగుగ కళాశాల లోనే చదివినది యొకరు జయపూరు నుండి పత్రికలకు వ్రాసిరి.

శ్రీయుత పురుషోత్తమదాసు టాండనుగారు

ఆంధ్రదేశసంచారము

టాండనుగారు హిందీ, ఖద్దరు ప్రచారమునమిత్తము ద్రవిడరాష్ట్రమునం దంతటను సంచారముచేసిరి. ఇక ఆంధ్ర రాష్ట్రమున సంచారము చేసెదలచిరి. హిందీభాష జాతీయ భాషగానుండవలెనుగాని ఆంగ్లభాషకాదు. అందరును నూలు వడకవలెను. ఎల్లప్పుడును ఖద్దరునే ధరింపవలెను. కాంగ్రెసు లో చేరవలెను. అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని నెలకొల్పవలెను అని టాండనుగారు ప్రతిపాదించు భోధించుచున్నారు. వీరు నిన్నరాత్రి తిరుపతి వెళ్లిరి. అటునుండి ఆంధ్రరాష్ట్రమున వెజవాడ, గుంటూరు, బండరు మున్నగు నన్నియుఖ్యపట్టణములలోను ఉపన్యాసించి కలకత్తామీదుగా యానెల 30 వ తేదీకి అలహాబాదు చేరెదరు. ఆనాడు అలహాబాదులో సంయుక్త రాష్ట్రముల రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగును. ఆసంఘమునకు టాండనుగారి అధ్యక్షుడుగానున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

మంగుళూరులో ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీని జరుగును ఫిబ్రవరినెల 1 వ తేదీని మంగుళూరులో కర్నాటక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకార్య, స్థాయి సంఘసభలు జరుగును. ముందు జరుగవలసిన పని నిర్ణయింపబడునని ఒక విలేఖరి వ్రాసెను.

వర్షముకొరకు ఉపవాసదీక్ష

వెనుక 43 దినములు పవనసింపిరి

ఇప్పుడు మరల 24 దినములనుండి ఉపసించుచున్నారని వరకుట్టిపాలెము గ్రామవాస్తవ్యుడును వ్యవసాయదారుడును సంపన్న కృషాన్తుడును జమరామస్వామి నాయకరు గారు 4, 5 ఏండ్ల క్రితము వర్షముకొరకు ఉపవాసదీక్ష బూనిరి. అప్పుడు రోజుకొకసారి కొద్దిగా పాలుగాని నీళ్లుగాని త్రాగుచుండిరి. 42 రోజులు పవనసింపిన పిమ్మట 48 రోజుల కుంభ వృష్టిగా వర్షముకురికినది. అందువలన ఆప్రాంతమునందలి రైతుల కందరికిని చాలాభిముఖ కలిగినది. ఈసారిమరల వర్షములేక ప్రజల తిడుమలబడుచుండుట మాచి నాయకరుగారు శుశ్రూష వాసదీక్షను నేటికి 24 దినమునుండి ఉపసించుచున్నారని 21వ తేదీని తిరుపూరునుండి ఒకరు వ్రాసిరి.

వరకుట్టిపాలెము తిరుపూరుకు 9 మైళ్ల దూరమున నున్నది. ఈ సారి ఉపవాసము ప్రారంభించిన పిమ్మట మొదటిపారమున తలదిమ్మగా నున్నట్లుండెను. కాని ఆవారము గడచినపిమ్మట ఎట్టిభాధయును కనబడుట లేదు. ఆతరువాత గ్రామముగా లేచి తిరుగుచు మాటలాడుచునే యున్నాడు. కొద్దిపట్ల గ్రామములవారు చాలమంది అతనియింటికిగోచించి ముచ్చునూర్చి యొకరు వ్రాసిరి.

బొంబాయి నిమ్న జాతులు

అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు సత్కార్యము

బొంబాయిలో బోలే (ఎం. ఎల్. సి.) గారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. మిక్కిలి హెచ్చుమంది సభకు వచ్చిరి. మహామోహన దాసు రాంజీ, సంఘానాగార్లు మున్నగు పూర్వచార పదాయులు అభిప్రాయములను ఖండించుచు చాలమంది సభలో తీవ్రముగా నుపన్యాసించిరి. అస్పృశ్యతా నివారణముకొరకు మహాత్ముడు సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నందుల కీసభ గారు మహాత్మునకు మహాపూర్వముగ వందనము లానరించుచున్నారు. అవసరమైనచో అస్పృశ్యతా నివారణమునకు మహాత్ముడు నిర్ణయించిన సత్కార్యగ్రహ ప్రచారమును జరుపుటకు సంస్థలుగా నున్నారు అను తీర్మాన మా సూచించబడెనని ఒకరు వ్రాసిరి.

చాలమంది అకాలీలనువదలిరి

వారిలో 250మంది అమృతనరుకువచ్చిరి

నాభా చెలసాలనుండి చాలమంది అకాలీలనువదలిరి. వారిలో 250 మంది అమృతనరుకువచ్చిరి. వారికచట కలిగింపబడిన గొప్పకష్టములను అత్యంతసర అకాలీపత్రికవివరించెను. వీరందరును తమతమ యిచ్చలని ఉద్యోగులు తెలిపిరిగాని బలవంతమున వారిచేత తమిళంలు పుచ్చుకొనిరిగాని వారు బుద్ధిపూర్వకముగా నీనులేదని అకాలీపత్రికలును వ్రాసెను.

గురు కాబాగు మహాత్ముదావా

మహాత్ము సుందరదాసుగారు గురుకాబాగుభూములను గూర్చి శిరోమణిసంఘమువారిపైరి తెచ్చిన దావా విచారణ ఫిబ్రవరి 6వ తేదీని జరుగును. సంఘమువారు వాదించబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

మూడు వేల స్పెండ్ నాటి యీగ

ఆముదముసీసాలో భద్రదళచిరి

ఈజిప్టు ఫెలోవాలలో నొకరి సమాధిని (టూబు) త్రవ్వించుటగా ఒకసీసా కనబడెను. దానిలో తేనెపంటి వ్రావకముండెను. ఆ ప్రయత్నముగారు దానిని భద్రముగా కెయికో పంపపగా అది ఆముదముని నారుపరిశీలించి నిర్ధారణచేసిరి. దానిలో నొకయీగ యున్నది. ఆ సమాధి మొదట 8000 ఏండ్ల క్రితము కప్పబడెను. అప్పటినుండియు ఆ అలభ్యాస్తరుసీసా అందెయున్నది. ఆయీగ అకాలపుయ్యగానని నిర్ణయింపబడెను. దాని నిపుడు కెయికో మ్యూజియములో నుంచిరి.

శ్రీ అరవిందయోగి

లాలా లజపతిరాయగారు సందర్శించుట

అరవిందభాగ్యుడు గారు మంచిఅగృహిణిలోనే యున్నారని. మరల ఎన్నడు స్వయముగా దేశీయులను నడిపించెదరని యుక్తుగా తనకేతెలియదని ఆయన తెలిపెను. నేను చాలనేపు సంభాషించితినిగాని ఆయన ఏవిషయమునుగూర్చియు తనఅభిప్రాయమును తెలుపజాలననెను. హిందూసంఘటనములగుర్చి అడుగుగా మహమ్మదీయుల కెట్టిఅగ్రహమును కలిగింపకుండ పనిజరుపవలెను. ఏలననగా హిందువులను మహమ్మదీయులను ఈ దేశమున కాశ్వతముగ కలసిమెలసియుండకతప్పవని భాగ్యు గారు నుడివినది లాలాజీ తెలిపెను. (వందేమాతరం-లాహోరు)

దొంగ బాంకినోటులు

రంగూను, జనవరి 22:—దొంగనోటులను మార్పుపన్నులకు కొకడు మాండలేలో పోలీసువారిచే బట్టువడి, విచారించ బడుచున్నాడు. ఇతడు అమరుపూరునుండి నూటయేబది వందరూపాయల నోటులను దీసికొని మాండలే మార్పులకు మోటారుబండిలో బయలుదేరినను. మరొక దామాడికివేయెడు నోటులతో నుండగా, సుమారు రొక నెలక్రింద పట్టువడి బంధింపబడి, విచారణలో నాల్గవత్సరముల కఠినశిక్షనుబాట్రుదాయెను. పోలీసువా రీనోటుల పుట్టుకనుగూర్చి తెలసికొనుటకు విశ్వ ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు.

తిరునెల్వేలిలో కులరా

తిరునెల్వేలి, జనవరి 20:—ఈగ్రామముందు దారుణముగులరావ్యాధి ప్రబలియున్నది. నేటివఱకు చనిపోయినవారు 247 గురు. స్థానికసమావేశముచే రసాధారణ సమావేశముగా వించి, యావ్యాధినాపుటకును రక్షణమార్గముల నవలంబింప తీర్మానించిరి.

ఒక ఫకీరు అద్భుతచర్యలు

మనుష్యులుకుర్చీలకు అతుగుకొనునటుల చేయుట

కెప్టెను జి. జి. జెబు, లెఫ్టనెంటుకోల్మాండలి, జనరలు గాటుకరు, గాడ్గులు మరితొమ్మిదిమంది సైనికోద్యోగులను ఒక క్లబ్బులో ఒకగదిలో కూర్చుండి భుజించుచుండగా ఒకఫకీరు వచ్చి భోజనము పెట్టించువని అడిగెను. నీవేమైన గాడిదేదీన పెట్టించెదవని వారనిరి. అప్పుడాగదిలో 20 గాను దీపములు వెలుగుచుండెను. ఎడమచేతి వ్రేలితో నడిదొకదీపమునుమాపగా అది వెంటనే ఆరిపోయెను. అటులతడు పంచొమ్మిది దీపములను ఆవ్రేలితో చూపించుచునే ఆర్పివేసెను. తరువాత మడిచేతితో ఎడమచేతిపైని తేలికగా నలుపుచు కడపటి దీపమునుగూడ ఆర్పివేసెను. మరల దీపములను తెప్పించనా? అని అడగడిగెను. తేప్పించుమని వారనిరి. అతడు మడిచేతి వ్రేలితో ఒక్కొక్క దీపము నే చూపించగా అన్నియు జరుగగా వెళ్లివెని. ఇందు వలన వారికి సంభుప్తికలగలేదని ఫకీరు గ్రహించి మోలో నొక్కరును, కుర్చీల మీదనుండి లేవగూడకు అని చెప్పి ఫకీరు వెళ్లిపోయెను. అందును పగతక న వ్యి యూరి కొని రిక్తి ఫకీరుమాటయే వారికి జ్ఞాపకములేను. వారు భోజనముచేసినపిమ్మట గాటుకరుగారు కుర్చీమీదనుండి లేవబోగా వీలులేకపోయెను. కుర్చీకి అతుగుకొనిపోతినని ఆయన అరచెను. జెబుగారికిపుడు ఫకీరుమాటలు జ్ఞాపకముకచ్చెను. ఆయనగూడ ప్రయత్నించెనుగాని లేవలేకపోయెను. బలశలమును యువకులనగు నా పన్నెండుమంది యువోగులను తమబలమునంతము చూపించిరిగాని లేవలేకపోయిరి. అరగంటనేపైన పిమ్మట ఫకీరు మరలవచ్చెను. ఇక చాలునా అనిఅడిగెను. చాలునని వారనిరి. మీరిక లేవవచ్చునని అతడనగానే వారందరును సులభముగా లేవగలిగిరి. ఆఫకీరుకు చాల భనమును వారొసంగి పంపించిరి. (టైముస్ ఆఫ్ యిండియా)

నెల్లూరుజిల్లా దశకోరేంజి, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్
టీచరు మేనేజర్ల మహాసభ

ది 16-1-25 దిన దర్శిగ్రామమున, మ దర్శిరేంజిజిల్లా టి యిక్ స్కూల్సుగాలైన సి. రఘునాథయ్యగారి యాధిపత్యమున గూడి గావింపబడిన తీర్మానములు.

ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ కోసంగ్రాంటు చెప్పలయాపమున నొసంగుటచేత చాలకష్టములు సంప్రాప్తమయియున్నవి. అట్లుగాక మనియార్డర్లుమూలమున కోసంగలయునని యీసభ వారు కోరుచున్నారు.

ట్రయినింగ్ చదివి పరీక్షతప్పినవాకి చదువని వారితో పాటు గ్రాంటునొసంగుచున్నారు. అది చాల అన్యాయము. అట్లుగాక ట్రయినింగ్ కాకపూర్వముకన్న అయిన పిమ్మట నిమ్నపెచ్చు గ్రాంటునందు యిట్టివాకి అర్హగ్రాంటు నొసంగవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

1923-24 సంవత్సరముల, గ్రాంటు ఏకారణమున నో యీరేంజిలోని కొన్ని స్కూల్స్ కు రాకయున్నది. అట్లురానందుకు కారణముగూడ తెలియపరచియుండ లేదు. గనుక త్వరలో పంపవలయునని శ్రీ జిల్లావిద్యాసంఘమువారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

పగటిబడులలోను పనిచేయుచు రాత్రిపాఠశాలలోను గూడ పనిచేయుపంతుళ్లకు రాత్రిపాఠశాలకుగాను అర్హగ్రాంటు మాత్ర మొసంగుచున్నారు. అది చాలా అన్యాయముగాను న్నది గనుక పూర్తిగ్రాంటు నొసంగవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

తాళ్లూరు శ్రీరాములు.

గుంటూరు ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

S C 83.1924

వాడి వెంగవోలు గంగారాంశింగ

యెడిరి.

(ప్రతివాది:—రాజగోపాలయ్యర్ (M. S. M. రైల్వే సర్వేంటు)

వాది ప్రతివాదిమీద పుత్రులను భారానుబట్టి 22-2-5 ల్కు దావాచేయగా ప్రతివాదికి దావా నోటీసు నిమిత్తం ది 2-3-25 తేదీకి వాయిదా వేసివారుగాన సదరు వాయిదా నాడు 11 గంటలకు ప్రతివాది హాజరుఅయి ఆక్షేపణలు తెలుపుకొననియెడల యక్కపార్టీ చేసి దీక్షయివ్వబడుననియందు మూలముగా తెలియపర్చడమైనది.

కె. వి. హనుమంతరావు

వాదితరపున క్షీడరు.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ జనవరి నెల 23-వ తేది

శుక్రవారము

బ్రిటీషుపత్రికల ఉల్లాసము

రీడింగు ప్రభువు గారి ప్రసంగముగాంచి, బ్రిటీషుపత్రిక లేమి, హిందూదేశమందలి ఆంగ్లో హైందవపత్రిక లేమి మితిలేని యల్లాసము జూపుచున్నవి. ఈ సంగతినిగాంచి, రీడింగు ప్రభువుగారు సంతసించిన సంతసించెదరుగాక. కాని తమ భ్యాతికిని, బ్రిటీషు ప్రతిష్ఠకును తీరని భంగము వాటిల్ల ననిమాత్రము త్వరలో వారు గ్రహించకబోదు. లా, ఆర్డురుల పేరుతో నిర్బంధవిధానమును సమర్థించుటయు, సర్టిఫికేట్లు ప్రయోగమును కొనియాడుటయు, ప్రజల కేమాత్రము రుచించజాలవు. భావ్యభివృద్ధిగూర్చి వారి కేమాత్రము విశ్వాసము గలిగించజాలవు. లండను ప్రెస్సుపత్రిక పొగడగావించినచో, తానేదియో లోపము జేసి యుండవలెనని, కీర్తిశేషులుగా జాబ్ బైట్ గారు తలచుచుండెదవారట. అటులనే ప్రెస్సుపత్రిక రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగమును కొనియాడుచున్నపుడు, దానియందు లోప ముండితిరునని గ్రహించవచ్చును. మాంటుఫర్టు సంస్కరణములను సఫలపరచుటయే బ్రిటీషు వారి యుద్దేశ్యమని, లండను ప్రెస్సుపత్రిక వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నది. ప్రజల జన్మన్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలుగజేసి, శాసనసభల తర్వాతములను మూలద్రోసి, ప్రజేచ్ఛను తృణీకరించుటచేతనే సంస్కరణములు సఫలమగునా? ప్రెస్సుపత్రికకు సంతసము గలుగజేసినది, నిర్బంధ విధానము దప్పు పేరొందుగాదు. సంస్కరణములు నిర్బంధములను పెంపొందించువరకే, ప్రెస్సుపత్రికయు ఉప్పొంగుచుండును. రీడింగుప్రభువుగారి బోలు బుద్ధికుశలుడు యిట్టి కార్యమునకు గడంగుట, ఇంగ్లండుకు దురదృష్టమని భావింపవలయును.

ప్రెస్సుపత్రిక స్వరాజ్యపక్షమువాని భయపెట్టుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వము వాడికి తోడ్పడనియెడల, వారికి విప్లవకారులతో సంబంధముగలదని రూఢియగునట. ఆసంగతి తేలునుగాన, యీమారు జరిగెడి డిల్లీ శాసనసభ చాలముఖ్యమయినదని ప్రెస్సుపత్రిక భావించుచున్నది. ప్రెస్సుపత్రిక బెదిరింపులవలన, స్వరాజ్యపక్షము వారు తమధర్మమును విడనాడజాలరు. భారతీయులందువలన సంస్కరణముల నామోదించజాలరు. డెయిలీమెయిలు మార్నింగుపోస్టు పత్రికలు ప్రెస్సుపత్రిక కన్నను తీవ్రవ్యాఖ్యానముల గావించుట వింతగాదు. ఈ పత్రికల స్వభావము నెరిగినవారి కెవరికిని, ఆశ్చర్యము గలుగనేరదు. కాని, యిట్టి సంకుచితాశయములుగల పత్రికల మెప్పునెందెడి దుస్థితి రీడింగుప్రభువుగారికి చేకూరినందులకు మాత్రము, విచారముగలుగకమానదు. మార్నింగు పోస్టుపత్రికకు నిర్బంధప్రయోగము వితిమీరిన

సంతసము గలిగించినది. అప్పుడే అదృతఫలితములు గనుపించుచున్నవట. రాజద్రోహము తలవాల్సినదట. రాజభక్తి మరల తలయెత్తుచున్నదట. కాని నిర్బంధవిధానము కొనసాగిన కొలదియు, ప్రజలలో నశాంతి మిక్కుటమగునుగాని తగ్గనేరదని, మార్నింగుపోస్టు యంతవరకును గ్రహింపదయ్యెను. ఈపత్రికలు సత్యము నెన్నటికిని గ్రహింపజాలవు. అనుభవములవలననయినను గుణపాఠమును నేర్చుకొనజాలవు.

ఈజ్ఞపును ఇండియాకును డెయిలీ మెయిలు పత్రికపోల్చి జూపుచున్నది. కాని ఈజ్ఞపుదేశములో నిర్బంధప్రయోగమువలన శాంతిగూడిరెనా? జగ్గుల్ పాపాగారి పలుకుబడి తగ్గెనా? మితవాదులను లేవదీసెడిప్రయత్నము సఫలమయ్యెనా? మితవాదులప్రభుత్వము నెలదినములయినను కొనసాగలేదు. మరల ఎన్నికలు జరుగక తప్పవయ్యెను. ఈజ్ఞపు, ఏరైండులందు విఫలమయిన దండనపద్ధతి హిందూదేశమునందు విజయముగాంచుననుట వట్టి బేలతనముదప్ప వేరుగాదు. ఈజ్ఞపులో తగినకాంత్యమును బ్రిటీషువారు జూపకుండుటచే, హిందూదేశమునందుగూడ అలుసయినదట. ఏమి యీ పేతువాదము! డెయిలీ మెయిలుపత్రికకే యిది తగియున్నది. ఈపత్రిక సూచించెడి ప్రతిక్రియలేమి? సంస్కరణములు విఫలమయ్యెను గాన వానిని తొలగించవలెను. సివిలునర్వసునందును, పోలీసు నర్వసునందును, భారతీయోద్యోగులు చాలమంది ప్రవేశించుచుండుటచే, బ్రిటీషుప్రభుత్వాధారము లకే భంగము వాటిల్లుచున్నదట. అందుచే యిట్టి పనుల నింతటితో కట్టిపెట్టవలయును. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వ పరిపాలనలో డెయిలీమెయిలు కోర్కెలు సఫలమయిన గావచ్చును. సంస్కరణములను త్వరలో దీసివై చెదరని, సాటర్డే రివ్యూపత్రిక యిదివరకే జ్యోప్యము గావించినది. అది సఫలమయిన నాశ్చర్యముండదు.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సుపట్ల ఆమోదము జూపుచున్నది కన్సర్వేటివు పత్రికలేగాదు. లిబరలుపత్రికలు సయితము తుద కట్టి దృక్పథమునే జూపుచున్నవి. నిర్బంధములను ప్రయోగింపవలసి వచ్చినందులకు చింకించుచున్నను, రీడింగు ప్రభువుగారి కిది తప్పవయ్యెనని యీపత్రికలు సమర్థించుచున్నవి. డెయిలీ న్యూస్పత్రికా వ్యాఖ్య యందుకు నిదర్శనము. నిర్బంధవిధాన మవసరమయినను, యంతటితో ఆశాంతి యణగిపోదనియు ప్రజాభిప్రాయమును సంతృప్తిపరచుటకు సౌమ్య మార్గముల నవలంబించవలయుననియు, డెయిలీ న్యూస్పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. కాని, యిట్టి ఆకునకందని పోకను పొందని యభిప్రాయముల నెవ్వరాదరింతురు? అస్వాల్టు మాస్లేగారు దెలిపినటుల, ఇంగ్లండునందు ఏపుడు ఎంచదగిన పక్షములు రెండేగలవు. అవి కన్సర్వేటివు లేబరుపక్షములు. లిబరలుపక్షము దాదాపు కన్సర్వేటివులలో గలిసిపోయినటులనే ఎంచవచ్చును. ఏకారణముచే నయినను లిబరలు పక్షము నందు ఉదాహరణలు కొందరున్నయెడల వారు లేబరుపక్షమునందు జేరుట సహజము. కన్సర్వేటివు పరిపాలనము నిలిచియుండువరకు, ప్రస్తుత పరిస్థితులు మారునని దోచదు. కాని,

లేబరుపక్షమువారు మాత్రము నిర్బంధవిధానమును తొలగించి, వెంటనే స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు సమ్మతించురా? పూర్వానుభవము ఎట్టి యాశ కెడమిచ్చుటలేదు. ప్రస్తుత నిర్బంధవిధానమునకు, లేబరుమంత్రియగు ఆలివియరుప్రభువు గారే సమ్మతించరని, రీడింగుప్రభువుగారి రిటేవల ప్రసంగించిరి. ఈ సంగతినే కన్సర్వేటివు మంత్రి యను పదేపదే యుదహరించుచున్నారు.

ఇట్టిస్థితిలో లేబరుపక్షము ఎక్కుడు ఉదారముగ ప్రవర్తించునని యూహించుట కేటులసాధ్యమగును? అధికారవర్గపు సలహాల సత్రికమించుటకు లేబరుపక్షము వారు ను సాహసింపకున్నారు. ప్రస్తుతస్థితిగాంచి లేబరుపత్రికయగు డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక విచారపడుచున్నమాట నిజమే. కాని డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికాధిపతులగు లాన్సుబరీగారి యభిప్రాయముల నామోదించు వారు కొలదిమందిమాత్రముగలరు. అధికారములేని సమయమున లేబరుపక్షమువారు రెక్కుడుసానుభూతిని జూపినను, పరిపాలనాభాధ్యతను వహించునపుడు ఇతరపక్షములతో నేకీభవించుదు. బ్రిటీషుపత్రిక లొకవంక తోడ్పడుచుండ, వేరొకవంక అసహాయకార్యక్రమ మడుగునబడియుండ, రీడింగుప్రభువు ప్రభుత్వము నిర్బంధవిధానమును కఠినముగ కొనసాగించుటయు, దానిని నిర్భయముగ సమర్థించుటయు, సహజమే. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుగూర్చి సామాన్యశాసనసభలో చర్చించుట కొకదిన మవకాశ మొసగెదమని ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. ఇందువలన గలిగెడి యధికలాభ ముండదు. అసభికారసభ్యులు తమ పేతువులను చెలిపెదరు. అధికారసభ్యులు మామూలువాదమును గావించెదరు. ఉభయపక్షములవారి తరపునను మరొకొన్ని ప్రసంగములు జరుగును. ఉపన్యాసములతో పత్రికలు నిండును. మరొకొంత కాలయాసన జరుగును. అంతియగాని ప్రజాభిప్రాయమును అధికారులు గౌరవించుట కల్ల. నిర్బంధశాసనమును ఉపసంహరించుకొనెదరను ఆశ వ్యర్థము.

బెల్గాంకాంగ్రెసుపక్ష: అసంతరము

బెల్గాం కాంగ్రెసుసభ ముగిసి దాదాపు నెలదినము లగుచున్నది. అప్పటినుండియు నాయక శ్రేష్ఠుడగు గాంధీమహాత్ముడు విశ్రాంతియరచుకొనెనుగక, కాంగ్రెసు తీర్మానములను సఫలపరచుటకు కృషి నలుపుచున్నాడు. రాటమనిన ఎరుగనిప్రముఖులచే రాటముద్రిష్టించుచున్నాడు. పలువురనుండి నూలు వడికెడమచు వాగ్దానములకై కొనుచున్నాడు. అంత్యజలను సమీపించి, వారి కుత్సాహము గలిగించుచున్నాడు. దీనజనబాంధవుడను నామమును సార్థకము గావించుచున్నాడు. ఇట్టి యమూల్యమగు సేవ జేయుచున్నందులకు, కొందరు దురభిమానుల తీవ్రాగ్రహమునకు సయితము గురియగుచున్నను, మహాత్ముడు సాత్వికగుణాతిశయమువలన దానినెల్లనుసమయముచున్నాడు. కోహటు హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగమునకై మహాత్ముడు గావించిన ప్రయత్నములు సఫలమయినవి. రీడింగుప్రభువుగారి మన్ననలకుగూడ పాత్రమయినవి. నేడు డిల్లీలో జరిగె

సర్వ పక్ష సమావేశమునందు జాతీయసభ్యులు గుదురుననియు, వివిధసంఘము యాశయములకు సమన్వయము గుదురుననియు విశ్వసించెదము. ఇట్టి విశ్వాసము నకు మహాత్ముని ఆద్యుత శక్తియే కారణము. పైకి వివిధసాంఘిక కోర్కెలెంతదూరములుగను పరస్పర విరుద్ధములుగను గనుపించినను, మహాత్ముడు వానియందలి సంయోగ సూత్రమును కనిపెట్టగలడు. ప్రజల హృదయము లలో ప్రేమ రసమును పల్లవించజేయుగల శక్తి మహాత్మునియొద్దనే గలదు. ఏతద్రసానుభవము గాంచినవారు, వైషమ్యభావమును జూడజాలరు. రాటము, హిందూ మహమ్మదీయసభ్యుల, ఆస్పృశ్యతా నివారణము, యీ మూడువిషయములపై గాంధీమహాత్ముడి సంవత్సరమున తన శక్తిని వినియోగింప సమకట్టెను. మహాత్ముడప్పుడే, కార్యదీక్ష సత్యంతాతురముతో కొనసాగించుచున్నాడు. కాంగ్రెసుపై నను, మహాత్మునిపై నను విశ్వాసముగలవారు మహాత్ము ననుకరింపవలదా? తడిపు సేయుట న్యాయమగునా? ప్రథమ కరవ్యము కాంగ్రెసునందు సభ్యుల సభికముగ జేర్చుట. ఎందరను జేర్చిన, అంత యధికముగ నూలుదయారగుచుండును. రాటపు సందేశము వ్యాప్తిజెందుచుండును. విదేశవస్త్ర బహిష్కార మీ సంవత్సరము పూర్తిగావలయుననిన, స్త్రీపురుషులెల్లరును రాటమును చెట్టులు ముఖ్యము. సాధ్యమగునంతవరకు విరలరును కాంగ్రెసుసభ్యులుగ చేరుట యావశ్యకము. ఇందుకు నిరంతరకృషి జరుగవలయును. ఇంకను నూలు చందా లాభకరమాగాదా, అది సభ్యమా అసభ్యమా, ఇత్యాది చర్చలతో కాలము గడుపు వారు కొందరుకలరు. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము కన్నను, భూమినిస్తును తొలగించుట ఎక్కువైనవర మని యొకప్రతీక యధిక్షేపించెను. కావచ్చును. కాని, ఐస్కూలభారము తొలగుటకు మార్గమేమి? స్వరాజ్యసిద్ధియేకద. స్వరాజ్యసిద్ధికొరకే రాటమును ప్రవృత్తవలయుననియు, జాతీయసంయోగమును బలపరుపవలయుననియు, మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. ఇట్టి కుశ్యంకలవలన కాలయాపనదప్ప వేరు లాభ ముండజాలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వివాదము గూర్చి ఉపేక్షవహించుటచేతనే, అసహాయాద్యమ మిదవరకు ఖీణించెను. వాదప్రతివాద ములును, అంతఃకలహములును ప్రబలజొచ్చెను. దేశదుస్థితిగాంచియే గాంధీమహాత్ముడు దేశబంధు దాసుగారితో బడంబడిక జేసెను. ఆ యొడంబడిక బెల్గాంకాంగ్రెసులో స్థిరముపబడెను. ఈ యొడంబడికయొక్క ముఖ్యద్దేశ్యము కార్యదీక్ష ప్రబలుటయు, ఐకమత్యము బలపడుటయుదప్ప వేరుగావు. అట్టిస్థితిలో ఇంకను స్వరవాదములతో కాలముగడుపుట న్యాయమగునా? పక్షాభిమానముల నింకను ముందుకు దెచ్చుట పాడియా? ఈసమయమునం దెల్లుల నడుచుకొనవలసినదియు గ్రహింపదలచిన, మహాత్ముడే మార్గదర్శకునిగ గైకొనుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటయం దప్రమత్తులై పాటుబడుటదప్ప వేరుకార్యము గను పిండదు. నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము, మూఢ విశ్వాసమునకు ఫలితమని ఎంచజనదు. ఇది రాజ

కీయకార్యక్రమము గాదను నిరరకవాదము నామో దింపజనదు. కాన్సిల్లో జేర్చటవలన లాభము గలదా లేదాయను వివాదమును బైకికియ నిపుడు బనిలేదు. కాన్సిల్ల వలన నినుమంతయుప్రయోజనము గలుగలేదని, ఇండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారిజీవల చాటిరి. అందుకునిదర్శనము, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు చట్టమును సర్టిఫై జేయుటయే. శాసనసభ్యులెంత వలదనిన సేమి, లిట్టనుప్రభువుగాను తమవంతమునే కొనసాగించుకొనిరి. రాజప్రతినిధియు ఇండియా మంత్రియు వారిచర్యను హర్షించిరి. ఇందుకు జెప్ప దగినజవాబు నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమేగద. ప్రజలు స్వశక్తినుపయోగించి ఇష్టకామ్యార్థసిద్ధిని బడయగలరని, ప్రపంచమునకు చాటుట ముఖ్యము. లేనియెడల వాడిమాటల నెవరును గౌరవింపరు. వాటిర్యాసముల నెవరును లక్ష్యపెట్టరు. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారు సయితము గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు ప్రజలు పాటు బడవలయునని హెచ్చరించుచున్నారు. అందకొరకై ధనమును ప్రోగుచేయుచున్నారు. కొన్నిలు వెలు పల ప్రజల శక్తిసామర్థ్యములు వెలువడుచున్న గాని, కొన్నిలు తీర్మానములకు విలువయుండదు. అందుచే కాంగ్రెసునందలి ఉభయపక్షములవారే గాక, వితవాదులు సయితము నిర్మాణ కార్య క్రమము కొనసాగుటకై చేతులగలిపి పాటుబడుట శ్రేయస్కరము. అన్నిమూలలనుండియు సంయోగ వాంఛ ప్రతి ధ్వనించుచున్నది. రాజకీయ, సాంఘిక సంయోగ మనసరమని, దేశస్థితి తెలుపక నే తెలుపుచున్నది. ఇందుకొరకై తమశక్తిని భార బోయవారెల్లరును ధన్యులు. గాంధీదాసు ఒడంబడిక దేశపు సత్వరాభివృద్ధికి మితీలేని అసకాశ మొసగుచున్నది. బెల్గాం కాంగ్రెసు తీర్మానములు సఫలమగు గాక!

కరెన్సీచట్టము

ఆర్థికసభ్యులగు సర్ బెసిల్ బ్లాక్లెబుగారు నూతన కరెన్సీచట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. పేషరు కరెన్సీయందు నిలువజేయదగిన సొమ్మును నూరు కోట్లవరకు పెంచవలయునని, యీచట్టము ప్రతి పాదించుచున్నది. ఇందువలన ద్రవ్యపు చిక్కులు దొలగుననియు, మారకపురేటు త్వరితగతినీ మార్పు జెందకుండ నుండుననియు బ్లాక్లెబుగారు రూపొందుచున్నారు. బ్లాక్లెబు గారి యూహ లెంతవరకు కొనసాగునో జెప్ప జాలము. కరెన్సీపండితుల సిద్ధాంతము లెప్పటిప్ప టికి తారుమారగుచున్నవి. రూపాయిమారకపు రేటును 2 పిల్లింగులకింద స్థిరపరుప వీలుగలదని, నెనుకటి కరెన్సీకమిటీవారు ప్రచురించిరి. భార తీయసభ్యులగు సర్ దాలాల్ గారు మాత్రము భిన్నాభిప్రాయమును సూచించిరి. మారకపురేటును ఒక పిల్లింగు నెగ్గిలుగ నిర్ణయించుట లాభకరమనియు, మిగిలిన యూహలు కేవలము ఆకాశపంచాంగములనియు సూచించిరి. తుదకు దాలాల్ గారియూహయే నిజ మయ్యెను. రూపాయి ఒకప్పడయినను 2 పిల్లింగు లుగ నిలిచియుండకపోయెను. 2 పిల్లింగులయూహ కేవలము కల్పితమని బ్లాక్లెబుగారిభుడు నుడుపు చున్నారు. వీరి యూహప్రకారము కరెన్సీకమిటీ

వారి యభిప్రాయములు నిరాధారములని విదిత మగును. పరిస్థితు లెట్లున్నను, సర్వసంభ్యుల వేత నాదులను నిర్ణయించుటలోమాత్రము లీ కమిషను వారును ప్రభుత్వమువారును 2 పిల్లింగులరేటునే స్థిరపరచిరి. ఇందువలన హిందూదేశమున కెంతటి ధన నష్టముగలదో యూహించుట సులభసాధ్యము. రూపాయి మారకపురేటును స్థిరపరచుట యపాయ కరమని, బ్లాక్లెబుగారి దిష్టతికిని నుడువుచున్నారు. ముందెన్నడో మరియొక కరెన్సీకమిటీ నియ మింపబడునట. ఆ కమిటీ వారు రేటును స్థిరపరచెదరట. వారికయినను ఇక్కార్యము సాధ్యమగునా? బ్లాక్లెబుగారు సూచించిన మార్గ మును సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకూరుదాసుగా రంగీకరింపరయిరి. ఇదన్నైదుకోట్ల కరెన్సీ సభిక ముగ దయారుజేసినను, సరిపోవదని, పురుషోత్తమ దాసు గారధిక్షేపించిరి. హెచ్చుకరెన్సీ శాశ్వతముగ వలయునని, వీరి యుద్దేశ్యము. బ్లాక్లెబుగారి చట్టమును విచారించుటకు స్వల్పావ కాశ మొసగబడెను. ఏమియు లేనిదానికన్న కొంత యైనను మేలను రీతిని, బ్లాక్లెబుగారిచట్టము తుద కంగీకారము బొందునని యూహించెదము.

ఆర్థిక విచారణ

ఐస్కూలవిచారణను ముందు ప్రారంభించి పిమ్మట ఆర్థికవిచారణను కొనసాగించుటకు ప్రభు త్వమువారు తలపెట్టుట కడువిచిత్రము. ఈవద్ధతి బంకివెనుక గుఱుమునుకట్టినటువలె నుండును. ఈ సంఘమునకు సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి సభ్య యులుగ నియమించుట కొంతవరకు సంతృప్తికర ముగ నున్నది. కాని మిగిలినసభ్యుల నామములు విశ్వాసమును పురికొల్పుజాలవు. ఇండిత హరికిషను కాలుగాటు లీకమిషనులో సభ్యులుగ బనిచేసిరి. మూడవవారు బర్నెటువార్డుస్టుగారు. వీరికన్నను సమరులును, అనుభవజ్ఞులును, ఆర్థికపరిజ్ఞానులు నగు సభ్యులు లభింపలేదా?

నేపాలు మహారాణి (రాజమాత) గారు దక్షిణ తీరయాత్ర

నేపాలు మహారాజావారి తల్లిగారు దక్షిణదేశమున తీర్థ యాత్రకు బయలుదేరి చెన్నపు:వచ్చి యిటునుండి మధుర వెళ్లిం జనరలు కేసరి మమ్మను బహదరు, తల్లిసెంటు కల్లులు చంద్ర జంకు గార్లును పరివారమును మహారాణి గారితో గూడ వచ్చిరి. వారు మధురలో మీనాక్షి దేవాలయమున కేగి సందర్శించిరి. అర్చకులు వారికి పూర్ణకుంభము సమర్పించిరి. వారట నుండి రామేశ్వరము వెళ్లిరి.

బ్రిటనుదేశమున పెండ్లిండ్లు

పురుషులకంటె స్త్రీలు హెచ్చుగానున్నారు 1922 వ సంవత్సరాంతమునకు యంగ్లాండు వేల్స్ దేశ ములలో జనసంఖ్య 47,747,100. వారిలో 22,914,587 మంది పురుషులు, 24,832,513 మంది స్త్రీలు. పురుషులకంటె స్త్రీలు 1,917,926 మంది హెచ్చుగానున్నారు. 1922 సంవత్సరాంత మునకు 1,497,054 మంది మాత్రమే హెచ్చుగానండిరి. 1928 సంవత్సరాంతమునకు మరి 20,872 మంది హెచ్చిరి. 292,408 వివాహములు జరిగినవి. వరులలో 12,418 మంది 21 ఏండ్లకు లోపు వయసుగల బ్రహ్మచారులు. 15 ఏండ్లయంపున 15 ఏండ్ల యంపుడు పెండ్లియాడెను. 15 ఏండ్ల వయసుగల స్త్రీలకు 26 మందికి వివాహమైనది. 15 ఏండ్లస్త్రీ యొకతె 32 ఏండ్లవానిని పెండ్లియాడెను. 16 ఏండ్ల స్త్రీ ముయొకతె 70 ఏండ్ల వానిని పెండ్లియాడెను. 98 ఏండ్ల వాడొకడు ఒకస్త్రీని పెండ్లియాడె ను. (నుదరాసు మెయిలు)

విదేశ వార్తలు

భారతదేశములో నిర్బంధ విధానము

లాభములేదు-అల్లరులను అడంచజాలదు

రీడింగు ప్రభుని విధానమును ఖండించుట

లండన్, జనవరి 21:— డిల్లీలో నేటియుత్తమున

రీడింగు ప్రభు విచ్చిన యుపన్యాసమును నేటి వార్తాపత్రికలన్నియు ప్రాముఖ్యముగ ప్రస్తావించుచు బెంగాలు దౌర్జన్యములపై బీభత్సముగ నున్నదని చెప్పిన విషయమును వ్యక్తీకరించుచున్నవి.

డెయిలీ న్యూస్

పత్రిక ఇట్లు నుడువుచున్నది:— బెంగాలులో బీభత్సముగ నుండుటచే పరిస్థితులు భయంకరముగ నెదుర్కొనుటచే ప్రభుత్వమువారు అధికారమును అమలుజరుపవలసివచ్చెను. అసలు సుస్వభావమును, ఉదారభావమును గల్గియున్న ప్రభుత్వములుగూడ దౌర్జన్యము నెదుర్కొనుటకు ఎక్కువ నిర్బంధము నవలంబించవలసివచ్చెను.

కాని ప్రభుత్వమువారు గొప్పతప్పు నొనర్చిరి. ఇట్టినిర్బంధములు తామనుకున్న పరిస్థితులను మాన్పుననుకొనుటకు తృప్తము. ప్రస్తుత సంస్కరణములు భారతీయులకు నామమాత్రాధికార మొసగినవి. భారతీయులు ఆత్మగౌరవముగలారు. ఉన్నతాశయ పూరితులు. అట్టితరీ తమజాతివారి శుష్కసంస్కరణములకే తగినవారమని ఎట్లు ఒక్కొక్కని మిన్నకుండెదరు?

భారతీయులు తమ కష్టమునుగూర్చి దౌర్జన్యముగనే చెప్పిండు. అయ్యది అసమంజసముగనే యుండనిండు. అయ్యది వారికి తగదేయనుకొండు. అయినప్పటికిని ఈ సంస్కరణముల కెట్లు అంగీకరించెదరు? భారతీయులు తమ స్వంతస్వవహారములను పరిపాలనమును నిర్వహించుటకు క్రమేణనెమ్మదిగ జాగ్రత్తగ మనదగ్గరనుండి నేర్చుకొనవలెనన్న వారికి కోపమురాదా? అట్టి సందర్భములందేసి వారు అనుమానపడరా? నమ్మమన్నమనల నెట్లునమ్మగలరు? ఆ సందేయము, అనుమానము మనయందుండుట అన్యాయమేగాని ప్రస్తుత సందర్భములందేసి వారట్లు అనుమానముపడుట నహజము. ఈ అనుమానము తొలగింపటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిరిగాని భారతదేశ భాగ్యదయము అంధకారబంధురమై యుండును. అధమము మాంటుఫర్టు సంస్కరణ విధానమునందున్నటులైన ఆ భావమునైన పట్టుదలతో నిదానముగ అమలుజరిపిన బాగుండును. అట్లయిన చేయవలెను.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—రీడింగు ప్రభుని విధానము ఒక్కటే ఈ అల్లరులకు సాధనము. అదియే సరియైనది.

డెయిలీ హెరాల్డు

భారతదేశ పరిపాలకులు భారతీయుల హృదయము నెరుంగజాలరైరి. వారియెడల సానుభూతి జూపలేదు. సమాన ప్రతిపత్తితో వర్తకులతో భారతీయులతో మార్పులనుగూర్చి చర్చించుటకు పూనుకొనక నిరాకరించుట విచారకర మనుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు

రాజప్రతినిధిచర్యను ఆమోదించుట

ప్రస్తుతము ఇండియాలో చరించక నిర్బంధ విధానమును ప్రవేశ పెట్టుట వశ్య కర్తవ్యము. ఈజిప్టు వలెనే చుట్టూరే జేయవలెను. మాంటెగు విధానము ముప్పుతో

గూడుకొన్నది. భారతదేశమునకు పరిపడని ప్రభుత్వవిధానము అంతరించినది. పూర్వము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అన్నిటికిని లోబడుటచే ఈ ఫలితము లన్నియు గల్గుచున్నయవి. భారత దేశములో జూచుచున్నారము. భారతదేశ కుట్రదారులకును తెలియక పోలేదు. ఈజిప్టులో ఆవెంటీ ప్రభువు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు హెచ్చరికను చెలియజేసినను సర్దారు హతుడగుట మానలేదు. ఇంతవరకు దాని కెవరును శిక్షితులుగాలేదు. ఈజిప్టులో గన్పించు దౌర్జన్యము భారతదేశములో ప్రతిబింబించుచున్నది. రీడింగు ప్రభునకు చాల కష్టమగుచున్నది. పోలీసు సివిలుసర్వీసు భారతీయుల మగుమండుటచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకే ఇండియాలో ముప్పు వచ్చునట్లున్నది. భారతీయులను నియమించుట మానవలెను.

లండన్, జనవరి 22:—

టైముస్

పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— సంస్కరణ చట్టము ప్రకారము భారతదేశములో రాజ్యాంగాభివృద్ధి సాధ్యమగునాయని ఆలోచింపవలసి యున్నది. సంస్కరణములు జయప్రదముగ జరుగునటుల జేయుటకే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని రీడింగు ప్రభుని యుపన్యాసము వ్యక్తీకరించుచున్నది. ఇంతవరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు ఉద్దేశ్యము ప్రతికూలభారతీయుల చర్యలనభగ్నమైనవి. స్వరాజ్యవాదులను ముఖ్యముగ సఖ్యభావముతో ప్రవర్తింప వలెనని రాజప్రతినిధి చాలవరకు గోరెను. బెంగాలు విప్లవ ఉద్యమమును అంతరింపజేయుటకు తప్పక ఇష్టము వచ్చినటుల ప్రభుత్వము జేయకతప్పదని రీడింగు ప్రభువు తెలియజేసెను. స్వరాజ్యవాదులు ప్రభుత్వమునకు ఈ విప్లవమును అడంచుటకు తోడ్పడనిచో శ్రుతి మించిపోవుననియు ప్రపంచమంతయు ఈ యుద్యమమునకు స్వరాజ్యవాదులు సానుభూతిని జూపుచున్నారనియు నువ్వకమగును. ఈ సభ చాల ముఖ్యమైన దనుచున్నది.

మాన్సింగు పోస్టు

పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— పరిస్థితులబట్టిమాడ రీడింగు ప్రభుని యుపన్యాసము అంతఃపూరముగ గన్పించదు. ఇట్లు క్రొత్తగ మేల్కొంచి ఇండియాప్రభుత్వము నిర్బంధమును ప్రయోగించుటచే అప్పుడే మంచిఫలితములేర్పడుచున్నవి. ప్రభుభక్తిపరామణిత ఇంకొకసారి తలపెట్టుచున్నది. రాజప్రతినిధి క్రమముగ తగ్గుచున్నది.

జనీవా ఒడంబడిక

సామ్రాజ్యసభను వదలుకొనిరి

లండన్, జన 21:— మంత్రినెవ్వరువారు జనీవా ఒడంబడికను చర్చించిరి. దొమినియనులతో తంతిమాలముగ ఆలోచించుచు మంత్రినెవ్వరువారే ఒడంబడికవిషయమై వ్యవహరించెదరు.

బ్రిటిషు వర్తకము

మరల స్వస్థతగాంచుట

లీస్టెల్, జన 21:— శాశ్వత-బ్యాంకు అధ్యక్షు డిల్లీ తెలుపుచున్నాడు. అంతర్జాతీయ వర్తకములో అభివృద్ధిని గాంచుచున్నారము. యుద్ధము పూర్వముకంటె ఇప్పుడు మనప్రపంచక ఎగుమతివర్తకము చాల హెచ్చినది. బంగారు నాణెములలో వర్తకమును జరుపుటకు వీలగును. ఆవసరమున్నచో ఆమెరికనులుపైత్రితో సహకారముసల్పెదరు. అందుచే లండనులో కాసుల చెలామణిని ప్రారంభించువిషయమై ఆలోచించవలెననిది. అంతర్జాతీయ మిత్రమండలి ఋణములు ముందు అంతర్జాతీయమిత్రమండలికిచ్చు విషయమును పరిష్కారముజేయగల్గును. ఈ విషయమై ఏదైన ఏర్పడినచో లండనులో కాసులు అమలులోనికి వచ్చుటకు వీలగును. నమ్మకముగలుగును. యుద్ధము అయినతరువాత ప్రపంచములో అందరును ధరలను ఒకటిగజేయబ్రయత్నించుచున్నారు. దీనికి కాసులవలెయే ప్రధాన మనుచున్నారు. ప్రపంచములో ధరలు స్థిరముగ ఏర్పడుటకు లండనులో అసర్వశముగ కాసుల ప్రచారము అవశ్యము దీనికి ఇది ముఖ్యము.

ఆఫ్ఘన్-సోవియటు ఒడంబడిక

కాబూలురాయభారములు

లండన్ జనవరి 19:— ఆఫ్ఘన్ సోవియటు వర్తకము

కపుటూడంబడిక విషయమై కాబూలులో రాయభారములు ప్రారంభమైనవని రీగా టైంస్పత్రికా విలేఖం తెలుపుచున్నాడు.

పైచివరక రాయభారులు

జపాను కేగుట

లండన్ జనవరి 18:— జపానువర్తకము నంతను విశేషరుచుకొనుటకు ప్రాంసు ప్రబలప్రయత్నములను జేయుచున్నదట ఫిబ్రవరీలో ఈపని నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు కొందరిని పారిశ్రామికవర్తకానుభవము గలవారిని జపానుకు బంపుచున్నారట.

ట్రాట్స్కి పలుకబడి అంతరించుట

లెనిన్ సిద్ధాంతములకు ప్రతికూలు డనుట మాస్కో జనవరి 19:— రానెంతమాత్రము లెనిన్ సిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగ బోవలంపలేదనియు లెనిన్ గారిని తృణీకరించలేదనియు ట్రాట్స్కిగారంపిన లేఖను కమ్యూనిస్టు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు చదివిరి. ట్రాట్స్కిగారు అధికారము అయిపోయినదనియు మనకు విప్లవ యుద్ధసభలో సానుకు ఉండరాదనియు తొలగవలసిగోరెను. వచ్చేననియు తనకా పూచీని తప్పించవలెననియు తెలియజేసెనట. ట్రాట్స్కిగారు మాటిమాటికి బోలిషివిజమును ఖండించుటచే ఆయనపై ఈతీర్మానము జేయుటవసర మాయెనని కార్యనిర్వాహకమ్యూనిస్టు వర్గమువారు నిశ్చయించిరి. సోవియటు ప్రభుత్వ విధానమున రైతులకు, కాపులకు నమ్మకము బోవునటుల లెనిన్ సిద్ధాంతములకువ్యతిరేకముగ ట్రాట్స్కిగారు ప్రవర్తించిరట. ట్రాట్స్కిగారు యథాలాభముగ బోబడిరేగాని తమ తప్పులను ఒప్పకొనలేదనుచున్నారు.

బొకారా తిరుగబాటు

ప్రతికూల సోవియటుప్రచారము

లండన్, జనవరి 20:— బొకారాలో ముఖ్యముగ మాచిన్సి జిల్లాలో ప్రతికూల సోవియటు ప్రచార మేర్పడెననియు ఇచట విప్లవకారులు ప్రజల నందరిని నైస్యములో జేర్చిరనియు ఈ తిరుగబాటును నిర్వాహ్యముగ అడంచుటకు సోవియటు సేన లంపబడెననియు తెలియుచున్నది.

సూడాను సంరక్షక నైస్యము

క్రొత్తకమిషనుల నిర్మలు

కార్టూం, జనవరి 21:— సర్ జేప్రే ఆర్చర్ ఆన్లు రానున్ లగ్గర సైనికులనుజూచి 20 బ్రిటిషు వారికిని, 51 ఆరబ్బులకు సూడాను అధికారులకును కమిషనుల నొసగిరి. వీరందరును ప్రభుభక్తిని జూపిరి.

ఈజిప్టు రాచకీయపరిస్థితులు

సిద్ధిపాపాగారి ప్రకటనము

కెయిరో, జనవరి 19:— సాధ్యమైనంత త్వరలో ఎన్నికలు జరుగవలెనని ప్రభుత్వమువారు తెలిచినను ఎన్నికపట్టిలు తయారు గాకపోవుటచే ఆలస్యమాయెను. ఇది ఆఖరువాయిదా ఎన్నికలు ఇకమీద ఆపుజేయబడవు.

పరిస్థితులు ఇప్పుడు చాలవరకు అభివృద్ధి జెందినవి. విద్యార్థుల అల్లరులు ఇక ముందుండవని ప్రభుత్వమువారు తెలంచుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్య నవలంబించుటయే దీనికి కారణము. ఎన్నికకాలమున అంతయు నెమ్మదిగ నుండవలెను. అల్లరి ఆందోళనము గూడదు. అందుచేతనే అన్ని ఉత్సవమును విధులలో ఆపుజేసితిని. గూడదంటిని, ముఖ్యముగ విద్యార్థులు జేయరాదంటిని. పోయిన ఎన్నికలలో చాలమందిని నిర్బంధించి భయపెట్టి ఓటులను గైకొనిరి సిద్ధిపాపాగారిని.

వాస్తవసంఘమునండి మొత్తము 80 సేనాధిపతులు చీలిపోయిరి.

జగులులపక్ష పత్రికను ఎన్నికల నిమిత్తము నెలకొల్పుటకు దేశీయమంత్రికి దరఖాస్తు పెట్టుకొనిరి. దీనిపేరు పత్రిక అనెదగు. ప్రెంచిపత్రిక.

ఆలీ అజర్ విద్యార్థులకు సౌకర్యములను ప్రభుత్వకొలుపును గలగజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెద మనిరి.

సెంటుపాల్ దేవళము

పైముప్పత్రిక నెలకొల్పినది

అందరును తోడ్పడుట

పైముప్పత్రిక ఏర్పాటుచేసిన చందాపట్టీ దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఇదివరకపుడే 188742 పానులు మొత్తమైనది. అందును వారు వీరనక సహాయము చేయుచున్నారు. పొర్లినులోగూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

సైన్యములను తగ్గించుట

ఇంకొకసభ గావలె ననుట

వాషింగ్టన్, జనవరి 21:—యధాస్థానముగని సైన్యములను తగ్గించుటకు ఇంకొక సభను నెలకొల్పవలెననుటకు సమయమింకను రాలేదని అధ్యక్షులైన సమూహిణి గారన సెంటుపాల్ ఇంకొకసభ గావలెననుటచే సంఘము బయలుదేరినది. పరిపాలన ఆమోదము తీర్మానమును ఆక్షేపించలేదు. భూమియందును, సముద్రమునందును యధాస్థానముగని తగ్గించువిషయమై ఈసభను వాషింగ్టన్ లో జరుపుటకు తీర్మానించినది.

రషియా - జపాను

క్రాంతి ఒడంబడిక

టోక్యో జాగ్రత్త

లండన్, జనవరి 18:—రషియా జపాను ఒడంబడిక విషయమై చాల అనుమానముగ జరుగుచున్నదనియు ముఖ్యవిషయములన్నిటి యందును సమ్మతి గుడిరెననియు కాని రెజిస్ట్రేషన్ రము నాపుడేయు విషయమై జపాను జాపువైఖరి మాత్రము అంత్యపరిష్కారము నాపుడేయుచున్నదనియు, ఈవిషయమై నిజము అభయములను జపాను అడుగుచున్నదనియు ఉత్తరాగ్రానములను నిరాకరించుచున్నదనియు సోవియటు ప్రభుత్వము వారు తానుగానేయున్నారనియు త్వరలోనే పరిష్కార మగునని ఆశించుచున్నారనియు మామూలు ప్రకారము రాయబారము లెటులు మరల ప్రారంభముగావలెనని రాయబారము లపుడే ప్రారంభమైనవనియు మాస్కో టోక్యో రాయబారులు గ ఎవరిని నియమించు విషయమై గూడ ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవనియు పైముప్పత్రిక విలేజింగి గానుండి తెలుపుచున్నాడు.

నల్లమందు వర్తకము

ప్రెంచివారి అభయము

లండన్, జనవరి 21:—సిసిలు ప్రభుని యభిప్రాయముతో నేకీభవించుచు తమరాష్ట్రములో నల్లమందును పండుటను, వాడుబను క్రమేణా కొంతకాలములో పూర్తిగ తొలగించెదమని ప్రెంచి ప్రతినిధి అభయ విచ్చేసెను.

చిక్కులు వీడిపోవుట

అమెరికను తీర్మానము 24 తేదీవఱకు చర్చించుట ఆపు చేయవలెననియు రాజీనామములను అవకాశము కుదరవచ్చుననియు ఆశించి ఏర్పాటుచేయుటచే ప్రతిష్టంభనము లేకుండు ననియు చిక్కులు వీడిపోవు ననియు తెలియుచున్నది.

సర్ గిల్బర్ట్ హోల్స్ వర్తకము చనిపోయిరి.

కలకత్తానుండి న్యూయార్కుకు బయలుదేరిన అమెరికను పొగయోడపాడైనదనియు సహాయము బంపబడెననియు తెలియుచున్నది.

న్యూజిలండు

గొల్బంతి ఆటాడువారికి విందు

ఇచ్చు సందర్భమున కేల్బుయ్యవరాజు ఆత్మభక్తులను కొనియాడిరి. (అంతా నల్లవారు) వీరి విజయము ఇంగ్లీషుకళంకమే, అయినను తప్పక వారిని మెచ్చుకొని అభినందించుక తప్పదని ఎంతయు నుతించిరి.

బర్మాగవర్షుగారి యాత్ర

రంగూను, జనవరి 22:—చూకాంగులోయలో సరికొరము సల్పుచున్న సర్ చూకొర్న బట్టెగారు సరిహద్దు దాటి తనకై ప్రత్యేకముగ నేర్పబడబడిన మార్గముననుసరించి నిజపాలనేతరమగు దేశమున ప్రవేశించి విడిసియుండిరి.

(అ. ప్రె.)

ఈజిప్టు ప్రభుత్వము

విదేశీయద్యోగుల అసంతృప్తి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 22:—ఈజిప్టు ప్రభుత్వము నందు నియమింపబడియున్న విదేశీ యద్యోగులు 1100 మందిలో 820 మంది తాము ఒప్పుకొనిన గడువు 1925 లో దాటి పోయిన పిదప పని విడిచిపెట్టుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. పనిలో నుండక తీరనివారిని మాత్రము ప్రస్తుత వేతనములపై నుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. కాని చాలమంది ఉద్యోగులకు వేతనాభివృద్ధి రావలసియున్నను ఇప్పించకుండుటచే వారు ఉద్యోగమునం దుండ నివ్వవడలేదు.

జపాను

సైనికవ్యయము తగ్గించుట

నియోజనాధికారము ఎల్లర కొనంగుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

టోక్యో:—ప్రధానమంత్రి కేటోగారు డ్రెయిటుసభలో నుపన్యసించుచున్న దేశీయ రక్షణదేర్పాటు పూర్తిగా కొనసాగింప బడుననియు, సైనికదళముల సంఖ్య తగ్గించినను సైనికులకు మాత్రం ఆయుధము లొసంగబడుననియు, ఆర్థికస్థితి బాగులేనందున సైనిక వ్యయమునందు 2600 లక్షల యెనలు (జాపాను వాడేము) తగ్గింపబడెననియు మాత్రముగానులేమియు (ప్రారంభింప బడవనియు) చెప్పిరి. నియోజనాధికారము ప్రజలెల్లరకు ఒసంగుటకు కాలపరివర్తకమునకులే ప్రభుత్వమువారు ఎన్నిక కాసమును మార్పులకై ఒకటియైన చిన్నసభలలో ప్రవేశ జెల్లునున్నారని చెప్పిరి.

స్త్రీలకు ఆరోగ్యవిధానము

బహుమూనముబడసిన ఒక యువతిసూచనలు

సర్వలక్షణసంపన్నయగు యువతికి బహుమూన మిచ్చెదమని అమెరికాలో షికాగోనగరమున ఆరోగ్యప్రవర్తక సంఘమువారు ప్రకటించిరి. 850,000 మంది పోటీచేసిరి. వారిలో యిజెహహర్లెను కుమారి అను యువతికి ఆగ్రహమూన మొసగబడెను. ఆమెవయసు 16 ఏండ్లు. తూనిక 53 కి పానులు. ఉన్నతము 5 అడుగుల 2 అంగుళములు. తేలు 99. 04 సెంటు ఆమె గృహకృత్యములను చేయును. నిత్యమును కొంతసేపు ప్రాణాయామపరిశ్రమ (డీప్ బ్రీటింగు - సిటింగు వికరేజి) లను చేయును.

1. "మొగమునకు పొడవులు- రంగులు (రోజు) వేసుకొనవలదు.
2. ఎత్తునుడవలజొగ్గు తొడుగవలదు.
3. రాత్రి 10 గంటలపేపు నిద్రించవలెను. నేను రాత్రి 8 గంటలకు పండుకొందును. ఉదయము 6 1/4 గంటలకు ప్రక్కవైకుండి లేచెదను.
4. రోజుకు ఒక క్యార్వ అనగా పడి అనగా 1 1/2 కేర్లు (120 తులములు) పాలుతాగవలెను.
5. కాయగూరలను ఆకుమూరలు పండ్లు మున్నగువానిని విస్తారముగా తినవలెను" అని ఆమె 5 ముఖ్యనూత్రములను తెలిపెను.

ధర్మవరము

(ఒకవిలేఖరి)

తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

పై సంఘసభ 20 తేదీ సాయంకాలము జరిగినది. తాలూకాసంఘము తరపున 8 వ అసంతృప్తరమండల జాతీయసమావేశము జరుపునటుల సభలో తీర్మానింపబడెను. అప్పడే 25 గురు సన్మానసంఘమున సభ్యులుగాచేరిరి. శ్రీయంత జెల్లూరి దొరసామి అయ్యంగారు సమావేశ అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. సభ ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఈ సంఘమువారు ప్రస్తుతస్థితిగతులనుబట్టియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర యసంఘమువారి తీర్మానమునుబట్టియు యూనియన్ బోర్డునకు కాంగ్రెసుసభ్యుల సభ్యులుగా బంప తీర్మానించినారు. వీరల ప్రకార మతిథివ్రముగా జరిగినానని యెన్నికలందు జయము గలుగదు.

శారదానికేతనము, గుంటూరు

1925 సం॥ డి 21 వ జనవరి తారీఖున శ్రీశారదానికేతన ఆంతరంగికసభలో చేయబడిన తీర్మానము.

జీవితసభ్యులను గూర్చిన ఉపనిబంధనలు

1. జీవితకాల సభ్యులు 15 (పదిహేను) సంవత్సరములకు తక్కువగానుండా శ్రీ శారదానికేతనమునందు సేవచేయు వారుగా నుండవలయును.
2. వారికి నె 1 కి రూ 25-0-0 (యిరవయ్య అయిదు) లతో గౌరవ భృతిప్రారంభించి సంవత్సరం 1 కి రూ 1-0-0 చొ॥ 5 (అయిదు) సంవత్సరములవరకు హెచ్చుచేయబడును. కేషిం చిన 10 సంవత్సరములు నెల 1 కి రూ 20-0-0 ల చొప్పుననే యివ్వబడుచుండును.
3. జీవితకాల సభ్యులకుటుంబ సహాయార్థముగా వారి ఒకకొకరి జీవితమును రూ 1000 (రెయ్యి) లకు పదిహేను సంవత్సరములైన తర్వాత వారికిగాని వారివారసులకుగాని చెండలాగున భీమాచేయించబడి చెల్లించవలసిన భీమావాయిదాలు నికేతనముయొక్క సామ్యులో నుంచి వారు నేనచేయుచున్నంతకాలము చెల్లించవలెను.
4. జీవిత సభ్యులను తేచ్చుకొను అధికారము ఆంతరంగికసభవారికి కలదు. పోషత్తు సభవారిచే ఆంతరంగిక సభవారి జీవితసభ్యత్వనియామకము 6 మాసములలో స్థిరపజుపడవలయును.
5. పై నుదహరించిన భృతియును భీమారూపకమైన సహాయమును కొరనివారును తక్కువ భృతినే అంగీకరించువారును సభ్యత్వమును కొరినయెడల అట్టివారిని మాడ ఆంతరంగిక సభ వారు చేర్చుకొనవచ్చును.
6. జీవితసభ్యులలో ఎవరయినను శారదాని కేతనము యొక్క యోగక్షేమములకు భంగము కలుగజేయునట్లు ప్రవర్తించుచున్నారని పరివక్ష్యాసభ్యులలో సగము మంది అభిప్రాయపడిన యెడల అట్టివారిని కారణములు చెప్పవలసిన బాధ్యతలేకనే సభ్యత్వమునుండి తొలగించ వచ్చును. అట్లు తొలగించ బడినవారికి గౌరవభృతి యియ్య నవసరములేదు. భీమా వాయిదాలును వారియ్యకోవలసినదే గాని శారదాని కేతన అధికారులకు బాధ్యతలేదు.

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

కార్యదర్శి.

పంజాబుగవర్నరు పర్యటనము

లాహోరు, జనవరి 21:—అధిక వర్షపాతముచే యీ నెల 18 వ తారీఖున సెయిలకోటకు గవర్నరుగారబోవ నాగి పోయెను. 29-వ తారీఖున సర్ మాల్ కామ హాయిలిగారు సెయిలుకోట వెడలెదరు. సెయిలుకోట బోవుటకు పూర్వము 27, 28-వ తేదీ లందు గురువారపురం, ధారిబాలు, బాటాలనగరములు సందర్శించెదరు. (అ. ప్రె.)

గుజరాత్, జనవరి 21:—నేడిచటకు పంజాబు గవర్నరున సర్ మాల్ కామ హాయిలిగారు దయచేసిరి వారికి చక్కగ సన్మానమొనబడెను. జమిందారుల పాతకాలకు గవర్నరుగారు శంఖుస్థాపనము గావించిరి. జిల్లాసంఘము, సోలైదుల సంఘము, మునిసిపలు కమిటీ, జమిందారుల విద్యాసంఘము, సహకారసంఘములు సిక్కు డిప్యూటీమేజులు వివేచిత్రములర్పించిన. అన్నిసంఘములకు గలవి సమాధానము గవర్నరుగారిచ్చిరి. జిల్లాసంఘ పరిపాలనయందు విభేదములు లేక సౌకర్యముగ పరిపాలన నడపబడుచున్నందులకు జిల్లాసంఘ మభినందింపబడెను. ఎన్నిక ప్రతిష్టాపనలు జయప్రథముగ నడుపబడుటకు పక్షవిభేదములు విడుదలచే ప్రజాభిప్రాయముగ పాలన జరుపబడవలయునని చెల్లెను. అసహాయాద్యమానంతరము వలన వాటిల్లిన ప్రతిఫలమేవర్తమాంద్యమునకు పంజాబునందు శారణమని గవర్నరుగారు మునిసిపలు సంఘమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇప్పుడు నేర్పకొనిన గుంపాతముచే దేశీయులు భావియందెట్టి ఆందోళనములందు పాల్గొనరని గవర్నరుగారి విశ్వాసము వేడుప్రాంతములందలి సిక్కుల సాందోళన పర్వమున్న సమస్యలేమియు గజరాటు శిక్కుల మనములు కలవరిండుటలేదనియు శిక్కులు గోల్పోయినపేరుప్రతిష్టలకు గుజరాతు సిక్కులు తరవాదులు గారనియు గవర్నరుగారు సిక్కు డిప్యూటీమేజునునకు సమాధానమిచ్చిరి.

సాయంత్రముందు గవర్నరుగారి గౌరవార్థము విందుచేయబడె. జిల్లాయందలి జమిందారులతో గలసి గవర్నరుగారు రాత్రి భుజించిరి. (అ. ప్రె.)

శివోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డిప్లీ 1-8 0-12-0

ఈ మాత్రల నుపయోగించుటవలన క్రొత్తపు కలకొప్పిలుండితల సొప్పి పెంపనే వీలవును

అమ్మకాంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శాసనసభ్యులు రాజీనీయపతనము

జెంగలు శాసనసభ పునరుద్ధరించుట

నాయకుల కర్తవ్యము

పాడుచట్టమును పునరుద్ధరింపబడుట, దానికి వై (సామగ్గి) రంగీకారము దెలుపుటయు చూడ "మిషన్స్" వారిలో చెప్పు కొనుడని" శాసనసభ్యులకు నిరంకుశాధికారులు సవాలుజేసినట్లు న్నుది. నిరంకుశ పాలనకేకను సర్వాధికార మున్నదనియు, ప్రజాభిప్రాయమున కెట్టి విలువయులేదనియు తెలియజేయుటకీట్లు జేసిరి. ముందుచెనుకల నరయనట్టిదియు, ప్రతిక్రియాభయము మాత్ర మున్నదియు అగు ప్రభుత్వమేదియు, దేశీయులైన ధీవ్రముగ ఖండించుచున్న యిట్టిపాడుచట్టమును శాసనముగా వింప సాహసించుటకును, అసహాయాద్యమును అంతరించిన దని భావించబడిన నాటకుండియు దేశములో కక్షియంతయు డీడించిపోయినదని తలంచి నిరంకుశాధికారులు హాయిగనున్నారు. చట్టమును పునరుద్ధరించుట కావిశ్వాసమే ఆదరుచైనది. శాసనసభయు, దేశీయులు యీ పునరుద్ధరణ సవాలు నెట్లు స్వీకరింతుమోయని నిరంకుశాధికారు లెదురు జూచుచున్నారు. దానికారము తమ భావికర్తవ్యము నాలోచించుకొనెదరు. ప్రస్తుత సందర్భ సమయమునందు మన నాయకుల అవలంబించు పద్ధతిపై సంస్కరణల సమస్యయంతయు ఆధారపడి యున్నది. మన అక్షేపి యిన్నిసార్లు ప్రకటింపబడుచున్న పిదపగూడ మనకేక సభికారము ఎక్కువ రాగడని ఎవరైన నిజముగా నమ్ముగలరా? బాక్ష్మతాయత ప్రభుత్వము సత్వరముగా వచ్చుటకు యత్నంబు నిరంకుశాధికారమునకు కడుపులలో చుల్లకదలక నురక్షితముగా నున్నట్లు తలంచు నంత కాము ఇండియా చట్టమునందు తెలిపిన 10 ఏండ్లు గడువు చాటినపిదప నైనను యేమైన ఆభివృద్ధియందునా యని సందేహము గలుగుచున్నది. కావున సంస్కరణములు తీసివేయ బడునని ఆంగ్ల పత్రికలు కొన్ని ప్రకటించు విదంతి వినుటకాశ్చర్యమేమియులేదు.

మనము నెమ్మదిగ ప్రవర్తించినచో బ్రిటీషువారు దయారసము గురిసి మనకేక నెక్కువధికార మివ్వరని మితవాదులు నమ్ముచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమును, సంస్కరణములలో మూచింపబడిన ఆభివృద్ధి ప్రతి మెట్టునకు దేశము లగియున్నదో లేదో విచారింపవలెను ఇండియా ప్రభుత్వమును గూడ సంతుష్టిబయలుపట్టుగా మనము సహకార మొసంగెదమని 1917 ఆగస్టు 20 తేదీన గావించిన ప్రకటనయందలి వరకు నములు జరుపమని మనలగోరుచున్నాము. కాని మనదేశీయులలో అత్యధిక సంఖ్యాకుల ట్టి పరిస్థితుల నిరాకరించుచున్నారు. బిసెంటుగారు సహితము ఇండియా దేశ పరిపాలన క్రమమును బ్రిటీషు పార్లమెంటు నిరూపించుట కధికారములేదని జెప్పి, భారతదేశములోని అన్నిపక్షములకు అంగీకృతముగానుండు పరిపాలనావిధానమును తయారు జేయపాటుబడుచున్నది. అంతేగాక వివిధ శాసనసభలలో స్వరాజ్య పక్షమువారును, స్వతంత్రులు పార్లమెంటువారు 1929 సం॥ విచారణ జేయునపుడు, సంతృప్తి జెందునట్లుగా సహకారమొసంగుటలేదు. సంస్కరణము లొసంగినప్పటి వరకు ప్రకారము (ప్రవర్తింప కుండుటచే సంస్కరణములను రద్దుజేయుచున్నామని పార్లమెంటువారు బహుళ అవస్థను! ఈమాటె సహించనివారు కొందరుండురు. అది యెన్నటికిని జరుగదనివారందురు. ఏలజరుగ నేరదని వారిని తల్పించి యడిగినచో జరుగనేరదనుటకు తప్ప మరేమి కారణమును దెలుపజాలకుండురు. అట్లుజరుగనేరదని మేముగూడ నమ్ముచున్నాము. కాని ఒక వరకు గలదు. అట్లు నెనుక కంజ తేసి నచో బ్రిటీషు పరిపాలన కేము సన్న వాటిల్లు పరిస్థితు లేర్పడునని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును, ఇండియాని రంకుశాధికారవర్ధము యిలాపుగా గుర్తించునట్లు జేయవలెను.

బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారికిని, ఇండియా దొరతనమునకు నట్లు జేప్పకెట్లు! అర్జునమ్మ విలునంటి పునరుద్ధరించునపుడు ఆయాముఖ్య యూరకొనుట గాంచిరేని, అట్లే తేలక శాసనము నమలుజరిపినను లేక సంస్కరణల రద్దుజేసినను చేరువిధముగా జరుగునని యెట్లుతలంపగలరు? నిరంకుశాధికారము యేదుటివారి ఆధీనతనుబట్టి జేయబడుచుండును. ఇప్పుటి నిరంకుశచర్యకు రీ గురు శాసనసభ్యులేమి ప్రత్యుత్కృతి జేయునన్నాడు? వారికి మేము సలహా జేయదలంపము. కాని, వారి అవలంబము నీతిబాహ్యతను వెల్లడిజేయునని మాకు దోచుచున్నది. వారు అధమపక్ష మొక్కటిజేయవలసి యున్నది. సభ్యులందరు ఒక్కటట్లుగట్టి రాజీనీయి తిరిగి యీపునరుద్ధారణ సమస్యననుసరించి ఎన్నికలు జరుపవలెను. ఆచర్యయోక్తియే చేసిన వారు నని మేము నమ్ముటలేదు. ని ఎన్నికల ప్రచారమువలన పాడుచట్టమునకు ప్రతికూలాంకాశన ప్రజ్వరిల్లును. దానివలన ప్రజాజ్ఞాన మభివృద్ధియగును.

భారతీయులను త్రిప్పివంపుట

దక్షిణాఫ్రికా దురంతము

(సి. ఆర్. నాయుడుగారు దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతీయులను త్రిప్పివంపుట, అందలి కష్టనష్టములను గూర్చి మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.)

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రుగారుగారు నేన మదకాను వగరనున్న ఆవిడి మలయా నలసంస్థను చూచుటకు పోతిమి. అక్కడ దక్షిణాఫ్రికా నుండి పంపబడిన భారతీయుల డొకడు 10 మంది పిల్లలతో భార్యతో అనన్యమందుట చూచితిమి. అతడు తనయితడ సంతయు చెప్పెను. తన పిల్లలందరును దక్షిణాఫ్రికాలోనే పుట్టినట్లును వారి కీతక కీర్తీప్రసాది సరిపడక పోవుటచే మలయాదీవులకు పోదలడు చున్నట్లునూ యిల్లాదేశ సాయమా లేక డబ్బులేక యల్లాదేశలసి వచ్చెననియు కడు దీనముగా చెప్పెను.

ఇట్టివా రెండో కలరు. ఇంతకన్నగూడ జాలికరముగా నున్న వారెందో మనదేశీయులయ్యారు. ఇట్లున్న నూ మనప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికా నుండి వచ్చిన భారతీయుల అధితి సరిగానే బాగానే యున్నదని సంతసించుచు భారతీయుల తిరిగి పంపివేయుటను సమర్పించుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికాలో తీవ్రముగా వ్యాపించుచున్న ఆసియా వారిపై ద్వేషము ఘోరరూపమున దాల్చి అసమానకరముగా అవాచ్యముగా నూచుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ సహాయచట్టము ప్రకారము భారతీయులను, పంపివేయుటకు పిలుస్తుంది. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారే సాంకేతికమైన భారతీయులను పంపవచ్చును. ఆ భారతీయులచట్టల తమకుగల హక్కులనెల్ల వదలుకొన్నట్లు వ్రాసియున్నవారును. ఇట్టి వరతులకేము లున్నవి. ఈ వరతు లుండునాడదని అప్పటి నాయకు లేమాత్రము అభ్యంతర పెట్టలేదు. ఈ విషయమై చర్చ జరుగునపుడు దక్షిణాఫ్రికా నుండి భారతీయుల నెట్లు బయటికి కొట్టుటకు పిలువనో ఆమార్గము నాలోచించవలయునని కేటన్ గారు ఘంటా పథముగ చెప్పిరి. అప్పుడు జనరల్ స్టెట్సుగారు దీనికి జరులుచెప్పుచు ప్రభుత్వము అందులకు ప్రయత్నముచేయననియు, అభిప్రాయము ప్రభుత్వమునకు నచ్చినదనియు యుపన్యసించిరి.

ఇటీవలవచ్చిన క్రాన్ ఏరియాన్ బిల్, నేటూ బిల్ ఆర్డినెన్సులు తిరిగి పంపివేయుటకు, గూడములలో భారతీయుల ప్రత్యేకముగా నివసంపక్షములకు మరకొన్ని సాహసములుగా మారినవి. కాని యివిరాజీకురుచ్చు మివలె బయలుపడినవి. పోసి ఆరాజీ చాలునోరాజీకొప్పకొనునట్లున్నారా దక్షిణాఫ్రికావారు. భారతీయులహక్కులను న్యాయము, నీతి, అని అలోచింపక సంజానులకే యిది యుపయోగపడుచున్నది. రాచరీయముల హక్కులు, పౌరసత్వపు హక్కులు, వాణిజ్యపు హక్కులు అన్నియు తిరస్కరింపబడుచున్నవి. భారతీయులను త్రిప్పివంపు విషయము ఏపక్షమునకు చెందని సమస్యగా నున్నది. భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలో నుండుట పనికిరారని వాదించువారిలో మొనగాడరు డీక్ గారు భారతీయులను "చెర్ర, చెదారం" అని పిలుచుటయేగాక భారతీయులవిషయములలో శ్వేతజాతులు ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణ అధికార మియజాలనియు, భారతీయుల సేవిధముగా నై నాసకే బయటగొట్టిన లోడ్డుదురునియు చాటించియున్నాడు. ఇది ఆయనసొంత అభిప్రాయముమాత్రమేగాదు. అచటి శ్వేతజాతులందరి అధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయములకీదిప్రతిధ్వని. భారతీయులకు నుండుట శ్వేతజాతుల కెంతమాత్రమును యుక్తములేదని డీక్ గారి వాక్యములను స్పష్టపడుచున్నది. లింబర్ గారికంటివారు

శాసనసభలలో నుండి ప్రతిఘటించినంత మాత్రమున నిరంకుశాధికారము చలించి పోజాలదని మే మనేకసారులు తెలిపియుంటిమి.

గ్రామములలో సంస్థాపనల నేర్పరచిన అసహాయాద్యమును అక్రమజేయబడినదని విచారించు చున్నాము. నిదేశప్రస్తు బహిష్కరణమును మధ్యపాన రాజుడులను తగ్గించుట గుమారు పూర్తిగా నెరవేరగలిగిన దేశసేవకులను తిరిగి యిప్పుడైన కార్యమునకు గడంగునట్లు జేయ వచ్చును. ఇటు వింటి కార్యములు సాధ్యమైనంత త్వరలో కొనసాగింపవలసియున్నది. శాసనసభలు ప్రత్యక్షముగా మేలేదియు చేయలేదనియు స్వరాజ్యపక్షమువారే శాసనసభలను గుడులుగొల్పరముగా భావించలేదనియు వారు దేశకేయమున కగత్యముగా నుండవలసినంతకాలమే యిందుండురు గాని పిదప ఉండరనియు పండితమార్టిన్ లు నెహ్రూగారానాడు తెలిపినట్లు దీనియందు నేమైన మూలించిరా? ఏమైన నేమి పాడుచట్టము పునరుద్ధరణము నాయకులెల్లరు జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసినట్టి పరిస్థితుల దెచ్చిపెట్టినది. (అన్యతబహుపత్రిక)

కొద్దిమంది భారతీయులపట్ల సానుభూతిగలవారు గలరు. లింబర్ గారొకయుత్రకములో "వాని (భారతీయులను) ఉండని యుండి మనముపుణాం" అనుదానితో శిక్కుమంది ఏకభవంకు రుగాని వారు నిశ్వాసమాటముగా బహిరంగముగా నైకిచెప్పజాలవని వ్రాసియున్నాడు. ఇట్టివారికి కృతజ్ఞతచూపిన నూ భారతీయులు వారిసాయముపై నెంతమాత్రమును ఆధారపడి యుండజాలరు. ప్రభుత్వము శ్వేతజాతిగల యుద్దేశముగల్గి యున్ననూ నైకి వెల్లడించి పనిచేయుటలో నొక కమమున్నదని గ్రహించినది.

డంకగారు మంత్రిగనున్నప్పుడు క్రాన్ ఏరియాన్ బిల్ చర్చకురాగా దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులందు స్థలమును విస్తరించుటకు పిలువెదుగాని హిందూదేశమునకు పోదలచుచో తిరిగి పంపివేయబడుదని చెప్పియున్నాడు. జరిగిన రి ఏండ్లలోనూ సాము 200 చొప్పున భారతీయులు తిరిగి వంపబడిరి. ఈపద్ధతికి కొనసాగింపవచ్చునని నూచించునూ డంకగారు శ్వేతజాతులను నల్లల వ్యాపించునట్లుచేయుచో యీ భారతీయ పితామహులే దేశమునుండి తొలగిపోగలవని వాదించిరి. దక్షిణాఫ్రికా సమావేశమునండిటీసు బ్రిటిష్ ఇంపీరియల్ గవర్న మెంటువారి చెల్లనదెచ్చిపెట్టిరి గనక యీచెల్లన పోగొట్టుఖచ్చుగూడ వారేధరింపవలయునని తీర్మానింప నెంచిరి.

(ఇక్కడ చెల్లనగా భారతీయులని అర్థము) కాని అప్పువనకా రు తీర్మానము నెగ్గలేదు. మనకా తీర్మానము నెగ్గినది నెగ్గనిది వానిలో ఆన సరములేదు. కాని భారతీయులను బయటికిగొట్టు ఊహలు మాకడుపునిండా వున్నవని యిందువలన తెలియుచున్నది. ఈ యూహలే ఒకసారి క్రాన్ ఏరియాన్ బిల్ గాను ఒకసారి కేట్ లె నెన్ను విల్లుగాను, ఒకసారి బర్ ఆర్డినెన్సుగాను యింకొకసారి మరోచట్టముగాను బయలుపేరుచున్నది. హేతువాదము శెంత అసమంజసముగనున్ననూ, ఎంతఅసమర్థనీయుముగా ప్రభుత్వము, శ్వేతజాతుల చర్యలన్ననూ, భారతీయులను బయటికి గొట్టుటలో వారు అమిత మాత్స్యమును ఘోరతను పట్టుటను జూపుచున్నారు. (సకేవము)

బహిష్కరణ ప్రతికూలచట్టముక్రింద పట్టుకొనబడిన నేరస్థులు తమూపణ నిచ్చుటచే వదలిరి

రంగూను, జనవరి 22:— ముగ్గురు బాధ్యసన్యాసులు, నొక బాధ్యనితయు బహిష్కరణ ప్రతికూలచట్టము క్రింద పట్టుకొనబడి బానిస సముదీపనలు మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద విచారణకుఁ దీసికొని రాబడిరి. వారు తమూపణచేసుకొని ఇక ముంకు జాగ్రత్తగనుండుట కంగీకరించుటచేసెను విడువబడిరి.

బ్యాంకుల దిబాలా

లాహోరు, జనవరి:— పీపిల్సు బ్యాంకియు, అమృత సరు బ్యాంకియు దిబాలా దీసి గతించిన పదమూడు వత్సరములనుండియు వ్యవహారపరిష్కారముఁ జేసికొనుచున్నది. నేటితో పూర్తియైనది. ఇప్పిగు బ్రాంక్ష్య గారు హక్కుదారు లెవమతక 2 లక్షలు రూపాయలు మిగిలినవి. ఈ సొమ్ము బ్రష్టిల్ వద్ద కాలక్షోప సమయము దాటువఱకుంచబడును. ఈలోపల సరియగు హక్కుదారులు రానియెడల నాడైకము ప్రభుత్వవారికి జండును. ఇదిగాక 98000 మిగిలినవి. ఈమొత్తమందు సాలుకు 1 1/2 నెలలదీతము గునాహాగా బ్యాంకులలో పదమూడువత్సరములనుండియు పనిజేసి వారల కివ్వబడును. మిగిలినమొత్తము లిక్కిలేదలల కివ్వబడును. ఈకంపెనీల మూయబడినవి.

భీమవరం తొలూకా ప్రాథమికోన్నాధ్యాయ పంచమవారి కమహానభ

ఈ సభ ఉండిగామమందు 2-2-1926 సం॥ తేదీన గంధం వెంకయ్యనాయుడు బి. ఏ. డి. యల్. గారి అధ్యక్షతకీరణ జరుగును. ఉండికి రైలుమార్గమునవచ్చేవారు తాడేపల్లిగూడెములో రైలుదిగి వంపెద్దుబండిమీద చిలలంపాడుచుచ్చి అక్కడనుండి చిమెయిలుజోటుమీద సరాధరి ఉండికిరావచ్చును. కాలెరంవద్ద రైలుదిగి తాడేనాడుకాలువరవాహానోటు మీదుగా అడిచువచ్చి అక్కడనుండి పింపెద్దుబండిమీద ఉండికిరావచ్చును.

గుండు వెంకన్న, కార్యదర్శి

పోటు పోరకఃవారు, చాదరీభరం, కపటైతాలూకా.

కడప జిల్లా బోర్డు - మోటారు బస్ సర్వీసు

మొదటి న్యాయమునందు ఈ జిల్లా బోర్డు యొక్క నిర్ణయము, మోటారు బస్ లో నియమిత సంఖ్యకన్న ఎక్కువవ్వండి ప్రయాణము చేయగూడదనుటవలన సామాన్య ప్రజలకు కలుగు కష్టములను, జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి ఉత్తరువు లేనిది ప్రత్యేక ప్రయాణములకు మోటార్ బస్ ను నడపగూడదను నియమము వలన కలుగు చిక్కులను విశదముగా వివరించుచుంటిని. ఇక మోటార్ బస్ సంతకారులు కలుగజేయు చిక్కులను ఈ న్యాయమున వివరించుచున్నాను:-

1. మోటార్ బస్ సంతకారులు 1 మైలుకు 9 పైసలు మొదలు 15 పైసలవరకు ప్రయాణికులనుండి వసూలుచేయుటకు నుత్తరువు జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు జరిగియున్నా రట. అటుల నుత్తరువు జననలవలన వారి యిష్టానుసార ముగా ప్రయాణికులు చాలమంది యుండిన మైలుకు 15 పైస లువసూలుచేయుదురు. కొద్దిగా నుండిన 9 పైసలు ఒకొక్క పుడు 12 పైసలు వసూలుచేయుదురు. ఇటుల ఒక నియమము లేక వారి యిష్టానుసారముగా వసూలుచేయుటకు ఆసక్త మొగి యుండుటవలన సామాన్య ప్రజలు చాల చిక్కులపాలగుచు న్నారు. ఉన్నటులయుండి తటాలన 1 మైలుకు 15 పైసలు చార్జీ చేయుదురు. అటుల హెచ్చుచేయ దలండుటకు ముందుగా కనీసము ఒక్కదినిమైను ప్రజలకు దండోరామూలకముగా హెచ్చరిక యిచ్చుటలేదు. ప్రయాణికులు మోటారు బస్ లో కూర్చున్న పిదప టికెట్లు యిచ్చుటకు కొంచెము ముందుగా ప్రయాణికుల సంఖ్యనుబట్టి తటాలన 15 పైసలని తెలుపుదురు. ఇటుల వసూలుచేయుటకు ఆసక్తమిచ్చుటయు, వసూలు చేయు టయు అనుచితమని కొంచెము యోచించిన ఎల్లరు తప్పుక చెప్పుదురు.

2. మోటారు బస్ లకు నడుపుటకు ఒక నియమితకాల ములేదు. ఒక దినము 7 ఘంటలకును ముగియక దినము 9 ఘంట లకును, వేరొక దినము 8 ఘంటలకును వారి యిష్టప్రకారముగా నడుపుదురు. ఒకొక్క పుడు మామూలు ప్రకారము నడపకుండ పోవుటయుమాదా కలదు. ప్రతిదినము ప్రయాణికులకు ఆకాభం గములేకుండా నడిపియే తీరవలయు నను నుత్తరువు లేనందున మోటారు బస్ సంతకారుల తయారాక్షిణ్యము మీద ప్రయాణికులు ఆధారపడి యుండుటయే యున్నది. ఈ దినము 8 ఘంటలకు బస్ పోయినది. రేపు మాదా ఆలాగే పోవునను నమ్మకములేదు. ఆలాగే 7 ఘంటల కే ప్రయాణమై పోవు ను లేక ఒకొక్క పుడు 10 ఘంటలకు మాదా ప్రయాణ మగుట సందేహముగా యుండును. కనుక ఎన్ని విధములకావినను ఈ మోటారు బస్ సర్వీసు సామాన్య ప్రజలపొదులయ్యులలో కొంచెము నుఖముగా పోవచ్చునను ఆశకల్పించి పలుకవైములకును, ఆకాభంగములకును ఆసక్తముగా నున్నందులకు భాగ్యవంతులు, అధికారముకలవారు తప్ప మాటోటి బీదవారు చింతింపక మానరు:-

జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు సామాన్య ప్రజలకష్టములకు ములను గ్రహించి యీక్రింద దేశీయవిధమున కొన్ని నిబంధనలు గావించి పుణ్యము గట్టుకొందురని నమ్ముచున్నాము.

1 ఈ జిల్లాలో మోటారు బస్ నడుచుకోవలెను సాధ్యమ యినంతతరగతిలో రిపేరిచేయించి మంచిస్థితికి దేవలయును. రోడ్డు మంచిస్థితిలో లేనియెడల అందుమూలకముగా మోటార్ బస్ టయరులకు నష్టము విశేషముగా నుండును. అనవ్తమున బస్ సంతకారులు ప్రయాణికుల మూలముగా వసూలు చేయుటకు సజా ప్రయత్నించుచుండురు. కనుక రోడ్లను మంచిస్థితియం దుండుట ముఖ్యమగునని.

వీరినిమీదను, నియమిత పర్యాయముల కన్న ఎక్కువ పర్యాయములు మోటార్ బస్ ప్రయాణము చేయవలసియుండిన అట్టిసమయములందు తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు ఉండు ప్రదేశములందు తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి నలనను, తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు లేని ప్రదేశములలో తాలూకా సబ్ డివిజన్ ట్రాన్స్ పోర్టు సర్కిల్ యుండియు, ఏలయన తాలూకా తహశీల్ దారుగారు ఒకొక్క పుడు గ్రామములు తనిఖీజేయునిమిత్తము వెళ్లుచుండురు) వీరిద్దరు లేని ప్రదేశములలో యూనియన్ బోర్డు ప్రసిడెంటుగారియొద్ద నుండియు నుత్తరువును బొంది ప్రత్యేక ప్రయాణములు చేయుటకు ఆర్డరు మొగవలయును. జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు కడపలో నుండురు. ఏదినము ప్రత్యేక పు ప్రయాణమునకు అవకాశ ముండునో యూహించి కడప యందుండు ప్రసిడెంటుగారి యుత్తరువే పొందిపోవలయు ననుట కానివనిగాన ప్రయధికారుల నుండి యెప్పుడు ప్రత్యేక ప్రయాణమునకు వకు జరుగుదు. ప్రయాణమునకు ఆసక్తము ఉత్తరువుపొంది పోవుటకు ఆసక్త మిచ్చుటవలయును. ఇట్లుచేయుటలోను, ప్రాధుటలోను,

బడ్డెలులోను, పులిసెందులలోను, తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటు యున్నారు. రాయచోటి, శివవరంబలో తాలూకా సబ్ డివిజన్ ట్రాన్స్ పోర్టుగాడు ఉన్నారు. వేంపల్లె, చాగలమట్టి యీ గ్రామములలో యూనియన్ బోర్డు ప్రసిడెంటు ఉన్నారు. కడప యందు జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి యున్నారు. ప్రైవేట్ ములలోనే మోటార్ బస్ సర్వీసు ఉన్నది. గనుక జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు పై అధికారులకు ప్రత్యేక ప్రయాణములు చేయవలసియుండిన యుత్తరువు ఒసంగుటకు అధికారము నిచ్చుట యందు ఏలాటి లోపము నుండదనియు ప్రయాణికుల సౌకర్యములకు చాలా బాగాయుండు ననియు విన్నవించుకొనుచున్నాము.

మోటార్ బస్ సంతకారులు యిష్టానుసారముగా 1 మైలుకు 9 పైసలనుండి 15 పైసలు వసూలు చేయుటండా ఏదో ఒక నియమము ఏర్పరచి అనియమము ప్రకారము వసూలు చేయులాగునను, ఒక వేళ హెచ్చుచేయవలసివచ్చిన ప్రైవేట్ కారులకు సరియగు కారణముల దెలిపి వారియొద్దనుండి యుత్తరువు పొంది, అటుల హెచ్చుచేయదలంచినదినమునకు ముందుగా మాడుకోజులు దండోరా మూలమున జనసామాన్యమునకు దెలియబడచి హెచ్చు చేయుటకుల ఏర్పాటులు గావించవలయునే కాని యిష్టముకల్పినపుడు ఇష్టానుసారముగా హెచ్చు చేయకుండులాగునను, అటుల ఎన్ని దినములు హెచ్చుగా వసూలుచేయుటకు ఉత్తరువు పొందియున్నారో (సరియగు కారణములు చూపి) అన్ని దినములకన్న ఎక్కువరోజులు వసూలు చేయకుండులాగునను ఒక నియమము ఏర్పరచుట చాలా అవసరముగా నున్నది.

ప్రతిదినము ఒక నియమితకాలమునకు 15 నిమిషములు హెచ్చుతక్కువగా ప్రయాణికులకు ఆసౌకర్యము లేకుండా ఆకాభంగము కాకుండ దైవయోగమువలన అటంకము గలిగిననే కాని లేనియెడల ప్రతిదినము మోటార్ బస్ ను నడిపియే తీరవలయు ననియు, అటుల నడుపుటకు వీలులేకున్న సరియగు కారణములతో పై అధికారులను సమ్మతింప జేయవలయుననియు, అటుల పైనిబంధనకు తప్పి మాడుపర్యాయముల కన్న ఎక్కువపర్యాయములు అపిన రియసన్న రద్దుచేయబడు ననియు కనీసముగా కానించినగాని మోటార్ బస్ సంతకారులకు భయ ముండదు. ఇటువంటిభయము లేనియెడల వారు వారియిష్టానుసారముగా నడుపుచుండురు. ప్రయాణికులు వారి దయాదాక్షిణ్యములపై ఆధారపడి ఆకాభంగముల నొందుచుండురు.

పై విన్నవించుకొన్న నిబంధనలను త్వరలో అమలులో నుంచి సామాన్య ప్రజలకు మోటార్ బస్ సర్వీసు కొంత యుపయోగపడులాగునను, ప్రయాణికులు బస్ సంతకారుల దయాదాక్షిణ్యము మీద ఆధారపడకుండుటకులను ఏర్పాటులు గావించవలయుననియు మాజిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారిని నిండారు భక్తితో ప్రార్థించుచున్నాము. ఇటుల కావచ్చు జిల్లా బోర్డువారి జిల్లా బోర్డుపక్షమున (Departmental) మోటార్ బస్ సర్వీసుకుగాను ప్రత్యేకముగా తీసియుంచిన (డ్రవ్వముతో) బస్ సర్వీసుపెట్టిన చిక్కులన్నియు తప్పక తొలగును. ప్రజల్లెరును ప్రసిడెంటుగారికి సదా కృతజ్ఞులై యుండక మానరు.

వైదొలిగిన విషయముపై జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారును సభ్యులును దీర్ఘముగాయోచింతురనియు, మావిన్నపము లరణ్య రోదనములు కాజాలవని నమ్ముచున్నాము:-

జమ్మలమడుగు.

వెల్లాల రామకృష్ణ శాస్త్రి నైజాముగారి ఫర్మానా

పూనానభవారి తీర్మానములు

పూనా, జనవరి 22:- సార్వజనిక సభాభవనమున, నైజాముగారిచ్చిన ఫర్మానాపై విమర్శించుట కొక బహిరంగసభ గావింపబడినది. సభకు యల్.పి. భోపట్కరు, యమ్.యల్. సి. గారధ్యక్షత వహించిరి. అన్ని పక్షములవారు సభ నలంకరించిరి. నాలుగు తీర్మానములు గావింపబడినవి. ప్రభుత్వతీర్మానము, నైజాముగారు జనవరి 4 తేదీని గల్ఫర్ హిందువులను తమ దేవాలయము బాగు చేసి కొనుటకు పీలు లేదనియిచ్చిన ఫర్మానాను నిరసించుచున్నది

రెండవతీర్మానము, కర్ణాటక హిందువులు తమ కర్పింప బోయిన వినతిపత్రమును వినటకేయ్యకొననందుటకు విచారించుచు, గవర్నరుజనరలుగారికి విన్నవించుట కొకసంఘము నేర్పబడినది.

మూడవతీర్మానము నైజాముసంస్థానములోని జనలయొక్క కష్టంభ, వారు తమసంస్థానముందు జరిగింమకొనుట కొన్నకొన లేదు గావున పూనాలోగాని బోలాపూరులోగాని చేసికొనుటకు నూచించుచున్నది.

నాలుగవతీర్మానము నైజాముగారిని రాబోవు తమజన్మని వసమగు జనవరి 80 వ తేదీని ప్రాతినిధ్యమువహించి సభకు తమ సంస్థానమున గలకొట్టలనిజుగ నూచించుచున్నది.

గంకొట్ల జనము గృహప్రవేశ మహోత్సవము

విజయవాడ, జనవరి 23:- విజయవాడయందలి కమ్మ విద్యార్థుల వసతిగృహమును గండికొట్టవలయునొక్క గృహప్రవేశ మహోత్సవము వైదికసాంప్రదాయానుకరణముగ యీనెల 29-వ తేదీ యందు ఉదయం 8 గంటలకు జరపబడును. విశ్రులును, దాతలును, ప్రోత్సాహకులును తత్సమభిముఖులై మనకు హృదయపూర్వకముగ ఆహ్వానింప బడుచున్నారు. (తంలి)

ఒక హైకోర్టు అడ్వకేటు మరణము

మదరాసు హైకోర్టు అడ్వకేటుగు కె. రామచంద్రను గారునిన్నటిదినమున మైలాపూరులో స్వగృహమున "ఆయోధ్య" యందు పరమపదమువారి.

హైకోర్టువారి విచారము కె. రామచంద్రనుగారి మరణమునకు విచారమును దెలుపుచు, హైకోర్టునందు ఒకనలునైదు నీనియరు జడ్జియగు కుమారస్వామిశాస్త్రిగారి యెదుట నీయుదయమున, వి.సి. శేషచారిగారు ప్రసంగింపగా, న్యాయమూర్తిగారు గూడ తమవిచారమును దెలుపుచు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

రామచంద్రనుగారిని గురించి శేషచారిగారిట్లునుడివిరి. రామచంద్రనుగారి టిపిలననే అడ్వకేటుగ శ్రేష్ఠకొనబడిరి. వారు ఆ తియూత్ర వ్యాధిచే బాధపడుచుండిరి. చెన్నపురి న్యాయవాదుల యందేగాక ఇతర పట్టణముల న్యాయవాదులందుగూడ చాలమంది నీవ్యాధితనపొట్టును పెట్టుకొనుచుంటు విచారకము. భారతీయ న్యాయవాదులందీ వ్యాధిభరిత తీవ్రముగనుండుట చాల కోచనియ్యదు. భారతీయ న్యాయవాదులు తమ ఆరోగ్యమును గురించి శ్రద్ధపుచ్చుకొనుటలేదని ఇందు వలన శిష్యులనెవ్వరున్నది. రామచంద్రనుగారు కొలదిదినములకు పూర్వముమాత్రమే రాచపుండునకు శస్త్రముజేయించుకొనెను. శస్త్రచికిత్సవలన గలిగిన దుష్ఫలితముల కారణమనిలువ జాలకపోయెను. తుదకాకడు రాచపుండువలననే మరణించెను. రామచంద్రనుగారు చాల పట్టుదలతోడను, ఎట్టిచిన్న కేసులం దైనగూడ, నున్నట్టుయగు వాదియమం దెడివాడు. ఆతడు మొదటినుండి స్వయంసహాయముచేతనే వైకనచ్చి, మంచిప్రాక్టీసు సంపాదించుకొనెను ఆతడొక న్యాయవాదివృత్తియందేగాక వారాపత్రికా లేఖకత్వమునగూడ మంచి వేరును సంపాదించెను.

న్యాయమూర్తి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, రామచంద్రను గారిమరణమును వినుటకు విచారమునుదెలిపి ఒకనలునైదునందు ఆతడు అందరికి ఎక్కువవయస్కుడని నుడివిరి. (ప్రపంచమున జననమరణములు రంగముమీడికవచ్చుట నిష్కల్మషమై టుంటిని. ఆయినను రామచంద్రనుగారికి పిన్నవయస్కునందే ప్రపంచమును విడుట విచారకము అని నుడివిరి.

మాతృత్వసహాయ చట్టము

బొంబాయి, జనవరి:- ఈచట్టమొందుచే బొంబాయి యంత్రాధికార్ల సంఘము న క్లిప్తము లేదో ప్రభుత్వమువారికి బంపిన విజ్ఞాపననుండు గలదు. ఈచట్టము బహుజనకల్పనీయము గాదనియు వాచరణసాధ్యమనియు పెద్దసంఖ్యలోనే సరిగావనిజేయలేదనియు స్త్రీవైద్యులుకావలసి నంతయుండి దేశములేకపోవుటచే వైద్యసహాయము సరిగనియిపిలువలేదనియు దెలియజేసిరి. వారికిధనహాయము ప్రభుత్వమువల్ల నైనను జరపవలయు లేదా స్టేటు ఇన్స్యూరెన్స్ పద్ధతివల్లనైనను జరుగవలయును. కాని జోషీగారి బిల్లు యంత్రాలయాధికారుల పాలబడుచున్నది. ఈసంఘమువారు న్యాయమైన యే చట్టముల కైన మాతృత్వసహాయము నొప్పుకొనెదరు.

బర్మా శాసనసభ

రంగూను, జనవరి 22:- బర్మా ప్రభుత్వమువారు తమ యాదాశువ్యయపట్టికను శాసనసభలో ఫిబ్రవరి ఆఖరువారమున తెల్పుదురు. దానిపైచర్చ మార్చి 2 వ వారమున రావచ్చునుకాని శాసనసభ సరిగనేలేదని ప్రారంభింపబడునో నిశ్చయముగా నింకను దెలియదు.

కలకత్తా, జనవరి 22:- ఇండియా యింపీరియల్ బాంకింగ్ రిజిస్ట్రారు దవ్వలమీద నూటికి రూపాయలపట్టి నిర్ణయించిరి.

కమమహాసంఘనాయకుల

కొక హాస్యరీతి

కమమహాసంఘము చాల సంవత్సరములక్రిందట పలు పురు నాయకులచే స్థాపితమైనది. వీరినాభివృద్ధి గాంచు చాల మందిని యాక్షింపించుచున్నది. అందులకు కారణము సంఘము చేసినదే. కాని రానురాను యాయాక్షింపణకై చాలసన్న గిలినది. ప్రస్తుతము యీసంఘము విద్యార్థుల కొట్టు తోడ్పడి నది, యెట్లు తోడ్పడగలదో మొదలగు నివయములనుగురించి మాత్రమే వ్రాయుచును.

చిరకాలమునుండియు యీసంఘము పలువురు వీర విద్యార్థులకు తగిన సహాయముచేయుచు సంఘమునందు విద్యార్థివృద్ధికి పాటుపడుచున్నది. వసతిగృహములేని పట్టణము లందు వసతులనెలకొల్పి కొంతవరకు సహాయము జేయుచుండిరి. సుమారు పదివందతరగతికంటె బందరునందు వసతిగృహ మును నెలకొల్పి, సంవత్సరమునకు సుమారు నూరురూపాయల వరకు నిచ్చి యీసంఘము పోషించెడివారు. పలువురు పెద్దలు ఆయాపట్టణములందు వసతిగృహములను పోషించుటకు వసతు లను గల్పించుటచే యీసంఘస్థాయి మనసవరమయ్యెను. పట్టణములందు కొలదివహించుచుండుటచే ఆవృత్తులన్న విద్యార్థులకుగూడ సహాయము జేయుటదగ్గరను. మరియొక విద్యార్థుల సంఖ్య చాల హెచ్చుచున్నది. ఈవిద్యార్థులకు సహాయముజేయు భారము సంఘమువారు తమపై వేసికొనినందువలన చిరస్థాయి యిటు. ఈసంఘము చాలకాలమునుండియు విద్యార్థులకు సహాయము చేయుచున్నది. ఈసంఘ ప్రవృత్తసహాయమునుబట్టుచున్న పలువురివలన యి.వి.వి. క్లాసులందు చదువుచున్నార. వీర విద్యార్థులసంఖ్య చాల తక్కువగుటచే సంఘమువారిది వలలో వారుగ సహాయమును జేసియుండిరి. కాని యీసహాయ మనేక కారణములచే సన్నగిల్లుచున్నది. (1) వీరవిద్యార్థుల సంఖ్య హెచ్చుట (2) సంఘమునందు తగినధనము లేకపోవుట.

ఈ రెండు ముఖ్యకారణములచే నీసంఘమువారు వీరవిద్యార్థులకు తగినసహాయమును జేయజాలకుండిరి. క్రిందటి సంవత్సరము సుమారు నూరురూపాయల అట్టికేసులు వచ్చినవి. ఒక్కొక్కరికి 30, 40, 50 రూపాయలవచ్చిన సహాయమును జేసి యుండిరి. ఈకాలముందు పట్టణములలో చదువుకొను విద్యార్థుల కాసహాయ మెట్లుసంపాదించునో మీరే యూహించుకొనుడు. మదరాసునందు చదువుచున్నవీర విద్యార్థులు 50 లను సహాయముజేసిన, అట్లేకము ఒకనెలకై నను సరిపోవుచుండుటకు. ఎవరైనను యింతస్వల్పముగ సహాయము జేయవచ్చునో ప్రశ్నించిన “ధన లోపము, ధనలోపము, ధనలోప” మని నడిచెదరు. ధనలోప మనువిషయము నిజమే. కాని మనసంఘముందు వేలకొలది శ్రీమంతులను, విద్యార్థులనునుండియు యీసంఘము ధనము నందు కొరవడియుండుటకు కారణములెవ్వి. మేమెన్నివారులు ధనము నడిగినను మనవారు తగిన సహాయమును జేయుచుండుట లేదని మీరు నడిచెదరు. ఈయభిప్రాయము పొరబాని వ్రాయ సాహసించినందులకు మన్నించెదరుగా. మ-రా-రా-శ్రీ కొవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరిగా రొకరే తెజాదవసతి గృహమునకు యేబదివేల రూపాయలను సంపాదించిన దీసంఘ మునుండిగాదా! మూడుసంవత్సరములనుండియు గుంటూరువిద్యార్థులను, యీసంవత్సరము బంధువిద్యార్థులను సుమారు యేడే నిమిదివేల రూపాయలను వినుజుజేసిన దీసంఘమునుండియే. అట్లు వసతిగృహములకే యంతధనమును మనసంఘము సహాయ ము జేసియుండ, కమమహాసంఘము నకు నీ స యెంతధనము వినుజునో మీరేయూహించుకొనుడు. ఇప్పుడి సంఘమునకున్న ధనము దాదాపు యిరువదివేల మాత్రమే. కమమ సంఘముయొక్క తేమమునకై స్థాపితమైన యీ సంఘము, విద్యార్థులకే అనకు పలువిధముల సహాయము జేయుచున్న యీసంఘమునకు దింతస్వల్పధన ముండుట ఏమందు. ఈసంఘమునందుండు మొదట్లు శ్రీమంతులను, పలుకుబడిగల వారును, సంఘమునకు పాటుపడినవారునై యున్నారు. ప్రతి యుద్ధమునును నాయకులై విలసిల్లుచున్నారు. అట్టి నాయకులుండియు యీసంఘమున కిట్టివక లభించుట కడుంగడు శోచనీయము.

ఇప్పుడు సంఘమునకు ధనమును సేకరించు మార్గము నశ్యేషించెదము. ఈ మార్గములందు కొన్ని కష్టములుండుటసహజము. కాని కష్టభీతిను నారోగ్యకై ననుసరించి కష్టపడిన ఫలితము తప్పక చూరును. విద్యార్థులనులైయున్న మనవారిసంఘమునకు తోడ్పడగల వాస్తవ్యవస్థముగ నుండును. వారి స్థానమునకు తెజవాదయందున్న వసతిగృహమును, విద్యార్థులు ప్రాగుచేయుధనమును తాత్కాలములు. మేము రెండుమూడు సంవత్సరములనుండియు గ్రామగ్రామములకు ధనమునకై

వర్తనపడు మధ్యతరగతి భూవర్తిగిగిన గ్రామము ఏబదిరూపాయలనిచ్చుచున్నది. మేము పన్నవయస్కుల మగుటచే మాకు భూవిరాళముల నిచ్చుటకు శంకించెదరు. కాని ప్రతియూరు నందును ఒకమాట మాత్రము వి న వ చ్చు చు న్ను ది. “మన నెద్దలు మా గ్రామము నకు వచ్చిన వందల కొలది ధనము వెంటనే యూడిపడు”నని ప్రతివారును జెప్పుచుండిరి. ఈ యాతురత మాటలందేకాని యిచ్చునప్పు కుండవని మీరు చెప్పవచ్చును. మీవాదము కొంతవరకు నిజమైయుండవచ్చును. కాని పూర్తిగ నిజమేయనుకొనిన మనమింకను యూహా ప్రపంచముండే యుంటిమనుటకు సందియములేదు. ఒకసారి వీర విద్యార్థులకై మీమునుకలబాసిన హస్తముల చాచుడు. ప్రయత్నించిన ఫలితము నిక్కము.

ఈవిషయమై వ్రాయవలయునన్న చాలవ్రాయవచ్చును. కాని నాయకుల కొకసలహానిచ్చుటకు మాత్రము సాహసించెదము. వీరవిద్యార్థులకు మీయయ్యల్యముగ కాలముండి సుమారు పదిహేనురోజులు వినియోగించుడు. సుమారు యిరువదివంద మావలెనే జట్టుగా పుంచునచి గ్రామములకు బయలుదేరిన వేల కొలది ధనమును సేకరింపగల్గుదురనుట నిర్వివాదాంశము. మా తో ప్రతిగ్రామమువారును నుడివిన నాక్కునిజమో, యబ్బ మోకన్నెడు. బయలుదేరినకే, “తిరిగిన లాభములే”నని మిన్నకుంటుంట పొడిగాదు. మనసంఘసాయముల కొంద రివిషయమై దీర్ఘముగ నాలోచించుచున్నట్లును, కమమసంఘమునకు ధనమును సేకరించుటే తనజీవితములో నికచేయవలెనుకొనిన పనియనియు నొక నాయక శిఖామణి నుడివినట్లు చార్తలవినవచ్చుచున్నవి. వీరసహాయ మర్చివలదు.

ఈ యీనది మంచిగాని, ఇంక నెక్కువగా గాని సమకూర్చు భారము కమమహాసంఘ సంఘ ప్రెసిడెంటుగారి యందును, ఉపాధ్యక్షుల యందును, క్లర్కుగారి యందును నున్నది. విద్యార్థులు సహాయమునకై తపశుకా లాడుచుండిరి. కాని సహాయక శిఖామణులారా, మీరు వెంటనే యీవిషయమై దీర్ఘముగ నాలోచించి పలువురను సమకూర్చి వెంటనే కార్యరంగమునకు దిగ మిగుల ప్రార్థించుచున్నాను. ఒక కమమవిద్యార్థి.

వైకంఠో దేశీయ విద్యాలయము

అస్పృశ్యత నివారణ సత్కారము స్వరూపియ్యముగా వైకంఠో నిర్మింపదలచిన దేశీయ విద్యాలయమున కిటీనెల శంఖస్థాపన జరిగినది. ఆశ్రమ వ్యవస్థాపకు డగు కృష్ణస్వామియ్యగారి కుమారుడు రామచంద్రుడు అను 8 ఏండ్లబాలునిచే శంఖస్థాపన చేయించిరి. అనాడు మధ్యాహ్నము వలంటీరులకు నెలవొసంగిరి. నూలు నడువలలో పోటీపరీక్ష జరిగినది. మొదటి బహుమానము (పేటకు చరకా) కే. వేలాధిపతియగునను రెండవ బహుమానము (ఖద్దరకాలు) రామచంద్రునికి లభించెను. వీర్యుడు ఆశ్రమవాసులే అని యొకరు వ్రాసిరి.

ఈసాము గాంధీ వూజానిచికి చేరును
మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తె న గ న వ్రాయ బ డినది)
ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది. ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒకకాపి వుండితీరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట మంచిది. ప్రతి 1 కి రు 0-8-0, 12 కి రు 4-8-0, 25 రు 7-13-0. ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. 0-11-0 అణాలు స్తాంపులు పంపిన ఒకకాపి రిజిస్టరు పోస్టుములముగా పంపబడును. కావలసినవారు, మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, 7 తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు అని వ్రావయలెను.

క్లాసుబంగళా

బాలామణి

మూర్త్యురంగ

చిత్ర విచిత్ర పుగాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలు రకములలో అనేకకొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకుతయారగును.

చేదారము సహా మజారి జత 1.5 రు 8.0-0

ఒకసారి నూవద్ద జేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.

సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (8)

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

గుత్తి

(ఒకవిలేఖరి)

గాననమాజము

పై సమాజమునందు 19.1.25 సాయంత్రం మన్నారగు డి.యస్. క్రిష్ణమూర్తియ్యగారు సంగీతకచేరి జరిపిరి. జనరంజకముగాను, అతిమనోహరముగానుండెను.

బేరిక (సేలంజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

ఈ గ్రామమున వేంచేసియుండు శ్రీనివాసమూర్తి కొటాశాస్త్రవేత్తలు పువ్వు కులి పాద్యమి మొదలు బహుళవృద్ధి వరకు క్రమముగా ము. రా. శ్రీ. బసవరాజుగారు జరిపించిరి. ఈ యాత్నవములలో జరుపబడిన పువ్వుపాల కీ మహాశాస్త్రవము శత్రునందవాడుకముగా నుండెను.

కరభాషా ప్రదర్శనము

మధ్యసంస్థానమునకు చేరిన విజాలాపురం వా సత్యవ్రత బ్ర. శ్రీ. అక్షయచార్యులుగారు 9 సంవత్సరం వయస్సుల కంకటిగిరి యమ్మయను బాలికతో మాత్రామమునకువచ్చి ఒక సభగాంచి వెంకటగిరి యమ్మచే కరభాషాపాండిత్యమునా ప్రదర్శనగావించుటయే గాక భారతీయ పంజకమును గురించి యుపన్యసింపవలెనని సభ్యుల కద్యుత్తాంధమును గల్గించిరి. ఈ బాలికకు బంగారుపతకము వోకటిని భజనమందిరభక్తాదులు బహుమాన మిచ్చిరి.

పెద్దాపురము

(ఒకవిలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

మాత్రామమున ది 12.1.1925 మొదలు 18-1-25 వరకు వారోగ్యవారమునుగురించి యుపన్యాసములు మొదలు నునవి జరుపబడెను. ఈ సంతకము మునిసిపాలిటీవారు జయ ప్రదముగా జరిపిరి. రాత్రిలందు బహుమధ్యము మాజికోలాం తరుతో దోమలు, కలరాపుగులు మొదలగునవి పుట్టుటను గురించి, కానిలరీ యుసస్యేక్షరవారు జనులకు బోధించిరి. వీరలకు బట్టల నిపుట, నిరుపేదలకు భోజనములు పెట్టించుట మొదలగు ధర్మములు నెరపిరి. 18 వ తేదీ (ఆదివారమున) ని ప్రాంచినక్కులలో ఈపురములోనున్న బాలబాగికలకంద రకు నల్పాచారము లొసగబడెను. శ్రీ మునిసిపల్ చెయిర్ మెన్ వారు, ఇంకను కొందఱున, ఆరోగ్యమునుగురించి కొంత ముచ్చటించిరి. పిదప సభ ముగింపబడెను.

గజపతి నగరం

(ఒక విలేఖరినుండి)

గజపతి నగరంలో వారోగ్యవారము జయప్రదముగా జరుపబడెను. మొదటిరోజును ఆఖరురోజునను బడిబాలర తోను తన మనుష్యులతోను ఊరేగింపు టుల్నివము, కెం డాలతోను, చక్రవర్తిగారి యొక్కయు పటములతోను, కలరా మొదలగు జబ్బులను గురించి తెలిపే పటములతోను, జరుపబడెను.

ఆరోగ్యముగా నుండు 50 వందల వీరపసిబిడ్డలకు చొక్కాలుబహుమతు లివ్వబడెను. ఏడు వందల షతకములను "సంజీవనము"ను వారోగ్య నాటకములో బాగుగ ప్రదర్శించిన బాలరకు బాలికలకు నివ్వబడెను. దేవాలయములలో పూజలు భోగములు వగైరాలు జరుపబడెను. ఆరోగ్యవారములో నివ్వబడిన యుపన్యాసములు జనులకు జక్కగబోధపడునట్లుగ నుండెను.

అటలలో జనుమొందిన బాలరకున, ఆదిఆంధ్రబాలర కున, "ఆరోగ్యము"ను గురించి బాగుగ నుపన్యాసములు వ్రాసిన బాలరకును బహుమతు లివ్వబడెను. మిఠాయి అందరకుపం చెచ్చిరి.

యూనియనుబోధ ప్రెసిడెంటుగా రగు మ. రా. రా. పొట్టా అప్పలరాజు శేట్టిగారియొక్కయు, విజయనగరం తాలూకాబోధ ప్రెసిడెంటుగారగు మ. రా. రా. పొట్టా యరకయ్య శేట్టిగారి యొక్కయు ద్రవ్య సహాయము వలనను హెల్సుయనస్పెక్టరుగారు పట్టుకలతో బనిచేయుటవలనను 65 షాంతయు జయప్రదముగా జరిగినది.

పోతు నూరు

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ వాణీ బాలభక్త సమాజము

ఈసమాజము గతమాడుసంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించబడి తనవారములు ధనస్సురోజుల భజనలు చేయబడుచున్నవి. గతసంవత్సరము ధనస్సు ఆఖరుగ అంగరైకబుట్టలకు ఖర్చుపెట్టిన దానం యథాశక్తి జరిగింపబడెను. ఈసంవత్సరము ధనస్సు నెల రోజులు మామూలుమాదిరిగా భజనలుపట్టి సంక్రాంతి పండుగ రోజురాత్రి భగవంతునితో సమానముగా ప్రత్యక్షభగవంతుని పరమమందిర కళటముతోనున్న మహాత్ములవారి హితోపదేశము శిరసావహించి గృహలక్ష్మి అను రాటమును మదియొక కళటముపై అలంకరించి నూలువడుతుమ రాటముయొక్క మహిమను పాడుచు స్త్రీపురుషులు అందరికి అభిమానంకలుగు లాగున నగరశంకీర్తన గావించిరి. ఈ విధముగా గ్రామములకు ప్రబోధము కలిగించుటకు సమాజమువారు సంకల్పించినందున వారిని అనేకభిక్షముల కొనియాడుచున్నాను.

రేణిగుంట

(ఒకవిలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము- శిశుప్రదర్శనము

12-1-25 సాయంత్రము ఆరోగ్యవాసరపు ఉత్సవములు బడి పిల్లలపూరేగింపుచే ప్రారంభమయె. ఇంట్లను, బహులును, విద్యాలయములను పచ్చనితోరణంబులచేతను- జండాలుచేతను వికృతతాళములచేతను శృంగారపబడి శుభమును శూచించుచుండెను. పిల్లలు భజనసంకీర్తనలను తాజీకీర్తనలను పాడుచు- ఆరోగ్యవారము జండాచేతను ఆరోగ్యవృక్షమును చేయిని ఊరేగింపు బయలుదేరిరి. చాళవద్ద రేణిగుంట యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటు గారైన మహారాజశ్రీ టి. కుప్పసామి మొదలి యార్ గారు ఆరోగ్యవారమును గురించి పువ్వుపాలించిరి. పిదప బాలరు బాలికలు విద్యాలయము చేరిన వెంటనే హెల్సు ఇన్స్పెక్టరుగారు డాక్టరు జయశీలముగారి సహాయముచే మాజికోలాంతు సహాయమున విషకీటక బొమ్మలను చూపి వాని నిర్మూలమునుగురించి బోధపరచిరి. అందరకును శలహారము లొసంగబడి ఆదివపు పుష్పవస్తువులుగింపు ఆయెను.

18 తేదీ ఉదయం శిశుప్రదర్శనము చంద్రగిరి తాలూకా తహశీల్దార్ గారైన సి. భీమసేన రావుగారిచే ప్రారంభింపబడెను. మహారాజశ్రీ డి. రామచంద్రరావు గారు శిశురక్షణను గురించి పువ్వుపాలించిరి. సంపూర్ణారోగ్యవంతులగు 21 శిశువులకు బహుమతు లొసంగునట్లు నియమింపబడిన 5 గుర న్యాయాధిపతులచే తీర్మానింపబడెను.

సాయంత్రం బంకలూరు జరుపబడెను. స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా గర్భిణీస్త్రీలనుగురించి కవమణి అమ్మకు గారిచే పువ్వుపాలింపబడెను. రాత్రి ఆరోగ్యనాటకము బాలికలచే ప్రదర్శింపబడెను.

14 తేదీ ఉదయం మిస్సన్ బోర్డు గారు ఆరోగ్యశిశువులకు- అటయం దారి తేరి బాలికలకు బహుమతు లిచ్చిరి. పోటాగ్రాపు తీయబడెను.

15, 16 తేదీలలో అటయందును, కుట్టుపనియందును పండెములుబెట్టి అందుగెలిచినవారికి ముప్పసామి మొదలియార్ గారిచే ఇవాము లివ్వబడెను.

కాకినాడ

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

మ్యూనిసిపల్ మీటింగు

జనవరి 20:- కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలు మీటింగు నిన్న సాయంకాలమున జరిగెను.

బంధు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల కార్యదర్శిగారు కళాశాలకు కొంతసేపును చేయబడినదన్న ఉత్తరము ఆలోచింపబడెను. దర్బా వెంకటేశ్వరరావుదానముగారు కళాశాల కిచ్చేగ నము యీపట్టణములోను యీ సమీపమునను లేక యీమండలములోను ఆట్టి యాదేశములతో పనిచేయుచున్న సంస్థలకు వినియోగించిన యడల బాగుండునని కళాశాలకు సహాయము విషయమై వ్యతిరేకముగా మాట్లాడి ప్రతికూలముగానే వోటునిచ్చిరి. వారితోబాటు 6వరకు ఆ. సి. టెన్సునగారు కూడ ప్రతికూలముగా నుండిరి. మరల వచ్చే (ఆఫీషియల్) సంవత్సరము నుండి రూ 100 లు కంట్రీబ్యూషన్ యిచ్చేటందులకు అధిక సంఖ్యాకులచే తీర్మాన ముమోదించబడెను.

మాదిగపల్లి

కాకినాడ జగన్నాథపురములో మూలు కాపురమున్న మాదిగపల్లి అనునొక ఊరుగలదు. ఈ అసిఆంధ్రులకు మాదిగపల్లి అనునొక పట్టణమునకు యిష్టములేక వానిని ఒలందుపేటగా

మార్చవలసినదని మహాజను పిటిషన్ వైర్యుక్ గారికి పెట్టుకొనిరి. ఆ ప్రదేశము ఇంగ్లీషు వారి యాక్రమణకు పూర్వము డచ్చివారి (లేక ఒకందులు, హాలిండులు)చే ఆక్రమింపబడియుండుటచేత దానికి ఒకందుపేట అనుపేరు పెట్టుకొనుట కిచ్చగించిరి. అంతయు దేశీయముగానుండవలెనను ఈరోజులలో దేశీయనామమునుటకు కొందరు సభ్యులు సలహానిచ్చిరి. పంచమాసభ్యుడు కూడ "కుంతిదేవిపేట" అని పేరు పెట్టువలసినదని సలహా చెప్పెను. తుదకు సభ్యులు ఒలందుపేట అనేపేరునకే సీసలు పరచిరి.

కొ. రా. వె. కృ. భాండాగారము

ఈధర్మ భాండాగారము వైదా వెంకటచలపతి పుర మందిరములో నున్నది. పురమందిరమున కున్న పన్నులో (అనగా సాము రూ 81) మూడరంతు రివిటు చేయుటకు తీర్మానింపబడెను.

ప్రైవేటు ట్యూవను

జిల్లా విద్యాధికారి రిఫరెన్సుపై, మ్యూనిసిపల్ సబ్ కమిటీవారు మ్యూనిసిపల్ ట్రీచర్లు రోజు 1 కి రెండుగుంటలకు ఐంచుండ యింటినన్న ప్రైవేటు ట్యూవను చేయవచ్చుననియు నెల 1 కి రూ 15 కు మించని తేటము పుచ్చుకొన వలయుననియు సిఫార్సు చేసిరి. కాన్సిలువారు రంగీకరించిరి.

మార్కప్రకాశ రావుగారి ఎన్నిక

శ్రీ యగ్గిరాల వెంకట స్వామ్యప్రకాశ రావుగారు 14.1.24 తేదీని గోవాబిజిల్లాబోర్డుసభ్యుడుగా కాకినాడ తాలూకా బోర్డు వారు ఎన్నుకొనుట యు, అయిన పేరు గె జటు లో ప్రచురింపబడక కాలయాపనయెనతర్వాతను, చివరకు 10-11.24 తేదీని కాకినాడ సబ్ జడ్జి ఆఫ్ఫైస్, పిటిషన్ పైని తీర్పుచెప్పటయు, ఎన్నిక చెల్లదగినదని తీర్పుచెప్పినతర్వాతను గెజటులో పేరు ప్రకటింపబడకపోవుటయు చదువరులకు జ్ఞాపకముండి యుండవచ్చును. శేటివరకును కూడ ప్రచురముకాలేదు ప్రకాశరావు గారి తీర్పున లక్ష్మీరాజు శుబ్బారావు బి. ఏ. బి. ఎం. హైకోర్టునకీలు గారు మదరాసు గవర్న మెంటు చీఫ్ సెక్రటరీ గారికిని, గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికిని, పేరు గెజటులో రెండుమాసములలో వేయనియెడల ప్రకాశరావు దావాతెచ్చెదననియు పేరువేయటకు మేంజేటరీ ఇంజక్షన్ ఇష్యూచేయించుటకును 200 రూపాయ దేమేజుకును దావాఖర్చులకును వ్యాజ్యముచే నెడమని నోటిసును గత డిసెంబరు నెలలో పంపించిరి. 9.1.25 తేదీని గోదావరిజిల్లాబోర్డువారు నోటిసును చదివి తమపై దావాకారము లేనినియు దావాకు సిద్ధముగా నుంటిమనియు తీర్మానించినది జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు నకీలుకు తెలియజరచెను. ఇప్పటికి నూరు రోమాసములై ఎల్లెన్ అయినప్పటికిని తీర్పుచెప్పి రెండు మాసములైనప్పటికిని గెజేటిచేయకపోవుట కడుకోవలయును.

గన్నవరము (కృష్ణాజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

ఈనెల 12 మొదలు 18 వ తారీఖువరకు ఆరోగ్యవారము బహు ఉత్సాహముగను యథావిధిగను ఆచరింపబడినది. ప్రతిదినము సాయంకాలము 4భుజు, బాలబాలికల అటలు మరీతరవేడుకలు గావించబడినవి. ఉపన్యాసములు, వ్యాయామకాలమును జూపినబాలురును సభ్యుల మనంబుల జూరకొనిరి. 12, 16 తారీఖులందు దేవాలయములలోను, మసీదులలోను, పూజలు, ప్రార్థనలు, భోగములు, జరుపబడినవి. ఇం దొక్కవిషయము బహుముచ్చట గొల్పెను. అదేమన, దేవాలయములలోను, మసీదులలోను, ప్రార్థనలకున, నమాజులకును, హిందూమహమ్మదీయ తేకవృద్ధులయై, సహపంక్తిని గూర్చుండి తమ సోదరత్వమును, ఐకమత్యతనము చెల్లడించిరి. 15-వ తారీఖున ఆస్పత్రికి రమరమి 150 మంది శిశువులుకొని రాబడి, ఉష్ణోదకమున స్నానము చేయింపబడిరి. పిమ్మట శ్రీకమిటీవారు కరీరదార్శముగల పిల్లలకు జాకెట్టును, అందరకును మరీతర బహుమతులను తొక్కరూపమునను, చిస్కెట్టును పంచిరి. 17 వ తేదీని గ్రామములోనుండు బడిపిల్లలకును, ప్రేక్షకులకును అల్పాహారము లొసంగబడెను. నాటిదినముననే చుట్టు ప్రక్కలనుండు గ్రామపాఠశాలయల వహాసభ జరిగెను. అందు ఆరోగ్యమునుగూర్చి హెల్సు ఇన్స్పెక్టరుగారున్ను, ప్రథమ చికిత్సనుగూర్చి డెప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారున్ను, మిఠము తృప్తిని గూర్చి హెల్సుగూర్చి హెల్సు ఇన్స్పెక్టరుగారున్ను, మతాచారములకును ఆరోగ్యవిధులకును గలపరస్పరసంబంధమును గూర్చి రాజుగారున్ను ఉపన్యసించిరి. అటపిమ్మట మాజికోలాంతురు సాయమున కొంతపురుగునుగూర్చి శ్రీ దాకరుగారు విపులము చెప్పిరి.

[illegible]

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి రోడ్ నెం. 7 తంబుకెట్టివిది మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయమున దొరకు అమృతాంజనములు

భార్యవత్ససాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1	0	0	
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	0	6	0	
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0—8—0				
రాష్ట్రభాషా హిందీ ప్రథమ పుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	వెల	0	3	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము	0	4	0	
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము థక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.		0	4	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1	4	0
పోస్టు పత్రములు ప్రత్యేకము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివిది, మదరాసు.				

అల్లపుమురబ్బా

ఈమరబ్బాను ప్రతివారూ సాయంకాలమును 8 ము క్కలవంతున 20 లేక 40 దినములు భుజించినయెడల వైద్యము, వోటిచేదు, ఆరుచి, యెక్కిళ్లు, కాక, అజీర్ణము, మొదలగు వైద్యరోగములు మేహాశోగములును తప్పక వదిలిపోవును. శేష నందు ఊరుమండుటచే తినుటకు మిక్కిలి గుచిగాయుండును. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. పాను డబ్బీ 1 కి రూ 1.8-0

గుల్కండు

ఇది దినుటకు మిక్కిలి గుచిగాను, మనాసనగాను యుండును. మలబద్ధముగలవారు ఉదయసాయంకాలముల యందు ఈ లమెట్టు దినినయెడల సాఫుగా విరేచనముగును. శరీరమున చలన గలిగించి బలమునిచ్చును. డబ్బీ 1.8 1-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము జయశంకర్ అందు కో, చాకలపేట మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన

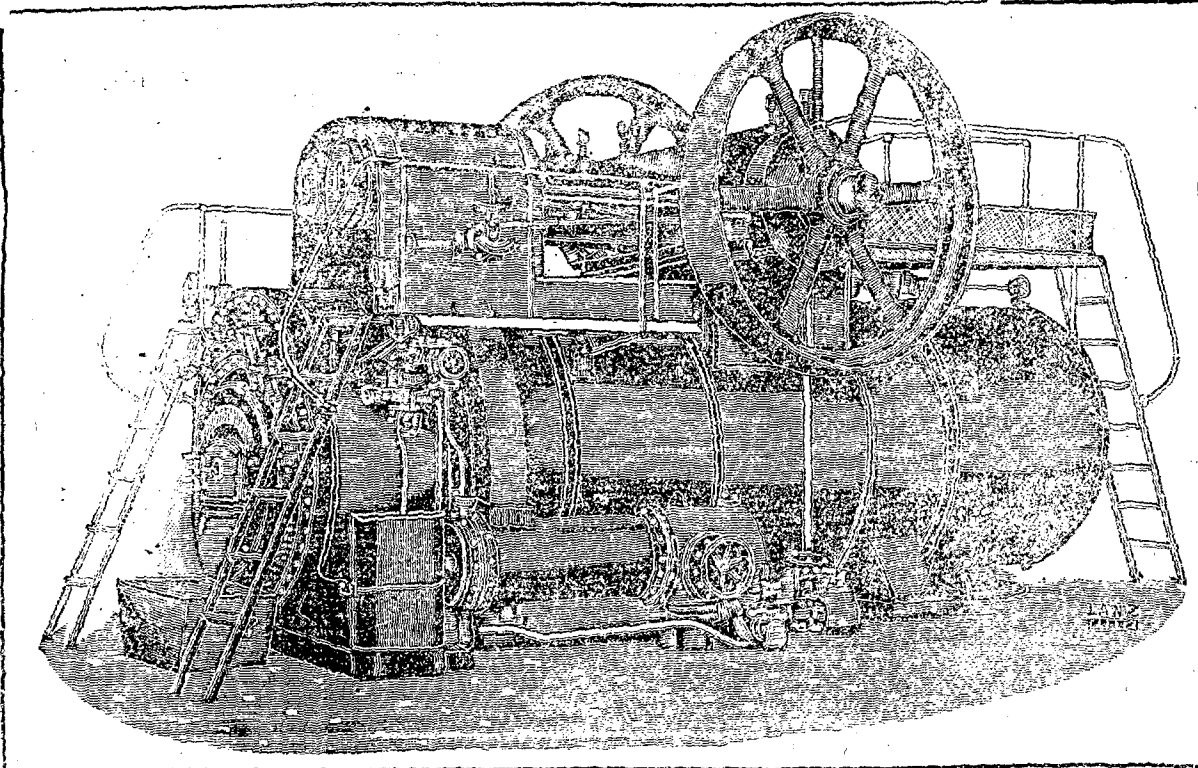
స్టీము యంజను!

(Super Heated)

హంజీ స్టీము యంజను!!

22 B. H. P. ల గాయకు 1250 B. H. P. వరకు.

బాయిలరు ట్యాంకులు వెలుపలకులాగి శుభ్రపరుచుటకు సౌకర్యములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెన్నటికిని చెడిపోవు.
యేమాదిరి యంజనులు కంటేను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - పూక - పొట్టు - దేనితోనైనా పనిచేయును.

వెలుగు సులభము
Prices
Challenge
Competition
నూతన పద్ధతులు
వనునంది అనేక
సౌకర్యములు
అమర్చబడినవి.

Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడు యిట్టి యంజనులు మారు చూచియుండరు.

సంవత్సరం ఒక్క-ంటికి 3000 యంజనులు అమ్మబడుచున్నవి. త్వరపడి ఆర్డర్లు పంపుడు.

Telegrams:
"MACHINISTS"

సాలుయేజంట్టు:— డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., 12, త బుచ్చెట్టివిది, మదరాసు.